

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

**STRUKOVNI KURIKULUM
ZA STJECANJE KVALIFIKACIJE
PRODAVAČ**

Zagreb, lipanj 2017.

Popis kratica

ASCII kod – American Standard Code for Information Interchange, Američki standardni znakovnik za razmjenu informacija ili Američki standardni znakovnik za razmjenu obavijesti

ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

AZOO – Agencija za odgoj i obrazovanje

CRM – Customer Relationship Management, upravljanje odnosima s potrošačima

ECR – Efficient Consumer Response, uspješan odgovor kupcu

EFTPOS sustav – Electronic Fund Transfer Point Of Sale, infrastruktura za POS uređaje u bezgotovinskom plaćanju

EU – Europska unija

GPS – Global Positioning System, globalni pozicijski sustav

HACCP –Hazard Analysis Critical Control Points, analiza opasnosti i kritične kontrolne točke

ISO – International Organization for Standardization, Međunarodna organizacija za normizaciju

IT – Information Technology, informacijska tehnologija

MZO – Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NCVVO – Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

NN – Narodne novine

POS-blagajna – Point of sale, blagajna POS

R - 1 – Račun

R - 2 – Račun

RH – Republika Hrvatska

UN – Ujedinjeni narodi

Sadržaj

1. Opći dio	4
1.1. Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije	4
1.2. Cilj strukovnog kurikuluma	4
1.3. Trajanje obrazovanja	4
1.4. Uvjeti upisa, tijeka i završetka obrazovanja	4
2. Nastavni plan i program	5
2.1. Nastavni plan.....	5
2.2. Nastavni program.....	7
2.2.1. Općeobrazovni dio.....	7
2.2.2. Obvezni strukovni moduli	101
2.2.3. Izborni strukovni moduli	133
2.2.4. Završni rad.....	149
3. Okruženje za učenje	150
4. Kadrovski uvjeti	151
5. Minimalni materijalni uvjeti.....	157
6. Reference dokumenta	162
6.1. Referentni brojevi.....	162
6.2. Članovi radne skupine koji su sudjelovali u izradbi strukovnog kurikuluma	162
6.2.1. Općeobrazovni dio.....	162
6.2.2. Strukovni dio	164
6.3. Predlagatelj strukovnog kurikuluma.....	164

Napomena:

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom dokumentu (uključujući nazive kvalifikacija, zvanja i zanimanja) odnose se jednako na oba roda (muški i ženski) i na oba broja (jedinu i množinu), bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnosno u jedini ili množini.

1. Opći dio

1.1. Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije

Prodavač

1.2. Cilj strukovnog kurikuluma

Osigurati polaznicima stjecanje kompetencija propisanih standardom kvalifikacije prodavač.

1.3. Trajanje obrazovanja

Tri godine

1.4. Uvjeti upisa, tijeka i završetka obrazovanja

Završena osnovna škola

2. Nastavni plan i program

2.1. Nastavni plan

NASTAVNI PLAN PRODAVAČ																									
A. OPĆEOBRAZOVNI DIO																									
MODUL	PREDMETI	Broj sati (godišnje i tjedno - teorija, vježbe i praktična nastava) i broj bodova																							
		1 razred				2 razred				3 razred															
		godišnje	tjedno			godišnje	tjedno			godišnje	tjedno			godišnje											
	T	V	PN	bodovi	T	V	PN	bodovi	T	V	PN	bodovi	T	V	PN	bodovi									
OPĆEOBRAZOVNI MODUL	HRVATSKI JEZIK	105	3		6	105	3		6	96	3		6												
	STRANI JEZIK	70	2		3	70	2		3	64	2		3												
	POVIJEST	70	2		5																				
	GEOGRAFIJA					70	2		5,5																
	VJERONAUKE / ETIKA	35	1		2,5	35	1		2,5	32	1		2,5				2,5								
	POLITIKA I GOSPODARSTVO									64	2		4				4								
	TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA	70		2	2	70		2	2	64		2	2				2								
	MATEMATIKA	70	2		4	70	2		4	64	2		4				4								
OSNOVE INFORMATIKE					70	1	1	3																	
UKUPNO SATI / BODOVA A.		420	10	2	0	22,5	490	11	3	0	26	384	10	2	0	21,5									
UDIO OPĆEOBRAZOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		43%				38%				45%				43%				38%				36%			
B. POSEBNI STRUKOVNI DIO																									
B1. OBVEZNI STRUKOVNI MODULI	PREDMETI	Broj sati (godišnje i tjedno - teorija, vježbe i praktična nastava) i broj bodova																							
		1 razred				2 razred				3 razred															
		godišnje	tjedno			godišnje	tjedno			godišnje	tjedno			godišnje											
	T	V	PN	bodovi	T	V	PN	bodovi	T	V	PN	bodovi	T	V	PN	bodovi									
NABAVA	NABAVNO POSLOVANJE	140	3	1	8,5																				
	POSLOVANJE PRODAVAONICE	35	1		3																				
	POZNAVANJE ROBE	105	2	1	6,5																				
PRODAJA	PRODAJNO POSLOVANJE					105	2	1	6																
	POZNAVANJE ROBE					105	2	1	5	64	1	1	4,5												
POSLOVNA KOMUNIKACIJA	PRODAJNA KOMUNIKACIJA	70	1	1	6,5																				
	POSLOVNA DOKUMENTACIJA									32		1	3												
MARKETING U TRGOVINI	OSNOVE MARKETINGA					70	1	1	4																
	PONAŠANJE POTROŠAČA									32	1		2												
PRAKTIČNA NASTAVA	TRGOVAČKA PRAKSA	140			4	11	245			7	17	448			14	24									
UKUPNO SATI / BODOVA B1.		490	7	3	4	35,5	525	5	3	7	32	576	2	2	14	33,5									
UDIO OBVEZNIH STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		50%				59%				48%				53%				56%				56%			

B2. IZBORNI STRUKOVNI MODULI	PREDMETI	Broj sati (godišnje i tjedno - teorija, vježbe i praktična nastava) i broj bodova																
		1 razred				2 razred				3 razred								
		godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi		
			T	V	PN			T	V	PN			T	V	PN			
EKOLOGIJA I ODRŽIVI RAZVOJ	EKOLOGIJA I ODRŽIVI RAZVOJ	70	1	1	2													
KREATIVNOST U POSLOVANJU	KREATIVNOST U POSLOVANJU	70		2	2													
ARANŽIRANJE I ESTETSKO OBLIKOVANJE	ARANŽIRANJE I ESTETSKO OBLIKOVANJE					70	1	1	2									
PREZENTACIJSKE VJEŠTINE	PREZENTACIJSKE VJEŠTINE					70	1	1	2									
UPRAVLJANJE PRODAVAONICOM	UPRAVLJANJE PRODAVAONICOM									64	1	1	2					
ODNOSI S KUPCIMA	ODNOSI S KUPCIMA									64	1	1	2					
UKUPNO SATI / BODOVA B2.		70	1	1	0	2	70	1	1	0	2	64	1	1	0	2		
UDIO IZBORNIH STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		7%				3%	6%				3%	6%						3%
UKUPNO SATI / BODOVA B1. + B2.		560	8	4	4	37,5	595	6	4	7	34	640	3	3	14	35,5		
UDIO STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		57%				63%	55%				57%	63%						59%
C. ZAVRŠNI RAD																		
UKUPNO BODOVA C.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3		
SVEUKUPNO SATI / BODOVI A + B + C		980	18	6	4	60	1085	17	7	7	60	1024	13	5	14	60		

***Napomena:** U prvom razredu polaznik bira jedan od dvaju ponuđenih izbornih strukovnih modula s pripadajućim nastavnim predmetom. U drugom razredu polaznik bira jedan od dvaju ponuđenih izbornih strukovnih modula s pripadajućim nastavnim predmetom. U trećem razredu polaznik bira jedan od dvaju ponuđenih izbornih strukovnih modula s pripadajućim nastavnim predmetom.

2.2. Nastavni program

2.2.1. Općeobrazovni dio

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none">▪ naučiti jezikom izraziti vlastite misli, osjećaje, ideje, stavove i prikladno jezično reagirati u međudjelovanju sa sugovornicima te u različitim situacijama razvijati (samo)poštovanje▪ steći potrebne razine slušanja, razumijevanja i govorenja koje su ključne za učenje, rad i život, tj. razviti sposobnost komunikacije u različitim situacijama▪ razumjeti kako jezik djeluje i ovladati potrebnim jezikoslovnim pojmovima, tekstnim vrstama i stilovima▪ steći potrebne razine pisanja ključne za učenje, rad i život, tj. razviti sposobnost komunikacije u različitim situacijama▪ razviti razumijevanje književnosti kao umjetnosti riječi, poštivati hrvatsku književnost i kulturu te književnosti i kulture drugih naroda
Opis predmeta:	<p>U hrvatskom jeziku pet je skupova ishoda učenja:</p> <ol style="list-style-type: none">I. Slušanje i govorenjeII. Struktura hrvatskog jezikaIII. PisanjeIV. Analiza književnih tekstovaV. Analiza neknjiževnih tekstova. <p>Skupovi ishoda učenja koncipirani su na način da se njihovim ostvarivanjem razvijaju komunikacijske vještine i kompetencije polaznika te cjelovito razumijevanje govorenih i pisanih tekstova. Svi se navedeni skupovi ishoda učenja ostvaruju u svakoj godini učenja hrvatskog jezika.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Slušanje i govorenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati slušanjem monološke i dijaloške govorne oblike s obzirom na komunikacijski kontekst i primatelja2. utvrditi slušanjem bit jednostavnog govornog teksta – eksplicitno i implicitno3. odabrati način govora, rječnik i strukturu rečenice primjereno jednostavnoj komunikacijskoj situaciji i primatelju4. organizirati jasno i smisleno jednostavnu govornu poruku pomoću bilježaka i grafičkih prikaza5. govoriti tečno u skladu s pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom <p>Struktura hrvatskog jezika</p> <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati osnovne jezikoslovne pojmove2. opisati sadržaje povezane s poviješću hrvatskog jezika3. izdvojiti značajke hrvatskoga standardnog jezika u odnosu na druge idiome hrvatskog jezika4. navesti osnovna jezična pravila na prototipnim primjerima5. protumačiti osnovnu strukturu jezičnih jedinica na pojedinoj jezičnoj razini6. razlikovati jezične jedinice na sintagmatskoj razini7. uporabiti osnovna jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika u skladu s pravopisnom, pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none">1. sastavljati jednostavne vrste tekstova2. oblikovati tekstove koji ispunjavaju jednostavne komunikacijske funkcije3. planirati sadržaj teksta uz precizne smjernice primjereno komunikacijskoj funkciji i čitatelju4. napisati samostalno logički i sadržajno povezan jednostavan tekst5. rabiti jednostavne postupke u oblikovanju teksta s obzirom na vrstu i komunikacijsku funkciju teksta6. koristiti rječnik primjeren komunikacijskoj funkciji teksta i čitatelju7. primjenjivati jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika u skladu s pravopisnom, pravogovornom, fonološkom,
--	---

	<p>morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom</p> <p>8. provjeriti napisani tekst samostalno s obzirom na sadržajnu, strukturnu te jezičnu točnost i primjerenost</p> <p>Analiza književnih tekstova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti književni tekst prema vanjskim odrednicama 2. prepoznati osnovne književnoteorijske pojmove 3. odrediti poznate književne tekstove s obzirom na književnu vrstu te osnovne sadržajne i specifične strukturne elemente 4. pronaći podatke o zadanome književnom tekstu u različitim izvorima 5. razlikovati na poznatim književnim tekstovima osnovna strukturna, tematska, sadržajna i stilska obilježja <p>Analiza neknjiževnih tekstova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati tekstove po vrsti i komunikacijskoj funkciji iz tiskanog ili elektroničkog izvora 2. identificirati jednostavne postupke u oblikovanju teksta kojima se ostvaruje komunikacijska funkcija teksta 3. razjasniti značenja riječi u kontekstu specifičnom za pojedini tekst 4. tumačiti tekstove s grafičkim elementima 5. utvrditi bit teksta i osnovne sadržajne pojedinosti 6. izdvojiti namjeru teksta s obzirom na obilježja teksta, očekivanja čitatelja i djelovanje na čitatelja 7. odrediti osnovne jezične pojedinosti u neknjiževnim tekstovima
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Javni govor
Govorenje – monološki oblici	Govor
Govorenje – dijaloški oblici	Oluja ideja
Jezik i komunikacija	Sporazumijevanje ili komunikacija
Svjetski jezici	Jezične porodice
Hrvatski standardni jezik	Hrvatski standardni jezik Normativni priručnici hrvatskoga standardnog jezika Hrvatski standardni jezik i narječja
Nastanak i podjela glasova	Podjela glasova prema otvoru Slogovi i slogovna struktura Podjela glasova prema zvučnosti
Glasovne promjene	Jednačenje glasova po zvučnosti Gubljenje suglasnika

	Palatalizacija Sibilarizacija Jotacija Vokalizacija Nepostojano a
Naglasni sustav hrvatskog standardnog jezika i pravogovor	Pravogovor ili ortoepija Naglasni sustav hrvatskoga standardnog jezika Vrjednote govornog jezika
Pravopis	Pravopis ili ortografija Pisanje velikog i malog slova Pravopisni i rečenični znakovi Pisanje glasova č/ć, dž/đ, ije/je/e/i
Hrvatski jezik od prvih pisanih spomenika do kraja 15. stoljeća	Jezik – temelj narodne kulture: trojezičnost i tropismenost hrvatske srednjovjekovne književnosti Izvori hrvatskoga književnog jezika (spomenici pismenosti, historiografski spisi, zakonici)
Pisanje – opisivanje	Opisivanje kao postupak
Pisanje – pripovijedanje	Pripovijedanje kao postupak Životopis Molba
Priča i novela	Polaznici čitaju jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika. Ranko Marinković, <i>Prah</i> Giovanni Boccaccio, <i>Chichibio</i> Ivan Aralica, <i>Svemu ima vrijeme</i> ili <i>Školjka</i> Miro Gavran, <i>Mali neobični ljudi</i> ili <i>Obiteljske priče</i> Antun Šoljan, <i>Dobri čovjek s Kaprija</i> Ivo Andrić, <i>Put Alije Đerzeleza</i> Dubravko Horvatić, <i>Đavo u podne</i> Vjekoslav Kaleb, <i>Gost</i>
Roman	Polaznici čitaju jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika. Pavao Pavličić, <i>Večernji akt</i> Marija Jurić Zagorka, <i>Vitez slavonske ravni</i> Ivana Simić Bodrožić, <i>Hotel Zagorje</i> Victoria Hislop, <i>Otok</i> Khaled Hosseini, <i>Gonič zmajeva</i> John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit</i>
Drama	Polaznici čitaju jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika. Miro Gavran, <i>Ljubavi Georgea Washingtona</i> Plaut, <i>Škrtac</i> Pero Budak, <i>Mećava</i> Carlo Goldoni, <i>Gostioničarka Mirandolina</i>
Lirika	Polaznici čitaju šest pjesama: dvije pjesme vezanog stiha, dvije pjesme slobodnog stiha i dvije pjesme u prozi.

	<p>Vezani stih: Antun Gustav Matoš, Tin Ujević, Vladimir Nazor, Dobriša Cesarić, Vesna Parun, Jacques Prevert, Francesco Petrarca</p> <p>Slobodni stih: Antun Branko Šimić, Dragutin Tadijanović, Nikola Miličević, Mak Dizdar, Nikola Šop, Josip Pupačić, Reiner Maria Rilke</p> <p>Pjesma u prozi: Miroslav Krleža, Danijel Dragojević</p>
Ep	<p>Polaznici čitaju jedno pjevanje. Dante Alighieri, Pakao (V. pjevanje)</p>
Čitanje – opisivački tekstovi	Postupak opisivanja u različitim vrstama teksta
Čitanje – pripovjedački tekstovi	Postupak pripovijedanja u različitim vrstama teksta Molba Životopis
Napomene:	Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezne su četiri domaće zadaće u mjesecu.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: glavne (metode govorenja, čitanja, pisanja) i pomoćne (metode pokazivanja, praktičnog rada i ilustriranja).</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, hrvatski jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva tri razreda.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Predavanje
Slušanje – dijaloški oblici	Intervju
Govorenje – dijaloški oblici	Anketa
Vrste riječi	Kategorije vrsta riječi
Promjenjive riječi	Imenice Imenice i pravopis Zamjenice Zamjenice i pravopis Pridjevi Pridjevi i pravopis Brojevi Brojevi i pravopis Glagoli Glagoli i pravopis
Nepromjenjive riječi	Prilozi Prijedlozi Veznici Čestice Usklici
Hrvatski jezik od 16. do kraja 18. stoljeća	Najvažnija jezikoslovna djela (Bartol Kašić, Juraj Habdelić, Jakov Mikalja, Ardelio Della Bella, Ivan Belostenec)
Pisanje – izlaganje	Izlaganje kao postupak Definicije Sažetak Bilješke i natuknice
Žena u književnom djelu	Polaznici čitaju tri djela s popisa. Valja odabrati dva cjelovita epska ili dramska djela i jednu pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika. Milan Begović, <i>Bez trećega</i> Vesna Parun, <i>Ti koja imaš nevinije ruke</i> Biblija, <i>Pjesma nad pjesmama</i> Ivan Slamnig, <i>Barbara</i> Horacije, <i>Lidiji</i> Josip Kozarac, <i>Tena</i> Dinko Šimunović, <i>Muljika</i> Dubravka Ugrešić, <i>Štefica Cvek u raljama života</i> Sofoklo, <i>Antigona</i>
Društveni angažman	Polaznici čitaju jedno cjelovito djelo s popisa po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.

	<p>August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i> Fjodor Mihajlovič Dostojevski, <i>Zločin i kazna</i> Silvije Strahimir Kranjčević, <i>Gospodskom Kastoru</i> Antun Gustav Matoš, <i>Kip domovine leta 188*</i> Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i> Ivan Goran Kovačić, <i>Dani gnjeva</i> Honoré de Balzac, <i>Otac Goriot</i> Charles Dickens, <i>Velika očekivanja</i></p>
Unutarnji svijet	<p>Polaznici čitaju jedno cjelovito djelo s popisa po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika.</p> <p>William Shakespeare, <i>Hamlet</i> Janko Leskovar, <i>Misao na vječnost</i> Henrik Ibsen, <i>Nora</i> Petar Preradović, <i>Ljudsko srce</i> Ralph Waldo Emerson, <i>Ljubav</i> Milutin Cihlar Nehajev, <i>Bijeg</i> Ranko Marinković, <i>Ruke</i> Franz Kafka, <i>Preobrazba</i></p>
Čitanje – izlagački tekstovi	<p>Postupak izlaganja u različitim vrstama tekstova Sažetak</p>
Napomene:	<p>Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezne su četiri domaće zadaće u mjesecu.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: glavne (metode govorenja, čitanja, pisanja) i pomoćne (metode pokazivanja, praktičnog rada i ilustriranja). Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, hrvatski jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva tri razreda.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Izvješće
Slušanje – dijaloški oblici	Razgovor na temu
Govorenje – monološki oblici	Izvješće
Govorenje – dijaloški oblici	Službeni razgovor
Spojevi riječi	Rečenica Vrste spojeva riječi: sročnost
Ustrojstvo rečenice	Gramatičko ustrojstvo rečenice
Rečenice po sastavu	Jednostavne i složene rečenice
Nezavisno složena rečenica	Sastavna, rastavna, suprotna, isključna i zaključna rečenica
Zavisno složena rečenica	Subjektna, predikatna, objektna, atributna rečenica; priložne rečenice
Povezivanje rečenica u tekstu	Red riječi u rečenici
Pravopisna pravila u sintaksi	Uporaba razgodaka i pravopisnih znakova
Stil i vrste stilova	Funkcionalni stilovi hrvatskoga standardnog jezika
Jezična norma i jezični purizam	Osnovne leksičke norme Jezična kultura i jezični purizam
Leksikografija	Rječnik. Vrste rječnika Leksikografski (rječnički) članak
Hrvatski jezik u 19., 20. i 21. stoljeću	Ljudevit Gaj, <i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja</i> <i>Deklaracija o položaju i nazivu hrvatskoga književnog jezika</i> kao izraz samobitnosti hrvatskog jezika Hrvatski jezik – službeni jezik Europske unije
Pisanje – dokazivanje	Dokazivanje kao postupak Pismo za iskazivanje interesa
Pisanje – upućivanje	Upućivanje kao postupak Tehnička uputa
Stoljeće nemira	Polaznici čitaju dva cjelovita djela s popisa po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika. Slavko Mihalić, <i>Majstore, ugasi svijeću</i> Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i> Ranko Marinković, <i>Kiklop</i> Ivan Goran Kovačić, <i>Jama</i>

	Miljenko Jergović, <i>Sarajevski Marlboro</i> Eugène Ionesco, <i>Čelava pjevačica</i> William Golding, <i>Gospodar muha</i> Orhan Pamuk, <i>Snijeg</i>
Globalno selo	Polaznici čitaju jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika. Albert Camus, <i>Stranac</i> Miroslav Krleža, <i>Cvrčak pod vodopadom</i> Antun Šoljan, <i>Luka</i> Nikolaj Vasiljevič Gogolj, <i>Kabanica</i> Gabriel García Marquez, <i>Sto godina samoće</i> Raymond Carver, <i>Katedrala</i> Aldous Huxley, <i>Divni novi svijet</i> William Gibson, <i>Neuromancer</i>
Hrvatska književna baština	Polaznici čitaju pet djela s popisa. Valja odabrati jedno cjelovito djelo i četiri ulomka po izboru nastavnika i/ili čitateljskim interesima polaznika. Marko Marulić, <i>Judita</i> (ulomci) Hanibal Lucić, <i>Jur ni jedna na svit vila</i> Marin Držić, <i>Dundo Maroje</i> Ivan Gundulić, <i>Osman</i> (1. pjevanje) Ivan Bunić Vučić, <i>Nemoj, nemoj ma Ljubice</i> Fran Krsto Frankopan, <i>Cvitja razmišljenje i žalostno protuženje</i> Tituš Brezovački, <i>Matijaš grabancijaš dijak</i> Matija Antun Reljković, <i>Satir iliti divji čovik</i> Andrija Kačić Miošić, <i>Razgovor ugodni naroda slovenskoga</i>
Čitanje – dokazivački tekstovi	Postupak dokazivanja u različitim vrstama tekstova Pismo za iskazivanje interesa
Čitanje – upućivački tekstovi	Postupak upućivanja u različitim vrstama tekstova Tehnička uputa
Napomene:	Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezne su četiri domaće zadaće u mjesecu.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: glavne (metode govorenja, čitanja, pisanja) i pomoćne (metode pokazivanja, praktičnog rada i ilustriranja). Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, hrvatski jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **ENGLISKI JEZIK**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobiti za usmenu i pisanu kompetenciju na engleskom jeziku u različitim situacijama svakodnevnog života i struke ▪ učiti jezik i primijeniti izvore znanja na engleskom jeziku radi dalje izobrazbe i usavršavanja, tj. za cjeloživotno učenje i obrazovanje ▪ razviti jezična i nejezična znanja, vještine, sposobnosti, strategije i vrijednosti koje će im omogućiti da aktivno, kritički i uspješno odgovore na potrebe suvremenog društva i tržišta rada ▪ razviti svijest o višejezičnosti, međukulturnim sličnostima i razlikama, toleranciji i empatiji prema drugom i drugačijem ▪ razumjeti zanimanje, poštovanje i skrb za vlastiti jezik i kulturu ▪ prepoznati i primijeniti jezične zakonitosti i vokabular u razvijanju jezičnih vještina radi ostvarivanja pisane i usmene komunikacije ▪ čitati kratke i jednostavne tekstove ▪ pronaći određenu predvidivu informaciju u jednostavnim svakodnevnim pisanim materijalima ▪ razumjeti fraze i najčešće korištene riječi iz područja od neposrednoga osobnog interesa, razumjeti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnih poruka i javnih obavijesti ▪ pisati kratke jednostavne bilješke, poruke i odgovoriti na pismo ▪ komunicirati u jednostavnim uobičajenim situacijama o poznatim temama i aktivnostima te sudjelovati u kraćim razgovorima koji zahtijevaju jednostavnu razmjenu informacija ▪ opisati pojavnosti i sadržaje iz bližega i daljega životnog okružja jednostavnim jezikom, jednostavnim rečenicama i frazama ▪ primijeniti bitna sociokulturna orijentacijska znanja o zemlji/zemljama jezika koji se uči u svim jezičnim djelatnostima ▪ prepoznati sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje ciljnog jezika te ostvariti jednostavnu komunikaciju i suradnju s pojedinim osobama uz uvažavanje različitosti
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Engleski jezik općeobrazovni je predmet koji se uči tijekom svih triju godina školovanja, i to dva sata tjedno, što ukupno u tri godine iznosi 204 sata nastave. Uspješnim svladavanjem nastave engleskog jezika polaznik maksimalno stječe 16 kreditnih bodova.</p> <p>Nastavom engleskog jezika, uz korištenje kombiniranih metoda i oblika rada, usvajaju se obrasci usmene i pisane komunikacije na tom jeziku. Pri određivanju razina jezične kompetencije koje bi polaznici trebali postići na kraju pojedinih odgojno-obrazovnih razdoblja, tj. ciklusa srednjoškolskog obrazovanja, uzete su u obzir smjernice <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrjednovanje, Europskoga jezičnog portfolia</i> i <i>Nacionalnoga okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, kao i činjenica da je riječ o nastavku učenja prvoga stranog jezika u kontinuitetu od 1. razreda osnovne škole. Po završetku trogodišnjeg obrazovanja očekuje se da će polaznici doseći razinu A2, prije svega u području receptivnih jezičnih vještina. Premda bi polaznici prema <i>Nastavnom planu i programu za osnovnu školu</i> i <i>Nacionalnom okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, nakon osam godina učenja prvoga stranog jezika već trebali dosegnuti razinu A2, realno je očekivati heterogenost polaznikovih znanja iz osnovne škole koja će trebati usložniti ,uz manja proširenja gradiva povezanih s novim kontekstom</p>

i strukom.

Napomena: nastavnik odlučuje o udjelu i postotku nastavnih sadržaja iz područja struke. Postotak može varirati od 10 do 20 %, ovisno o razini i godini učenja, uvažavajući činjenicu da se u završnim razredima povećava udio stručnih predmeta/modula i/ili sadržaja.

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **ENGLESKI JEZIK**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Jezični sustav i sadržaji stranog jezika <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati osnovne jezične strukture osnovne razine i osnovni vokabular u usmenom i pisanom izričaju2. uočiti uporabu osnovnih jezičnih sadržaja i oblika Čitanje <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati globalni smisao vrlo kratkih jednostavnih tekstova pisanih standardnim jezikom2. identificirati ključne informacije u oglasima, plakatima, katalozima Slušanje <ol style="list-style-type: none">1. razlikovati fonološke, ritmičke, naglasne i intonacijske osobine ciljnog jezika2. prepoznati osnovne jezične strukture i osnovni vokabular3. slijediti jednostavne upute i naredbe za rad u razredu Pisanje <ol style="list-style-type: none">1. primijeniti osnovne jezične strukture i osnovni vokabular u ispunjavanju upitnika i obrazaca2. napisati niz jednostavnih izraza i rečenica povezanih jednostavnim veznicima i veznim riječima o temama iz svakodnevnog života Govor <ol style="list-style-type: none">1. iskazati jednostavne, uglavnom izolirane izraze o ljudima i mjestima iz bliže i daljnje okoline2. izraziti svojim riječima vlastite misli, upute i planove povezane sa situacijama iz svakodnevnog života Međukulturno djelovanje <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati posebnosti kulture zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika2. usporediti sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje (zemalja) jezika cilja3. identificirati različite verbalne i neverbalne strategije za uspostavljanje kontakta s osobom iz kulture zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika
	Razrada
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Ja i svijet oko mene	Predstavljanje sebe i drugih Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, izgled, osobine...) Obitelj

	Članovi uže i šire obitelji Odnosi u obitelji
Stanovanje	Moj dom Prostorije u kući/stanu Dijelovi namještaja Život u gradu/na selu/u manjem mjestu Stanovanje u svijetu Vrste stambenih objekata u različitim zemljama svijeta
Slobodno vrijeme	Sport i rekreacija Vrste sportskih i rekreativnih aktivnosti Izleti Hobiji Igre, kućni ljubimci, zabava, izlasci
Svakodnevica	Dnevni raspored Koliko je sati? Dijelovi dana i dani u tjednu Svakodnevne aktivnosti Vrijeme kroz godinu Godišnja doba, mjeseci Vremenske prilike Obilježavanje važnih datuma (blagdani i praznici)
Prehrambene navike	Prehrana Hrana i piće Obroci Prehrambene navike (piramida prehrane)
Kupovina	Novac Vrste valuta U trgovini Vrste trgovina Kupovanje u različitim trgovinama
Napomene:	Postignuća u prvom estranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i> ; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: IMENICE: vrste, rod, broj, posvojni oblik ČLANOVI: određeni i neodređeni, nulti ZAMJENICE: osobne, upitne, pokazne, <i>it, there is, there are</i> , relativne PRIDJEVI: stupnjevanje (pravilno i nepravilno), posvojni, pokazni i opisni BROJEVI: glavni i redni PRILOZI: mjesta, određenog i neodređenog vremena SINTAKSA: red riječi u rečenici i nezavisno složenoj rečenici; mjesto izravnog i neizravnog objekta, mjesto priloga mjesta i vremena GLAGOLI: pet osnovnih oblika: osnova -s oblik, -ed oblik, particip s nastavkom -ing, -ed. Osnovna glagolska vremena – ponavljanje; tvorba i uporaba budućih vremena (<i>going to + infinitive; shall, will; Present Continuous</i> za budućnost).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije.

	<p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **ENGLESKI JEZIK**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Jezični sustav i sadržaji stranog jezika <ol style="list-style-type: none">1. izdvojiti osnove jezičnog sustava radi ostvarenja komunikacije s pojedinim osobama u poznatim uvjetima2. primijeniti osnove jezičnog sustava na poznatim sadržajima Čitanje <ol style="list-style-type: none">1. izdvojiti specifičnu informaciju iz oglasa, plakata, kataloga Slušanje <ol style="list-style-type: none">1. identificirati globalno značenje snimljenog i/ili izgovorenog teksta na poznatu temu2. izdvojiti glavnu misao iz snimljenog i/ili izgovorenog teksta na poznatu temu Pisanje <ol style="list-style-type: none">1. napisati kratak i jednostavan opis svakodnevnih aktivnosti2. sastaviti kratku i jednostavnu poruku osobne naravi Govor <ol style="list-style-type: none">1. iskazati osnovne informacije o sebi i osobama iz neposredne okoline2. opisati stvari i osobe iz neposredne okoline u jednostavnome govornom izričaju Međukulturno djelovanje <ol style="list-style-type: none">1. interpretirati drugačije stilove života i drugačije kulture kao osobno i društveno bogatstvo2. izdvojiti pozitivne svjetonazore od različitih oblika diskriminacije3. primijeniti osnovna pravila ponašanja u komunikaciji na ciljnom jeziku
	Razrada
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Putovanja i praznici	Organizacija putovanja Praznici i kako ih provesti Vozni red i prospekti Vrste prijevoza Snalaženje u stranoj zemlji Znamenitosti
Multikulturnost	Hrvatske kulturne manifestacije Kulturne manifestacije zemalja čiji se jezik uči Slavni ljudi i događaji Europa jučer i danas Europska unija, Vijeće Europe, europske institucije za mlade

Mediji i suvremena komunikacija	Tiskani i elektronički mediji Radio i televizija TV vodič i programi Pisana i usmena komunikacija Telefon, SMS, MMS, e-pošta, internet, društvene mreže itd.
Škola i obrazovanje	Vrste škola Predmeti Ocjene Školski pribor Život u školi Školski sustav u Republici Hrvatskoj i drugim zemljama
Sport i zdravlje	Važnost bavljenja športom Istaknuti hrvatski i svjetski sportaši Briga o zdravlju i tijelu Posjet liječniku
Međuljudski odnosi	Generacijski jaz Odnosi među spolovima Formalne i neformalne situacije
Napomene:	Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i> ; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva ZAMJENICE: posvojne i povratne zamjenice; <i>one</i> kao zamjenica PRIDJEVI: stupnjevanje (<i>comparison of equality</i>) VEZNICI: and, or, yet, so, when, until, if, although, since itd. BROJEVI: glavni i redni PRILOZI: tvorba priloga načina – položaj u rečenici SINTAKSA: upravni i neupravni govor; red riječi u rečenici; slaganje vremena GLAGOLI: tvorba i uporaba glagolskih vremena Present Perfect Tense – Simple Continuous (odnos); Present Perfect Tense – Preterite Tense (odnos).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti osnovne jezične strukture i vokabular u jednostavnim opisima i situacijama iz svakodnevice 2. iskazati podatke o poznatim i bliskim temama uz povremenu stručnu pomoć u poznatim uvjetima 3. razlučiti najjednostavnije jezične pojave radi izbjegavanja ili ispravljanja vlastitih ili tuđih pogrješaka u govoru i pismu <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati ključne ideje u tekstu pregledno izložene argumentacije 2. razlikovati pisani izričaj od govornog izričaja <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti bitne informacije iz kratkih snimljenih i/ili izgovorenih tekstova koji se odnose na svakodnevne životne situacije <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. oblikovati jednostavno osobno pismo, razglednicu, e-poštu kojima će zatražiti ili dati neku informaciju 2. opisati poznate osobe, stvari i događaje 3. sastaviti popis zadataka i planova u jednostavnom obliku <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. poredati ključne informacije po važnosti 2. izvijestiti o osobnim iskustvima i aktivnostima <p>Međukulturno djelovanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti prigodni jezični registar (formalno/neformalno) u poznatim situacijama s pojedinim osobama 2. ostvariti jednostavnu komunikaciju i suradnju s pojedinim osobama uz uvažavanje različitosti
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Posao i obrazovanje</p>	<p>Zanimanja Oglasi Životopis i Europass Molba i razgovor za posao Moja budućnost</p>
<p>Svijet rada</p>	<p>Moje zanimanje u suvremenom društvu Moje zanimanje u europskom okviru Na radnom mjestu</p>
<p>Potrošačko društvo</p>	<p>Reklame i utjecaj na mlade Konzumerizam</p>

Mobilnost i migracije	Mobilnost ljudi i znanja Kompetitivnost na međunarodnom tržištu rada Posjeti i razmjene polaznika Stručna praksa i rad u inozemstvu
Društvo i svijet koji nas okružuje	Svijet u kojem živimo – pogled u budućnost Život u suvremenom društvu (ovisnosti, problemi u ponašanju...) Problemi čovječanstva – glad, siromaštvo, nezaposlenost Građanski odgoj Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti
Solidarnost	Osjetljivost za druge, za obitelj, za slabe, siromašne i bolesne Međugeneracijska skrb Ekološka osviještenost
Strukovno orijentirane teme	Škola i radionica škole Povijest struke Zanimljivosti i osobitosti Sajmovi i izložbe Tehnika i tehnologija u službi struke
Napomene:	Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i> ; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva <i>tenses</i> – ponavljanje; slaganje vremena; pogodbene rečenice (tip I i II); pasivne rečenice.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **NJEMAČKI JEZIK**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobiti za usmenu i pisanu komunikaciju na njemačkom jeziku u različitim situacijama svakodnevnog života ▪ primjeniti izvore znanja na njemačkom jeziku radi dalje izobrazbe i usavršavanja, tj. za cjeloživotno učenje i obrazovanje ▪ razviti jezična i nejezična znanja, vještine, sposobnosti, strategije i vrijednosti koje će im omogućiti da aktivno, kritički i uspješno odgovore na potrebe suvremenog društva i tržišta rada ▪ razviti svijest o višejezičnosti, međukulturnim sličnostima i razlikama, toleranciji i empatiji prema drugom i drugačijem ▪ razumjeti, poštovati i skrbiti se za vlastiti jezik i kulturu ▪ prepoznati i primijeniti jezične zakonitosti i vokabular u razvijanju jezičnih vještina radi ostvarivanja pisane i usmene komunikacije ▪ čitati kratke i jednostavne tekstove ▪ pronaći određenu predvidivu informaciju u jednostavnim svakodnevnim pisanim materijalima ▪ razumjeti fraze i najčešće korištene riječi iz područja od neposrednoga osobnog interesa, razumjeti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnih poruka i javnih obavijesti ▪ pisati kratke jednostavne bilješke, poruke i odgovoriti na pismo ▪ komunicirati u jednostavnim uobičajenim situacijama o poznatim temama i aktivnostima te sudjelovati u kraćim razgovorima koji zahtijevaju jednostavnu razmjenu informacija ▪ opisati pojavnosti i sadržaje iz bližeg i daljega životnog okružja jednostavnim jezikom, jednostavnim rečenicama i frazama ▪ primijeniti bitna sociokulturna orijentacijska znanja o zemlji/zemljama jezika koji se uči u svim jezičnim djelatnostima ▪ prepoznati sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje ciljnog jezika te ostvariti jednostavnu komunikaciju i suradnju s pojedinim osobama uz uvažavanje različitosti.
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Njemački jezik jopćeobrazovni je predmet koji se uči tijekom svih triju godina obrazovanja.</p> <p>Nastavom njemačkog jezika, uz korištenje kombiniranih metoda i oblika rada, usvajaju se obrasci usmene i pisane komunikacije na tom jeziku. Pri određivanju razina jezične kompetencije koje bi polaznici trebali postići na kraju pojedinih odgojno-obrazovnih razdoblja, tj. ciklusa srednjoškolskog obrazovanja, uzete su u obzir smjernice <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrjednovanje, Europskoga jezičnog portfolia i Nacionalnoga okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, kao i činjenica da je riječ o nastavku učenja prvoga stranog jezika u kontinuitetu od 1. razreda osnovne škole. Po završetku 3. razreda strukovne škole, polaznici bi u osnovnim područjima jezičnih djelatnosti u njemačkom jeziku mogli ostvariti razinu A2+. Premda bi polaznici, prema <i>Nastavnom planu i programu za osnovnu školu i Nacionalnome okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i>, nakon osam godina učenja prvoga stranog jezika već trebali dosegnuti razinu A2, ista je razina jezične kompetencije polaznika predviđena i na završetku 1. razreda strukovne škole budući da je u tom razredu realno očekivati heterogenost polaznikovih znanja iz osnovne škole koja će trebati poravnati/usložniti,uz (manja) proširenja gradiva povezanih novim</p>

kontekstom i strukom.

Napomena: Nastavnik odlučuje o udjelu i postotku nastavnih sadržaja iz područja struke. Postotak može varirati od 10 do 20 %, ovisno o razini i godini učenja, uvažavajući činjenicu da se u završnim razredima povećava udio stručnih predmeta/modula i/ili sadržaja.

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **NJEMAČKI JEZIK**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Jezični sustav i sadržaji stranog jezika <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati osnovne jezične strukture osnovne razine i osnovni vokabular u usmenom i pisanom izričaju2. uočiti uporabu osnovnih jezičnih sadržaja i oblika Čitanje <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati globalni smisao vrlo kratkih jednostavnih tekstova pisanih standardnim jezikom2. identificirati ključne informacije u oglasima, plakatima, katalogima Slušanje <ol style="list-style-type: none">1. razlikovati fonološke, ritmičke, naglasne i intonacijske osobine ciljnog jezika2. prepoznati osnovne jezične strukture i osnovni vokabular3. slijediti jednostavne upute i naredbe za rad u razredu Pisanje <ol style="list-style-type: none">1. primijeniti osnovne jezične strukture i osnovni vokabular u ispunjavanju upitnika i obrazaca2. napisati niz jednostavnih izraza i rečenica povezanih jednostavnim veznicima i veznim riječima o temama iz svakodnevnog života Govor <ol style="list-style-type: none">1. iskazati jednostavne, uglavnom izolirane izraze o ljudima i mjestima iz bliže i daljnje okoline2. izraziti svojim riječima vlastite misli, upute i planove povezane sa situacijama iz svakodnevnog života Međukulturno djelovanje <ol style="list-style-type: none">1. prepoznati posebnosti kulture zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika2. usporediti sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje (zemalja) ciljnog jezika3. identificirati različite verbalne i neverbalne strategije za uspostavljanje kontakta s osobom iz kulture zemlje (ili zemalja) ciljnog jezika
	Razrada
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Ja i svijet oko mene	Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, izgled, osobine...) Članovi uže i šire obitelji Odnosi u obitelji
Stanovanje	Prostorije u kući/stanu

	Dijelovi namještaja Život u gradu/na selu/u manjem mjestu Vrste stambenih objekata u različitim zemljama svijeta
Slobodno vrijeme	Vrste sportskih i rekreativnih aktivnosti Izleti Igre, kućni ljubimci, zabava, izlasci
Svakodnevica	Koliko je sati? Dijelovi dana i dani u tjednu Svakodnevne aktivnosti Godišnja doba, mjeseci Vremenske prilike Obilježavanje važnih datuma (blagdani i praznici)
Prehrambene navike	Hrana i piće Obroci Prehrambene navike (piramida prehrane)
Kupovina	Vrste valuta Vrste trgovina Kupovanje u različitim trgovinama
Napomene:	Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i> ; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: IMENICE: vrste, rod, broj ČLANOVI: određeni, neodređeni ZAMJENICE: osobne, pokazne i posvojne, deklinacija zamjenice, bezlična <i>man</i> PRIDJEVI: komparacija, predikatna uporaba, osnove deklinacije pridjeva PRIJEDLOZI: osnovni prijedlozi s dativom, akuzativom i genitivom PRILOZI: upitne riječi (Was? Wer? Wieviel? Wie? Wo? Wohin? Wann?) SINTAKSA: red riječi u izjavnoj, upitnoj i niječnoj rečenici, red riječi u zavisnoj objektivnoj, vremenskoj, odnosnoj i uzročnoj rečenici (<i>dass, weil, wenn, denn...</i>) GLAGOLI: pomoćni, modalni, djeljivi i nedjeljivi u prezentu; preterit pomoćnih glagola, perfekt, imperativ.
Ostalo:	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	

Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.
--------------------------	---

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti osnove jezičnog sustava radi ostvarenja komunikacije s pojedinim osobama u poznatim uvjetima 2. primijeniti osnove jezičnog sustava na poznatim sadržajima <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti specifičnu informaciju iz oglasa, plakata, kataloga <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati globalno značenje snimljenog i/ili izgovorenog teksta na poznatu temu 2. izdvojiti glavnu misao iz snimljenog i/ili izgovorenog teksta na poznatu temu <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. napisati kratak i jednostavan opis svakodnevnih aktivnosti 2. sastaviti kratku i jednostavnu poruku osobne naravi <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iskazati osnovne informacije o sebi i osobama iz neposredne okoline 2. opisati stvari i osobe iz neposredne okoline u jednostavnome govornome izričaju <p>Međukulturno djelovanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. interpretirati drugačije stilove života i drugačije kulture kao osobno i društveno bogatstvo 2. izdvojiti pozitivne svjetonazore od različitih oblika diskriminacije 3. primijeniti osnovna pravila ponašanja u komunikaciji na ciljnom jeziku
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Putovanja i praznici</p>	<p>Organizacija putovanja Praznici i kako ih provesti Vozni red i prospekti Vrste prijevoza Snalaženje u stranoj zemlji znamenitosti</p>
<p>Multikulturnost</p>	<p>Hrvatske kulturne manifestacije Kulturne manifestacije zemalja čiji se jezik uči Slavni ljudi i događaji Europa jučer i danas Europska unija, Vijeće Europe, europske institucije za mlade</p>
<p>Mediji i</p>	<p>Tiskani i elektronički mediji</p>

suvremena komunikacija	Radio i televizija TV vodič i programi Pisana i usmena komunikacija Telefon, SMS, MMS, e-pošta, internet, društvene mreže itd.
Škola i obrazovanje	Vrste škola Predmeti Ocjene Školski pribor Život u školi Školski sustav u Republici Hrvatskoj i drugim zemljama
Sport i zdravlje	Važnost bavljenja sportom Istaknuti hrvatski i svjetski sportaši Briga o zdravlju i tijelu Posjet liječniku
Međuljudski odnosi	Generacijski jaz Odnosi među spolovima Formalne i neformalne situacije
Napomene:	Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i> ; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje i proširivanje PRIDJEVI: komparacija, deklinacija pridjeva PRIJEDLOZI: prijedlozi s dativom, akuzativom i genitivom SINTAKSA: red riječi u zavisnim rečenicama GLAGOLI: pregled konjugacije u prezentu, preterit modalnih glagola, konjunktiv II. modalnih i pomoćnih glagola i uporaba <i>haben</i> i <i>mögen</i> kod izricanja molbe i želje, futur I.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti osnovne jezične strukture i vokabular u jednostavnim opisima i situacijama iz svakodnevice 2. iskazati podatke o poznatim i bliskim temama uz povremenu stručnu pomoć u poznatim uvjetima 3. razlučiti najjednostavnije jezične pojave radi izbjegavanja ili ispravljanja vlastitih ili tuđih pogrješaka u govoru i pismu <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati ključne ideje u tekstu pregledno izložene argumentacije 2. razlikovati pisani izričaj od govornog izričaja <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti bitne informacije iz kratkih snimljenih i/ili izgovorenih tekstova koji se odnose na svakodnevne životne situacije <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. oblikovati jednostavno osobno pismo, razglednicu, e-poštu kojima će zatražiti ili dati neku informaciju 2. opisati poznate osobe, stvari i događaje 3. sastaviti popis zadataka i planova u jednostavnom obliku <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. poredati ključne informacije po važnosti 2. izvijestiti o osobnim iskustvima i aktivnostima <p>Međukulturno djelovanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti prigodni jezični registar (formalno/neformalno) u poznatim situacijama s pojedinim osobama 2. ostvariti jednostavnu komunikaciju i suradnju s pojedinim osobama uz uvažavanje različitosti
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Posao i obrazovanje</p>	<p>Zanimanja Oglasi Životopis i Europass Molba i razgovor za posao Moja budućnost</p>
<p>Svijet rada</p>	<p>Moje zanimanje u suvremenom društvu Moje zanimanje u europskom okviru Na radnom mjestu</p>
<p>Potrošačko društvo</p>	<p>Reklame i utjecaj na mlade Konzumerizam</p>

Mobilnost i migracije	Mobilnost ljudi i znanja Kompetitivnost na međunarodnom tržištu rada Posjeti i razmjene polaznika Stručna praksa i rad u inozemstvu
Društvo i svijet koji nas okružuje	Svijet u kojem živimo – pogled u budućnost Život u suvremenom društvu (ovisnosti, problemi u ponašanju...) Problemi čovječanstva – glad, siromaštvo, nezaposlenost Građanski odgoj Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti
Solidarnost	Osjetljivost za druge, za obitelj, za slabe, siromašne i bolesne Međugeneracijska skrb Ekološka osviještenost
Strukovno orijentirane teme	Škola i radionica škole Povijest struke Zanimljivosti i osobitosti Sajmovi i izložbe Tehnika i tehnologija u službi struke
Napomene:	Postignuća u prvome stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike</i> ; pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva pasiv, prijedlozi s genitivom, rekcija glagola; vremenske i namjerne rečenice; infinitiv sa <i>zu</i> ; odnosne rečenice; nepravilne upitne rečenice; zamjениčki prilozi (<i>welcher, dieser</i>).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovor, usmeno izlaganje (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanje, čitanje i rad na tekstu, pisanje, demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, istraživačka nastava, mentorska nastava, praktična nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: razumijevanje (slušanjem i čitanjem), govorenje, pisano izražavanje, uporaba jezika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada, vršnjačko vrjednovanje, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, mape.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **POVIJEST**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razviti kod polaznika sposobnost povijesnog razmišljanja i širenje temeljnih povijesnih znanja stečenih u osnovnoj školi o povijesti svoje nacije, regije, Europe i svijeta kroz šest povijesnih razdoblja ▪ vrjednovati dokaze ▪ razvijati komparativne i uzročno-posljedične analize ▪ interpretirati povijesne podatke ▪ konstruirati čvrste povijesne argumente i povijesne perspektive.
<p>Opis predmeta:</p>	<p>U nastavi povijesti postoje dvije razine obrazovnih standarda: temeljna povijesna znanja i sposobnost povijesnog razmišljanja.</p> <p><i>Standard 1.</i> Temeljna povijesna znanja čine: poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba te razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova ili tzv. koncepata prvog reda – o povijesti svijeta i svoje nacije na pet područja ljudske aktivnosti: društvenom, ekonomskom, znanstveno-tehnološkom, političkom i filozofsko-religijsko-estetskom.</p> <p><i>Standard 2.</i> Sposobnost povijesnog razmišljanja sastoji se od pet vještina:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vještina kronološkog razmišljanja ▪ vještina razumijevanja povijesne naracije ▪ vještina analize i interpretacije povijesnih događaja i procesa ▪ vještina povijesnog istraživanja i ▪ vještina analize vrijednosnih povijesnih tema i zauzimanje stavova. <p>Razvijanje navedenih pet vještina obuhvaća u sebi i upoznavanje tzv. <i>tehničkih koncepata</i> pomoću kojih razumijemo kako se stvara i konstruira povijest. Među tehničke koncepte ubrajamo: kronologiju i pripovijedanje, uzročno-posljedični niz, kontinuitet i promjenu, usporedbu i povijesne izvore.</p> <p>Temeljna povijesna znanja, sposobnost povijesnog razmišljanja i tehnički koncepti razvijaju se u funkcionalnoj međuzavisnosti. Također, svih pet vještina kumulativnog je karaktera, tj. svaka sljedeća vještina ovisi o dovoljno razvijenim vještinama na prethodnoj razini.</p> <p>Kurikulum povijesti ima dvije temeljne komponente, odgojnu i obrazovnu. Poučavanje i učenje povijesti strukturirano je tako da otvara polaznicima prozor u svijet velikog ljudskog iskustva u raznim podnebljima i različitim vremenima. Ono također otkriva širok opseg prilagodbe pojedinca i društva u odnosu na probleme s kojima su se morali suočiti i osvjetljava posljedice različitih izbora koje su ljudi donosili. Dakle, poučavamo o snažnim i dugotrajnim povijesnim procesima unutar civilizacijskih i kulturnih cjelina. Povijest nije događaj, već stvarni proces. Bez dobrog poznavanja povijesnih procesa mi danas ne možemo pristupiti raspravi o političkim, socijalnim, gospodarskim, kulturnim i moralnim temama u društvu. Bez poznavanja povijesti ne možemo dobiti informirane i samosvjesne građane, što je važno za njihovo djelotvorno sudjelovanje u demokratskim procesima upravljanja i ostvarivanja demokratskih ideala nacije za sve građane.</p>

	<p>Duhovni i moralni razvoj polaznika, u koji spadaju tolerancija, slobodno iskazivanje vlastitog mišljenja, poštivanje tuđih stavova i uvjerenja, miroljubivost, patriotizam i izbjegavanje sukoba, sastavni je dio odgojne dimenzije poučavanja i učenja povijesti. Vrjednovanjem naslijeđa raznolikih etničkih i kulturnih baština olakšava se dijalog među pripadnicima različitih kultura. Razvoj temeljnih povijesnih znanja i povijesnog razmišljanja te multikulturna dimenzija poučavanja i učenja pomoći će mladim ljudima da postanu dobri građani svoje domovine te da se ujedno osjećaju građanima Europe i svijeta.</p>
--	---

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **POVIJEST**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Od lovca i sakupljača do stanovnika grada</p> <ol style="list-style-type: none">1. opisati život lovca i sakupljača plodova starijeg kamenog doba2. raspraviti promjene koje je izazvao prijelaz na ratarstvo i stočarstvo3. objasniti kulturne grupe u prapovijesno doba i njihove karakteristike4. identificirati podrijetlo, prostor i obilježja najstarijih stanovnika u metalno doba5. usporediti svakodnevni život ljudi na određenoj lokaciji u različitom vremenu <p>Uspon i pad starog svijeta</p> <ol style="list-style-type: none">1. opisati život i običaje ilirskih kulturnih grupa neposredno prije rimskih osvajanja2. identificirati tijek i karakter ilirske talasokracije3. razmotriti osnivanje grčkih kolonija na istočnoj obali Jadrana i njihove materijalne ostatke4. odrediti prostor i karakter rimskih provincija i gradova na prostoru današnje Hrvatske5. analizirati širenje kršćanstva na prostoru današnje Hrvatske u rimsko doba <p>Srednjovjekovne civilizacije</p> <ol style="list-style-type: none">1. opisati društvene i kulturne promjene u razdoblju srednjega vijeka u Europi i svijetu2. usporediti temeljne procese rasta i zastoja u hrvatskom ranom srednjovjekovlju s procesima u širem okruženju3. izdvojiti promjene u organizaciji države, društva i širenju kršćanstva od 11. do 14. stoljeća4. razlikovati kulturna postignuća Hrvata i kulturna postignuća ostalih europskih naroda u srednjem vijeku5. objasniti svakodnevni život ljudi u gradu i na selu u razdoblju srednjega vijeka u Hrvatskoj <p>Temelji modernog svijeta</p> <ol style="list-style-type: none">1. objasniti kako su napredak tehnologije, znanosti i kulture doveli do promjena u Europi, Hrvatskoj i svijetu2. interpretirati uzroke, tijek, karakter i posljedice geografskih otkrića3. identificirati vjersku, političku i društvenu transformaciju Europe od 15. do kraja 17. stoljeća4. odrediti kako su se promjene u Europi u 16. i 17. stoljeću
--	---

	<p>odrazile na prilike u Hrvatskoj</p> <p>5. opisati politička zbivanja na prostoru Hrvatske u kontekstu ekspanzije Venecije, Habsburgovaca i Osmanlija</p> <p>Doba građanskih revolucija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati promjene u Europi, svijetu i Hrvatskoj u razdoblju globalne trgovine i europske premoći 2. razmotriti proces teritorijalne integracije i formiranja moderne hrvatske nacije u europskom kontekstu 3. objasniti jačanje građanstva i pojavu radništva u kontekstu razvoja kapitalističkog gospodarstva 4. raspraviti intelektualna kretanja i kulturne promjene u Hrvatskoj na prijelazu stoljeća 5. ustanoviti uzroke, pravce i posljedice preoceanskih migracija do početka 20. stoljeća 6. opisati zbivanja u Hrvatskoj i njezinom širem okruženju uoči Prvoga svjetskog rata <p>Dvadeseto stoljeće</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisati uzroke, tijek i posljedice Prvoga svjetskog rata u Europi i Hrvatskoj 2. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji u kontekstu razvoja demokratskih i totalitarnih sustava u Europi 3. raščlaniti uzroke, tijek i posljedice Drugoga svjetskog rata u Europi i Hrvatskoj 4. identificirati očekivanja Hrvata i proturječnosti u socijalističkoj Jugoslaviji 5. razmotriti raspad komunizma u Europi, raspad socijalističke Jugoslavije i stvaranje samostalne hrvatske države 6. izložiti znanstveni, tehnološki i kulturni napredak Hrvatske u 20. stoljeću
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Najranije čovječanstvo i prve kulture na prostoru današnje Hrvatske	Život paleolitskog lovca i sakupljača – krapinski pračovjek Neolitska revolucija – nagli napredak čovječanstva
Metalno doba	Vučedolska kultura – sjedilački život i metalurgija Metalno doba i nastanak prvih poznatih naroda Prostor današnje Hrvatske u prapovijesno doba – kulturne grupe i nalazišta
Iliri	Život i običaji Ilira Ilirska talasokracija
Prostor Hrvatske	Grčke kolonije na istočnoj obali Jadrana

u antičko doba	Rimljani na tlu današnje Hrvatske Širenje kršćanstva u Rimsko doba Život ljudi i rimska kultura na prostoru naše zemlje
Raznorodnosti i spajanja	Preobrazba Europe u srednjem vijeku Dolazak Hrvata na Jadran i narodnosno stvaranje Stoljeća sazrijevanja – organizacija države i društva
Utjecaji, komunikacije središta	Jadranski i kontinentalni prostor –različita društvena i gospodarska područja Crkva i procvat kulture "Rubna područja" hrvatskog srednjovjekovlja Svakodnevni život – prostor grada i sela
Vrhunac srednjovjekovlja	Prijelomno četrnaesto stoljeće Prodor Turaka i propast srednjovjekovne države Sredozemlje i Jadran nakon geografskih otkrića
Prema novome vijeku	Hrvatska između Osmanskog Carstva, Habsburške Monarhije i Mletačke Republike Širenje reformacije i protureformacija Znanost, filozofija, umjetnost i književnost Razvoj kulture do kraja 17. stoljeća
Doba građanskih revolucija	Uspion građanskog društva i građanske revolucije u Europi Narodni preporodi u Hrvatskoj Hrvatska između Austrije i Ugarske – teritorijalna integracija i stvaranje moderne nacije
Modernizacija Hrvatske	Počeci industrijskog razvoja i iseljavanje iz Austro-Ugarske Monarhije u prekomorske zemlje Znanost, kultura i umjetnost u Hrvatskoj
Prvi svjetski rat	Uzroci, karakter i globalne posljedice Prvog svjetskog rata Hrvatska u vrtlogu ratnih zbivanja
Međuratno razdoblje	Pojava i uspon fašizma u Italiji – Rijeka i Istra pod fašističkim režimom Hrvati u prvoj jugoslavenskoj državi Europa u znaku nacionalsocijalizma
Drugi svjetski rat	Hrvatska u procjepu između nacifašističke i komunističke ideologije – oslobodilački i građanski rat Završetak rata i stvaranje druge Jugoslavije
Hrvatska u drugoj polovici 20. stoljeća	Jugoslavija od diktature do samoupravljanja Raspad Jugoslavije i agresija Srbije i JNA na ostale jugoslavenske republike Domovinski rat i stvaranje samostalne hrvatske države
Napomene:	U prvome razredu učenja polaznik će u šest skupova ishoda učenja: <i>Od lovca i sakupljača do stanovnika grada (od pojave čovjeka do 1200. g. pr. Kr.), Uspion i pad starog svijeta(od 1200. g. pr. Kr. do 300. g.), Srednjovjekovne civilizacije (od 300. g. do 1350. g.), Temelji modernog svijeta (oko 1350. do 1750. godine), Doba građanskih revolucija(od 1750. do 1914. g.) i Dvadeseto stoljeće</i> razumjeti biološke i kulturne procese na prostoru Hrvatske i šire koji su doveli do stvaranja najranijih ljudskih zajednica, prvih oblika kulture i organizacije društvenog života. Polaznik će razumjeti migracije, pojavu i izgradnju različitih država, religija, kultura, znanosti i trgovine na prostoru današnje Hrvatske i šire od kraja 2. tisućljeća prije Krista do 300. godine. Također će biti u stanju razumjeti temeljne procese europskog srednjovjekovlja te kako su pojedine države i različite kulturne tradicije utjecale na društvene

	<p>promjene i odnose u Hrvatskoj. Bit će u stanju razumjeti društvena i politička zbivanja, sazrijevanje različitih institucija, ideja i stilova na prostoru Hrvatske u vrijeme rađanja modernog svijeta.</p> <p>Učenjem posljednjih dvaju skupova ishoda učenja polaznik će razumjeti tri međusobno povezana povijesna procesa na hrvatskom prostoru u 19. stoljeću: formiranje modernih nacija, kapitalističkog gospodarstva i moderne znanosti i kulture u europskom kontekstu. Također će biti u stanju razumjeti znanstveni, tehnološki i kulturni napredak Hrvatske u europskom kontekstu te ratne sukobe i njihove posljedice u 20. stoljeću.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, interpretacija povijesnih tekstova, analiza problemskih situacija, izlaganje, dijalog, nastavničko izlaganje), demonstracijske metode (igranja uloga), dokumentacijske metode (rad s udžbenikom, rad s pomoćnom literaturom, rad s posebno pripremljenim materijalima i rad s videomaterijalima i filmovima), operativne metode (grafički i pisani radovi, izradba plakata, mapa i vizualnih prikaza, intervju).</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: činjenično znanje, konceptualno znanje, proceduralno znanje i metakognitivno znanje.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad, grupni rad (eseji, referati, prezentacija, plakat, mapa, vizualni prikazi, igranje uloga).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **GEOGRAFIJA**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razviti temeljna znanja, vještine i kompetencije polaznika u području geografije i osposobiti ih prije svega za zanimanja u strukovnom području ekonomije, trgovine i poslovne administracije.
Opis predmeta:	<p>Nastavni predmet ciljevima i obrazovnim ishodima pridonosi ostvarenju općih ciljeva odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj, a posebice općim ciljevima prirodoslovnog i društveno-humanističkog područja, kao i temeljnim vrijednostima navedenim u Nacionalnome okvirnom kurikulumu. Primjenom načela aktualizacije i korelacije geografija ostvaruje posebnu ulogu u povezivanju prirodoslovnog, društvenog i humanističkog područja, čime pridonosi korelaciji i integraciji nastavnih sadržaja, a time i koherentnosti poučavanja u ovim područjima odgoja i obrazovanja.</p> <p>Budući da geografija primarno proučava prirodno-geografske i društveno-geografske elemente, procese i sustave, u različitim prostornim okvirima, od lokalnog preko regionalnog i nacionalnog do globalnog, geografsko obrazovanje omogućuje polaznicima razumijevanje svijeta u kojem žive, razumijevanje prostornih odnosa i organizaciju prostora, prakticiranje načela održivog razvoja te razvija vještine važne za svakodnevni život. Geografska znanja i vještine primarno omogućuju razvoj prirodoslovne kompetencije i opće kulture (kulturna svijest i izražavanje), a participiraju u razvoju svih ostalih temeljnih kompetencija, posebice u razvoju kompetencije komuniciranja na materinskom i stranom jeziku, matematičke kompetencije i primjeni informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p> <p>U sustavu znanosti geografija je polje u području interdisciplinarnih znanosti i podijeljena je na četiri grane: fizičku, društvenu, regionalnu i primijenjenu geografiju. Nastavni sadržaji koji će se poučavati u drugom razredu za zanimanje prodavač znanstveno su utemeljeni, prilagođeni dobi polaznika i strukturirani po načelu od bližeg prema daljnjem.</p>

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **GEOGRAFIJA**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Geografski pristup</p> <ol style="list-style-type: none">1. izreći definiciju geografije2. nabrojiti grane, discipline i objekt istraživanja pojedinih disciplina geografije3. opisati položaj geografije u sustavu znanosti i sustavu odgoja i obrazovanja4. prepoznati važnost geografije u obrazovanju i svakodnevnom životu osobe5. opisati doprinos znanstvenih spoznaja geografije unapređenju kvalitete života, razvoju društva i gospodarstva6. prepoznati ulogu geografije u prostornom i regionalnom planiranju i upravljanju prostorom prema konceptu održivog razvoja <p>Zemlja u Sunčevu sustavu i svemiru</p> <ol style="list-style-type: none">1. izreći definicije osnovnih pojmova o svemiru2. imenovati svemirska tijela3. odrediti položaj Zemlje u Sunčevu sustavu4. opisati postanak te prepoznati oblik i dimenzije Zemlje5. razlikovati gibanja Zemlje i njihove posljedice6. prepoznati utjecaj gibanja Zemlje na ljude i ljudske djelatnosti <p>Orijentacija i geografske karte</p> <ol style="list-style-type: none">1. razlikovati osnovne kartografske pojmove2. razlikovati vrste i načine uporabe geografskih karata3. rabiti planove naselja, topografske karte, kompas i GPS za kretanje u prostoru4. opisati primjenu suvremenih tehničkih sredstava za orijentaciju5. predočiti prostorne pojave i procese na temelju zadanih podataka koristeći se skicama, dijagramima, tablicama, tematskim kartama <p>Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <ol style="list-style-type: none">1. navesti razlike među elementima prirodne osnove na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i kontinentalnoj razini imenovati primjere na geografskoj karti2. prepoznati prirodno-geografske procese na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i kontinentalnoj razini3. izdvojiti prirodne pojave i interakcije pozivajući se na osnovne principe prirodnih znanosti i koristiti znanstveno nazivlje4. prepoznati utjecaj prirodno-geografskih faktora na organizaciju
---	--

	<p>prostora</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. opisati važnost racionalnog korištenja tla, pitke vode i drugih prirodnih bogatstava 6. prepoznati koncept održivog razvoja, važnost zaštite okoliša i nužnost pravedne raspodjele prirodnih i stečenih dobara <p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati demografski razvoj i demografske strukture u zavičaju, Hrvatskoj i svijetu 2. prepoznati utjecaj svjetskih religija na kulturu, tradiciju, umjetnost, gospodarstvo i način života 3. usporediti organizaciju prostora na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, kontinentalnoj i globalnoj razini 4. razlikovati prostorne sustave primarnih, sekundarnih i tercijarnih djelatnosti u mjestu, zavičaju, Hrvatskoj, Europi i svijetu 5. primijeniti kriterije za mjerenje razvijenosti gospodarstva na regionalnoj i nacionalnoj razini 6. objasniti procese europskog integriranja i globalizacijske procese te njihov utjecaj na hrvatsko društvo 7. objasniti djelovanje međunarodnih organizacija i regionalnih integracija, razvoj i strukturu Europske unije, njezine glavne ciljeve i vrijednosti 8. raspraviti važnost poznavanja i pozitivnog vrjednovanja naslijeđa i vlastitog identiteta kao hrvatskih i europskih građanina te građanina svijeta
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Geografski pristup	Podjela i razvoj geografije u Hrvatskoj i svijetu
Zemlja u Sunčevu sustavu i svemiru	Svemir – postanak i struktura Sunčev sustav Gibanja Zemlje
Orijentacija i geografske karte	Orijentacija u prostoru i određivanja položaja na Zemlji Predočavanje prostornih pojava i procesa na geografskim kartama Izradba tablica, dijagrama i tematskih karata Geografski informacijski sustavi
Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora	Elementi i oblici reljefa na Zemlji Geološka prošlost Zemlje Zonalna građa Zemlje i sastav litosfere Globalna tektonika ploča Endogeni procesi i oblici reljefa Egzogeni procesi i oblici reljefa Vrijeme i klima te promjene klime Klasifikacija klima Povezanost klime, vegetacije i tla Svjetsko more (podjela, svojstva i gibanja)

	Vode na kopnu (voda u podzemlju, tekućice, jezera, močvare) Prirodna bogatstva i odnos čovjeka prema prirodnim bogatstvima
Društveno-geografski procesi i organizacija prostora	Razvoj naseljenosti u Hrvatskoj i svijetu Razmještaj stanovništva u Hrvatskoj i svijetu Prirodno kretanje stanovništva i populacijska politika u Hrvatskoj i svijetu Prostorno i opće kretanje stanovništva u Hrvatskoj i svijetu Biološki, društveno-gospodarski i kulturno-antropološki sastav stanovništva u Hrvatskoj i svijetu Naseljenost i naselja u Hrvatskoj i svijetu Prostorni sustavi primarnih, sekundarnih i tercijarnih djelatnosti u Hrvatskoj i svijetu Ljudske djelatnosti, organizacija prostora i okoliš Važnost trgovine u hrvatskom i svjetskom gospodarstvu Povezanost gospodarskih sustava, demografskih i ekonomskih procesa Onečišćenje zraka, voda i tla Zaštićena područja Opći pokazatelji gospodarskog razvoja Nejednaki gospodarski i regionalni razvoj Prostor i položaj Republike Hrvatske Položaj Republike Hrvatske u regionalnim integracijama i međunarodnim organizacijama Europska unija Globalizacija i identitet
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora, metoda demonstracije, metoda rada na tekstu, izravna grafička metoda, neizravna grafička metoda, metoda pisanih radova, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Metode: metoda razgovora, metoda demonstracije, metoda rada na tekstu, izravna grafička metoda, neizravna grafička metoda, metoda pisanih radova, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **KATOLIČKI VJERONAUK**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućiti i posredovati polaznicima stjecanje znanja, vještina i sposobnosti iz područja vjerskog odgoja i obrazovanja, osobito se usredotočujući na značenje kršćanske vjere za cjeloviti rast i razvoj polaznika
Opis predmeta:	<p>Katolički vjeronauk u srednjoj školi po svojoj naravi i zadaći teži cjelovitu odgoju, obrazovanju i promicanju ljudske osobe kao pojedinca i člana društvene zajednice. U okviru srednjoškolskog obrazovanja osobito pridonosi ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva iz društveno-humanističkog područja te potiče njihovo religiozno i socijalno sazrijevanje. Polaznicima omogućuje i pomaže da objektivno i sustavno, u povezanosti s vlastitim pitanjima i suvremenim životnim iskustvom, na osobnoj i zajedničkoj razini, upoznaju i dožive katoličku vjeru, da steknu znanje i razumijevanje njezinih temelja, njezina odnosa prema drugim religijama i svjetonazorima, njezina povijesnog hoda i utjecaja na ljudsko društvo.</p> <p>Pomaže im da prepoznaju njezin doprinos općeprihvaćenim ljudskim vrjednotama, da uočavaju i znaju obrazložiti njezine specifičnosti te da dijalogom s vjerskim sadržajima, vrjednotama i stavovima i sami postanu humanije osobe. Vjeronauk im, u međupredmetnoj korelaciji sa sadržajima i ciljevima drugih nastavnih predmeta, želi pružiti cjelovitu sliku o njima samima i svijetu u kojem žive, otvarajući osobito pitanja smisla života koja tek na obzorju transcendencije i govora o Bogu nalaze svoj cjelovit odgovor. U tu svrhu školski se vjeronauk, poštujući odgojno-obrazovnu vlastitost i ciljeve pluralne i demokratske škole, sustavno uobličuje u školski kurikulum kao i drugi nastavni predmeti, čuvajući, dakako, svoju vjersku, odgojnu i obrazovnu posebnost.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **KATOLIČKI VJERONAUK**Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Religioznost i put religija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. navesti temeljna religiozna pitanja o svijetu i životu 2. opisati temeljna obilježja religioznosti 3. razlikovati prirodne i objavljene religije 4. razmotriti odrednice velikih svjetskih religija i svjetonazora 5. usporediti monoteističke religije židovstvo, kršćanstvo i islam 6. raspravljati o religioznim pitanjima uvažavajući različitost <p>Kršćanska objava i vjera</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prikazati razlike između Isusa Krista i utemeljitelja drugih religija 2. navesti izvore, bitne sadržaje i načine prenošenja kršćanske objave 3. identificirati proces nastanka Biblije i njezinu strukturu 4. prepoznati temeljne poruke Svetog pisma i njegovo značenje za kršćanski život 5. opisati Isusov povijesni lik i njegovo povijesnospasenjsko značenje kao Sina Božjega 6. izložiti poruku i djelo Isusa Krista te njegovu prisutnost u životu Crkve danas <p>Kršćanska vjera u suvremenom svijetu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati vjernički i prirodoznanstveni pogled na stvarnost svijeta i čovjeka 2. objasniti komplementarnost vjerničkog i znanstvenog pristupa stvarnosti
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
U potrazi za smislom	<p>Zašto živimo? Tko sam ja? Zlo i patnja – životni i religiozni izazov Odnos života i smrti Živjeti kao protagonist</p>
Čovjek – religiozno biće	<p>Vjera – iskonska ljudska potreba Čovjek je po prirodi religiozan Razvoj religije Istočnjačke religije Monoteističke religije Posebnost kršćanstva u odnosu na druge religije</p>
Tajna stvaranja – govor znanosti i govor vjere	<p>Postanak svijeta – znanstveni pristup Biblijski pristup stvaranju Vjera i/ili znanost. Granična pitanja vjere i znanosti Čovjek – slika Božja</p>

Objava i Sveto pismo	Bog se otkriva čovjeku Cjelovito prenošenje Objave Biblija – pisana riječ Božja Pristup Bibliji Biblija u životu kršćana
Isus Krist – vrhunac objave	Isus – povijesna osoba Isusov lik Navještaj kraljevstva Božjega Isusovo otkupiteljsko djelo Isus Krist – pravi Bog i pravi čovjek Tko je Isus Krist za mene Zajedništvo s Kristom
Napomene:	Prema <i>Ugovoru o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u predškolskim ustanovama</i> iz 1999. godine, nastava katoličkog vjeronauka u načelu je planirana za dva školska sata tjedno (70 sati godišnje), ali se trenutačno u većini škola u Republici Hrvatskoj realizira unutar jednoga školskog sata tjedno (35 sati godišnje). Shodno tomu, nastavnik je slobodan unutar postojeće satnice prilagoditi nastavni plan i ponuđene teme u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama polaznika, a vodeći računa o obrazovnim ishodima.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija književnih i biblijskih tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova (izradba maketa, plakata), metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada, audiovizualna metoda, meditativno-molitveni elementi. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: znanje, zalaganje, kultura međuosobne komunikacije, stvaralačko izražavanje. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Crkva u sadašnjosti i prošlosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. otkriti povijesne početke i strukturiranje Crkve 2. objasniti važnost Crkve za kršćansku vjeru i život 3. razmotriti značenje Blažene Djevice Marije kao uzor vjere 4. navesti temeljne odrednice susreta Crkve s antičkim svijetom 5. protumačiti život i djelovanje Crkve u srednjem vijeku 6. opisati krize i obnove Crkve u novom vijeku 7. prikazati zadaće Crkve u suvremenom svijetu 8. primijeniti načela ekumenizma <p>Kršćanska antropologija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. povezati obilježja zrele osobnosti i izbor životnih vrijednosti 2. prikazati općeljudske i kršćanske vrjednote 3. objasniti kršćansko poimanje slobode <p>Kršćansko razumijevanje morala</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti značenje savjesti kao kriterija razlučivanja dobra i zla <p>Kršćanska vjera u suvremenom svijetu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati obilježja zrele i prosvijećene religioznosti od fanatične i manipulativne religioznosti 2. izložiti specifične razlike između kršćanstva i drugih religija
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Crkva nastavlja Kristovo djelo</p>	<p>Vrijeme Crkve u povijesti spasenja. Crkva – otajstvo zajedništva Središnji događaj u povijesti Crkve Jedna Crkva u mnoštvu crkava Jedinstvo i različitosti u Crkvi. Crkveni pokreti i udruge Crkva – vidljiva zajednica Marija – uzor vjere i majka Crkve</p>
<p>Crkva u povijesti</p>	<p>Prva stoljeća Crkva u srednjem vijeku. Kršćanstvo na hrvatskim prostorima Crkva siromašnih – dominikanci i franjevci Crkva u doba humanizma i pokušaji islamizacije Vrijeme dubokih podjela Prosvjetiteljska uloga Crkve Crkva u novijoj povijesti hrvatskog naroda</p>
<p>Mladi u traganju za životnim i religioznim identitetom</p>	<p>Mladi čovjek u hodu prema zrelosti Priateljstvo, ljubav i obitelj Potraga za pravim vrijednostima i opasnost od otuđenja Novi religiozni pokreti i sekte Spasenje ili samospasenje?</p>
<p>Sloboda i savjest</p>	<p>Mladi i sloboda Obilježja slobode</p>

	Odgovorna sloboda Moć Isusove slobode Sloboda i savjest
Napomene:	Prema <i>Ugovoru o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u predškolskim ustanovama</i> iz 1999. godine, nastava katoličkog vjeronauka u načelu je planirana za dva školska sata tjedno (70 sati godišnje), ali se trenutačno u većini škola u Republici Hrvatskoj realizira unutar jednog školskog sata tjedno (35 sati godišnje). Shodno tomu, nastavnik je slobodan unutar postojeće satnice prilagoditi nastavni plan i ponuđene teme u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama polaznika, a vodeći računa o obrazovnim ishodima.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija književnih i biblijskih tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova (izradba maketa, plakata), metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada, audiovizualna metoda, meditativno-molitveni elementi. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: znanje, zalaganje, kultura međuosobne komunikacije, stvaralačko izražavanje. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Kršćanska antropologija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. predvidjeti posljedice različitih poimanja čovjeka za konkretni život 2. prepoznati u Isusu Kristu ideal ostvarenog čovječstva <p>Crkva u sadašnjosti i prošlosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iskazati odnos sakramenata kršćanske inicijacije i pripadnosti Crkvi <p>Kršćansko razumijevanje morala</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razmotriti odnos vjere i morala u Svetom pismu 2. prikazati odnos evanđeoskog zakona ljubavi i kršćanskog djelovanja 3. povezati vjeru i ljubav prema Bogu s njihovim konkretnim izrazima 4. navesti odrednice kršćanskog poimanja obitelji 5. protumačiti kršćanski stav prema životu i njegovoj zaštiti 6. otkriti odnos između spoznaje Boga kao istine i života u istini 7. izložiti temeljne odrednice kršćanskog pogleda na ljudski rad 8. opisati doprinos kršćanske vjere zalaganju za mir u svijetu <p>Kršćanska vjera u suvremenom svijetu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti Kristov put osmišljavanja i prevladavanja patnje na događaje u osobnom životu i svijetu 2. otkriti mogućnosti suradnje i specifičnog doprinosa kršćanske vjere rješavanju globalnih problema: ekologije, mira u svijetu, etičkih i bioetičkih pitanja <p>Kršćanska objava i vjera</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. označiti odrednice kršćanske vjere u Kristovo uskrsnuće, život vječni i eshatološko dovršenje
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Temelji moralnosti</p>	<p>Čovjek kao moralno biće Objavljeni zakon Kršćanski zakon ljubavi – savršenstvo moralnog života</p>
<p>Božje spasenje – milost i opravdanje</p>	<p>Čovjek i njegov poziv na blaženstvo Spasenje i grijeh Sakramentalni red spasenja</p>
<p>Ljubav prema Bogu i sakramenti kršćanske inicijacije</p>	<p>"Gospodinu Bogu svom se klanjaj i njemu jedinome služi" Temelji kršćanske vjere Svetost imena Božjega Poštivanje dana Gospodnjega Euharistija – izvor i vrhunac kršćanskog života</p>

Čovjekov život i njegovo dostojanstvo	Poštivanje ljudskog života Poštivanje dostojanstva osobe
Sakramenti ozdravljenja	Sakrament pomirenja Pomazanje bolesnih Smrt u svjetlu Kristova uskrsnuća
Zvanje ili poziv, zanimanje ili rad. Sakramenti na službu zajednice	Čovjek i njegov poziv Poziv na brak i odgovorno roditeljstvo Duhovni poziv Čovjek i njegovo zanimanje
Živjeti u istini. Ostvarenje kraljevstva Božjega	Odnos prema drugim ljudima i društvu u kojem živimo Poštivanje istine Ostvarenje kraljevstva Božjega
Napomene:	Prema <i>Ugovoru o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u predškolskim ustanovama</i> iz 1999. godine, nastava katoličkog vjeronauka u načelu je planirana za dva školska sata tjedno (70 sati godišnje), ali se trenutačno u većini škola u Republici Hrvatskoj realizira unutar jednog školskog sata tjedno (35 sati godišnje). Shodno tomu, nastavnik je slobodan unutar postojeće satnice prilagoditi nastavni plan i ponuđene teme u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama polaznika, a vodeći računa o obrazovnim ishodima.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija književnih i biblijskih tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova (izradba maketa, plakata), metoda usmenog izlaganja, metoda terenskog rada, audiovizualna metoda, meditativno-molitveni elementi. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: znanje, zalaganje, kultura međuosobne komunikacije, stvaralačko izražavanje. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ steći teorijska znanja iz vrijednosno-normativno područja koje se odnosi na međuljudske odnose i komunikaciju ▪ razviti svijest o moralnoj odgovornosti prema sebi i uzajamnosti prema zajednici.
Opis predmeta:	<p>Etika u srednjoj školi je predmetno područje koje se bavi filozofijom morala kao dijela filozofije koje razmatra odnos dobra i zla, te načela ispravnog djelovanja. U okviru filozofije etika je sistematizirana kao praktična disciplina koja se bavi ljudskim djelovanjem unutar neke socijalne skupine prema kriterijima moralne ispravnosti. U tom smislu etika je temeljna disciplina iz koje je moguće izvesti različite primijenjene etike kao što su individualna etika, socijalna etika, te različite etike specifičnih područja poput bioetike, profesionalnih etika i sl. Etika kao disciplina crpi svoja uporišta i iz drugih filozofskih disciplina poput filozofske antropologije, političke, pravne i socijalne filozofije. Unutar interdisciplinarnog pristupa etika također uključuje spoznaje znanstvenih disciplina, primjerice, psihologije, sociologije, socijalne i razvojne psihologije te općih teorija kulture. Unutar interdisciplinarne suradnje nužno je uključiti filozofiju, bez koje nije moguće utemeljeno i bez proizvoljnosti raspravljati o ključnim životnim i odgojnim temama.</p> <p>Osnovni smisao poduke u ovom području razvijanje je kompetencije moralne prosudbe te usvajanje obrazaca moralnog ponašanja; pritom je bitno polaznike uvesti u situacije koje uključuju moralne konflikte za koje nemaju gotove odgovore i do kojih trebaju doći razložnim sučeljavanjem različitih stajališta. Smisao moralnog razvoja jest intuitivno i impulzivno rješavanje problema zamijeniti racionalnom i logičnom argumentacijom.</p> <p>Moralne prosudbe zahtijevaju sposobnost percipiranja realiteta, procjenu vlastitog iskustva, sposobnost razumijevanja stajališta drugih i sposobnost apstraktnog mišljenja. To znači da nije dovoljno znati pravila, nego i kako ih primijeniti u određenim situacijama.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Moralno iskustvo – predrefleksivna svijest <ol style="list-style-type: none">1. razlikovati osnovne etičke pojmove2. istražiti različite perspektive samospoznaje3. izložiti konstitutivne pojmove mitsko-religijskih izvora etike4. protumačiti moralne temelje i poruke mitsko-religijskih izvora i učenja5. interpretirati granične situacije6. raspraviti različita moralna načela djelovanja7. otkriti razloge moralnih sukoba analizom konfliktnih situacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
U potrazi za identitetom	Različite perspektive samospoznaje Uloge, uzori, idoli Osjećanje, htijenje, mišljenje
Prepreke u potrazi	Granične situacije. Borba sa zlom ili s moći Žudnja za znanjem ili izazov želje za moći
Orijentacija i zamke na putu	Životni izbor Zloporaba moći Ispravnost/neispravnost individualnog puta
Ciljevi: lažni, prividni, istinski	Potruga za nedostižnim Logika srca i logika uma Transcendiranje realiteta kao put do vrjednata
Odgovornost za sebe i druge – moralna dimenzija života	Savjest Moralni razvitak kroz konfliktne situacije Moralnost kao uzajamnost odnosa s drugima Etika kao svijest o moralu
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervju, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, audiovizualna metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).
Literatura	
Literatura za	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih

polaznike:	nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.
------------	--

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Etika socijalnog života <ol style="list-style-type: none">1. istražiti važnost individualne slobode u ljudskom društvu2. izložiti temeljne vrijednosti ljudskog zajedništva3. protumačiti razloge konflikata u društvu i mogućnosti kompromisa4. otkriti temeljne vrijednosti antičke političke filozofije5. izvesti pretpostavke novovjekovnih političkih i socijalnih filozofija6. raspraviti smisao pojmova ljudskog dostojanstva, ljudskih prava, slobode, jednakosti, socijalne pravednosti i tolerancije u modernoj demokraciji7. interpretirati fenomene suvremenog društva, razvoja znanosti i tehnologije, konzumerizma i zlorabe medija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Individualna sloboda i odgovornost prema zajednici	Višedimenzionalnost pojma slobode: sloboda individualnog izbora, slobodna volja, sloboda djelovanja Individualne slobode i djelovanje u odnosu prema drugima: odgovornost i uzajamnost Uspješnost ili neuspješnost partnerstva s drugima Sukob između potrebe za vlastitim ispunjenjem i ispunjenjem socijalnih zahtijeva (egoizam i altruizam, težnja ka sreći i moralna odgovornost) Rješavanje individualnih sukoba s drugima: strpljivost, suosjećanje, obazrivost, tolerancija Različitost interesa ili sukobi interesa u društvu? Imperativ mirnog rješavanja sukoba Temelji kulturnog pluralizma Feministički pokret i ravnopravnost žena
Najviše vrijednosti socijalnog i političkog života (antičko i moderno razdoblje)	Platonova utopija pravednosti Temelji Aristotelove teorije djelovanja Politička filozofija kao jedinstvo etike i politike Ćudoređe kao temelj zajedništva Etičke krjeposti i načelo sredine Vrste pravednosti (komutativna i distributivna) Novovjekovne utopije, borba protiv privatnog vlasništva (T. More) Kontraktualistički modeli države (T. Hobbes, J. J. Rousseau) Klasični utilitarizam i principi utilitarizma (J. S. Mill, J. Bentham) Opće dobro kao zbroj pojedinačnih interesa Račun užitka Hedonizam i pravednost Pojam ljudskog dostojanstva Ljudska prava i njihovo podrijetlo Pravo i pravednost, legalnost i moralnost (J. Locke, I. Kant) Pojam socijalne pravednosti; razlike među ljudima i problem jednakost ljudi (K. Marx, J. Rawls)
Izazovi	Ambivalentnost razvoja znanosti i tehnologije

suvremenog društva	Imperativ beskonačnog napretka Tehnologija i znanost u službi moći Konzumerizam kao stil života Veliki ekonomski i politički sustavi i (ne)mogućnost njihove kontrole Uloga medija u svakodnevnom životu i mogućnost njihove zlorabe
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, audiovizualna metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Primijenjena etika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. protumačiti izabrane pojmove iz područja primijenjene etike 2. istražiti različita shvaćanja odnosa čovjeka i prirode 3. razlikovati ekološke teorije 4. otkriti smisao i granice znanstveno-tehnološkog razvoja 5. interpretirati smisao etičkih kodeksa i zakletvi 6. izložiti karakteristične probleme medicinske bioetike <p>Etika kao filozofija morala</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ispitati odnos morala i etike 2. istražiti moral kao predrefleksivno iskustvo 3. protumačiti pojmove morala i ćudoređa 4. izvesti idealni zahtjev važenja morala 5. prikazati strukturu etike 6. interpretirati osnovne etičke pojmove
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Čovjek, priroda, etika</p>	<p>Čovjek i priroda Pojam i predmet bioetika Antropocentrizam, patocentrizam, biocentrizam, holizam Čovjek i životinjski svijet Čovjek i svijet biljaka</p>
<p>Kvaliteta života</p>	<p>Opstanak i preživljavanje Poboljšanje kvalitete života Održivi razvoj</p>
<p>Smisao i granice tehnološkog razvoja</p>	<p>Odgovornost u tehnološkoj civilizaciji Tehnološka izvedivost i etička dopustivost Etika odgovornosti kao etika tehnološke civilizacije</p>
<p>Ekologija i zaštita okoliša</p>	<p>Ekološki pokret i ekološka etika Ekološka odgovornost Ekosustavi</p>
<p>Bioetika i biologijske znanosti</p>	<p>Evolucionizam, darvinizam, kreacionizma Eugenika Genetika i biotehnologija</p>
<p>Medicinska bioetika</p>	<p>Etika humanih reproduktivnih tehnologija Pobačaj Etika transplantacije organa i trgovina organima Etika umiranja i smrti Eutanazija</p>
<p>Moral i etika</p>	<p>Moral kao predmet i sadržaj etike Moral kao predrefleksivno iskustvo Moral i ćudoređe Idealni zahtjev važenja morala, moral kao trebanje Etika kao filozofija morala</p>

	Struktura etike: normativna, deskriptivna i metaetika Temeljni etički pojmovi
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, parlaonica, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, rasprave), metoda demonstracije, metoda igranja uloga, metoda pisanja (asocijacija, osobnih iskustava, intervjua, eseja), metoda rada na tekstu, portfolio metoda, metoda praktičnih radova, metoda usmenog izlaganja, audiovizualna metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualni rad i rad u skupini (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **POLITIKA I GOSPODARSTVO**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uočiti važnost participacije u društvenom, kulturnom, gospodarskom i političkom razvoju društva u kojem živimo ▪ razviti političku kulturu kao činitelja stvaranja i stabilnosti suvremenih demokracija ▪ usvojiti znanja o pravima i obvezama građana u demokraciji ▪ usvojiti znanja o ljudskim pravima kao važnom preduvjetu za život u multikulturnom svijetu s naglaskom na poštivanje različitosti ▪ usvojiti znanja i steći sposobnost kritičkog prosuđivanja položaja hrvatskog društva u kontekstu europskih integracija i globalizacijskih procesa ▪ razviti stavove prema aktualnim političkim zbivanjima ▪ usvojiti znanja o ustrojstvu vlasti na nacionalnoj razini ▪ prepoznati čimbenike i razlikovati tipove gospodarskih sustava ▪ shvatiti važnost razvijanja poduzetničke kompetencije
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Nastavni plan i program sastoji se od dvaju dijelova.</p> <p>Prvi dio obuhvaća politiku u kojoj se obrađuju pojmovi iz politike čija je svrha izgradnja polaznikovih stavova prema aktualnim političkim zbivanjima te shvaćanje politike kao nezaobilaznog segmenta u svakodnevnom funkcioniranju pojedinca i društva.</p> <p>U okviru gospodarstva obrađuju se sadržaji koji uključuju temelje slobodnoga tržišnog gospodarstva te razvijanje poduzetničke kompetencije kao bitnog činitelja na tržištu rada.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **POLITIKA I GOSPODARSTVO**Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Politika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisati razvoj političke znanosti od stare Grčke do danas 2. povezati utjecaj zakona i aktivnosti u svakodnevnom životu 3. izložiti pojmove moći, vlasti i autoriteta 4. prikazati načine političkog djelovanja u demokratskom društvu 5. identificirati odrednice civilnog društva 6. protumačiti pojam ljudskih prava u kontekstu njihova razvoja i dokumenata koji ih reguliraju 7. navesti značajke i oblike države 8. prepoznati različite političke sustave: demokraciju, tiraniju, aristokraciju, diktaturu, totalitarizam 9. iskazati obilježja i funkcije političkih stranaka 10. prikazati politički sustav Republike Hrvatske s naglaskom na djelokrug rada zakonodavne, izvršne i sudske vlasti <p>Gospodarstvo</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisati razvoj ekonomske znanosti 2. izložiti osnovne ekonomske pojmove 3. pokazati vrste gospodarskih sustava s naglaskom na temeljna ekonomska pitanja 4. prikazati funkcioniranje tržišta i tržišnih mehanizama 5. istražiti vrste novca i načine financiranja poslovnih organizacija 6. povezati vrste ekonomske politike i vrste ekonomskih ciljeva 7. demonstrirati značenje poduzetničkog pothvata 8. interpretirati obilježja marketinga i instrumente marketinškog spleta 9. raspraviti o gospodarskom sustavu Republike Hrvatske s naglaskom na globalizacijski proces 10. protumačiti povijesni razvoj i funkcioniranje Europske unije
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Politika i političko djelovanje	Razvoj političke znanosti Važnost zakona u svakodnevnom životu Vlast, moć i autoritet Političko djelovanje Civilno društvo Ljudska prava
Država	Država Oblici države Narod i nacija

Politički sustavi	Politički sustavi Demokracija – neposredna i predstavnička Totalitarizam, diktatura, tiranija, aristokracija Političke stranke Političke stranke u Republici Hrvatskoj
Izbori	Izbori Izborni sustavi Izborni zakon Republike Hrvatske
Ustrojstvo Republike Hrvatske	Ustav Republike Hrvatske Ustrojstvo vlasti Republike Hrvatske – zakonodavna vlast, izvršna vlast i sudska vlast
Uvod u ekonomiju	Razvoj ekonomske znanosti Osnovni ekonomski pojmovi Temeljna ekonomska pitanja Vrste gospodarskih sustava
Tržište	Tržište i tržišni mehanizmi Ekonomska politika – fiskalna i monetarna politika Ekonomski ciljevi – makroekonomski i mikroekonomski ciljevi Novac i gospodarstvo – vrste novca i oblici kapitala Vrste poslovnih organizacija
Poduzetništvo i marketing	Poduzetništvo i poduzetnički pothvat Obilježja marketinga Marketinški splet Marketing i etika
Hrvatska i Europska unija	Gospodarski sustav Republike Hrvatske Povijesni razvoj Europske unije i institucije Europske unije Hrvatska i Europska unija
Ostalo	
Metode rada i oblici rada:	Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, demonstracijska metoda, istraživačka metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava, mentorska nastava, demonstracijska nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, aktivnost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stjecati optimalnu količinu kineziološkoga teorijskog znanja koje je bitno za provedbu smislenog i samostalnoga tjelesnog vježbanja ▪ provoditi različite kineziološke aktivnosti koje su izravno u funkciji usvajanja i usavršavanja motoričkog znanja kojim se polaznik/djelatnik koristi u sportsko-rekreacijske svrhe ▪ poznavati i provoditi kineziološke transformacijske i kineziterapeutske postupke koji su izravno u funkciji unaprjeđenja zdravlja i prevencije profesionalnih bolesti.
Opis predmeta:	<p><i>Prodavač je zaposlen na svim mjestima gdje se prodaje roba. Prodavaonice kupcima nude cipele, odjeću, hranu, kozmetičke proizvode, osobna računala, automobile itd.</i></p> <p>Ovo zanimanje iziskuje dugotrajno stajanje i hodanje. Prilikom stajanja prisutno je znatno statičko naprezanje velikih mišićnih skupina, gdje su najviše opterećeni mišići nogu i leđa. Preporuča se korištenje svih postupaka za unaprjeđenje kinantropoloških obilježja, posebice onih koji utječu na statičku snagu te se provode u sjedećem ili ležećem položaju, a radi rasterećenja prethodno navedenih mišićnih skupina.</p> <p>Zbog uspravnog položaja tijela dolazi do nepovoljne raspodjele krvi u organizmu i razlike u krvnom tlaku, što izaziva oticanje nogu i pojavu kroničnog umora. Od kinezioloških postupaka unaprjeđenja zdravlja i prevencije bolesti napose se preporuča poučavanje izvođenja različitih vježba istezanja u stojećem položaju.</p> <p>Osjećaj za timski rad jedna je od temeljnih osobina za uspješno obavljanje ovog zanimanja. Za utjecaj na razvoj sposobnosti timskog rada posebno su pogodne polistrukturane kompleksne aktivnosti kao što su košarka, rukomet, odbojka i sl.</p> <p>Od izvannastavnih dislociranih aktivnosti, s obzirom na utvrđenu dinamičku i statičku aktivaciju lokomotornog sustava, preporučuju se vožnja biciklom i plivanje.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Kineziološka teorijska znanja</p> <ol style="list-style-type: none">1. poznavati bitne informacije iz povijesti sporta kao dijela opće kulture2. prepoznati indiciranost i kontraindiciranost određenih kinezioloških aktivnosti prema izabranom zanimanju3. navesti važnost i specifičnosti vježbanja koje treba provoditi tijekom radnog vijeka u funkciji sportske rekreacije4. navesti teorijska znanja o samostalnom planiranju, programiranju i kontroli procesa vježbanja (određivanje volumena, ekstenziteta i intenziteta vježbanja)5. nabrojiti specifične kineziološke i kineziterapeutske transformacijske postupke za unaprjeđenje i očuvanje zdravlja s ciljem prevencije potencijalno najčešćih antropoloških negativnosti tijekom obavljanja izabranog zanimanja <p>Kineziološke aktivnosti</p> <ol style="list-style-type: none">1. isplanirati monostrukturne ciklične aktivnosti koje se mogu koristiti u funkciji cjeloživotnog vježbanja kao sportsko-rekreacijski sadržaj2. uskladiti polistrukturne acikličke aktivnosti koje su povezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja3. kombinirati polistrukturne kompleksne aktivnosti koje su povezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja4. ovladati polistrukturnim konvencionalnim aktivnostima koje su povezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja5. demonstrirati izvođenje jedne monostrukturne ciklične aktivnosti koja se može koristiti u funkciji cjeloživotnog vježbanja kao osnovni sportsko-rekreacijski sadržaj, a po mogućnosti polaznik ima interes za nju <p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p> <ol style="list-style-type: none">1. isplanirati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih morfoloških obilježja (optimizaciju sastava tijela – povećanje mišićne mase, potkožno masno tkivo)3. razlikovati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih motoričkih sposobnosti (fleksibilnost, koordinacijska svojstva, brzinsko eksplozivna svojstva, razvoj i održavanje jakosti)4. prilagoditi izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih funkcionalnih sposobnosti (aerobna i anaerobna izdržljivost)
--	---

	<p>5. usporediti izvedbu bitnih kinezioloških sadržaja s ciljem cjelovite transformacije lokomotornog sustava (mobilnosti lokomotornog sustava, stabilnosti lokomotornog sustava)</p> <p>6. kombinirati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem svladavanja sadržaja različitih programa za prevenciju lokomotornih ozljeda (relativne vježbe jakosti, primjena elastičnih otpora, primjena proprioceptivnih vježbi, primjeri povezivanja sadržaja iz različitih programa prevencije s ciljem maksimizacije učinkovitosti)</p> <p>Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pokazati i nabrojiti kineziterapeutske vježbe za prevenciju tegoba onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 2. izabrati i pokazati statičke vježbe istezanja (stretching) za regeneraciju onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 3. pokazati i provesti kineziterapeutske vježbe za rehabilitaciju nakon ozljeda onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 4. sastaviti i provesti statičke vježbe istezanja (stretching) za smanjenje tonusa onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 5. objasniti i primijeniti skup vježbi masaže i samomasaže (labavljenja, glađenja, gnječnja, istresanja) u stajanju, sjedenju ili ležanju onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Kineziološka teorijska znanja	<p>Za ovaj skup ishoda učenja izvedbeno je predviđen broj sati do 10 % ukupnog broja sati. Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene, jer su smisleno povezane s ostalim skupovima ishoda učenja u svakom razredu. Također, dopušteno je osmišljavanje drukčijih teorijskih tema koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Važnost tjelesnog vježbanja i sporta u razvoju društva 2. Sustav za kretanje čovjeka (dijelovi, građa, funkcija) 3. Energetski potencijali čovjeka tijekom vježbanja 4. Optimalni sastav tijela (metode optimizacije) 5. Pravilna prehrana i važnost unosa tekućine 6. Utjecaj procesa vježbanja na ljudski organizam (pozitivni učinci vježbanja i štetne tjelesne aktivnosti) 7. Modeliranje postupaka za redukciju potkožnoga masnog tkiva
Kineziološke aktivnosti	U ovom skupu ishoda učenja naveden je veći broj nastavnih tema kako bi se omogućio izbor nastavnih tema iz propisanoga nastavnog plana i programa.

I. ATLETIKA

1. Kros ili standardna ciklična kretanja različitim tempom do 8 min
2. „Leteće“ trčanje do 40 m
3. Trčanje do 100 m
4. Trčanje – motoričko postignuće
5. Skokovi s noge na nogu po označenim prostorima (ili sa strunjače na strunjaču)
6. Skokovi odrazom svaki četvrti korak
7. Skok udalj tehnikom 2 ½ koraka
8. Bacanje Vortexa u dalj
9. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje)

II. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICI

10. Različite varijante premeta strance
11. Stoj na glavi
12. Stoj na rukama, kolut naprijed
13. Odbočka

III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE

14. Ljuljanje na karikama
15. Pomicanje u visu
16. Njihom strance premah odnožno
17. Klimom premah zgrčeno
18. Okreti u čučnju i usponu na obje noge za 180 (niska greda)
19. Valcer – korak, okret u usponu za 180 na obje noge (niska greda)
20. Galop – naprijed, okret u čučnju za 180 na obje noge (niska greda)

IV. RITMIČKA GIMNASTIKA

21. Kruženje rukama u čeonj, bočnoj i vodoravnoj ravnini (obručem, loptom, vijačom) u mjestu i kretanju
22. Poskoci i skokovi ritmičke gimnastike kroz vijaču
23. Bacanje i hvatanje vijače u kombinaciji s tjelesnim elementima
24. Skok "kadet"
25. Skok "jelenji"

V. PLES I AEROBIKA

26. Engleski valcer (okreti, wisq, promenada)
27. Disko foks plesovi
28. Aerobika

VI. BORILAČKI SPORTOVI

29. Bočno bacanje tsuri goshi
30. Nožno bacanje de ashi barai
31. Kretanja tsugi ashi i ayumi ashi
32. Polukružni koraci – tai sabaki (mae sabaki i ushiro sabaki)

VII. KOŠARKA

33. Dodavanje jednom rukom guranjem – izravno i od podloge
34. Promjene smjera i tempa kretanja s poluaktivnom i aktivnom obranom
35. Ubacivanje lopte u koš jednom rukom odozgor nakon okreta
36. Obrana „čovjek na čovjeka“ (1 : 1; 2 : 2 ; 3 : 3)

	<p>37. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>VIII. NOGOMET</p> <p>38. Vođenje lopte različitim dijelovima stopala i brzine kretanja (pravocrtno vođenje i uz promjene pravca vođenja)</p> <p>39. Promjene mjesta vođenjem lopte te primopredajom lopte u suradnji dvojice polaznika</p> <p>40. Promjene mjesta vođenjem lopte te primopredajom lopte u suradnji dvojice polaznika s udarcem na vrata</p> <p>41. Igra za posjed lopte u ograničenom prostoru 4 : 2, 4 : 4, 5 : 5 (otkrivanje, slobodan broj dodira po lopti)</p> <p>42. Igra futsal (taktika igre, primjena pravila i suđenje)</p> <p>IX. ODBOJKA</p> <p>43. Pojedinačni blok smeča visoke lopte</p> <p>44. Odbijanje podlakticama preko glave</p> <p>45. Vršno odbijanje skretanjem pravca leta lopte</p> <p>46. Igra 6 : 6, zaštita od protivničkog napada 1 : 2 : 3 (1 polaznik u bloku, 2. polaznik u prednjoj zoni iza bloka, 3. polaznik u stražnjoj zoni)</p> <p>47. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>X. RUKOMET</p> <p>48. Razne igre s loptom</p> <p>49. Šutiranje s tla iskorakom suprotnom nogom u odnosu na šutersku ruku u/iznad visine boka „jensen“</p> <p>50. Jednostruka križanja</p> <p>51. Prizemljenje do skleka nakon šuta s crte</p> <p>52. Osnovna vratarska tehnika, bočno i dubinsko kretanje braniča te sprječavanje napadača sportskim prekršajem</p> <p>53. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XI. BADMINTON</p> <p>54. Bekend servis</p> <p>55. Vodoravni (drive) udarac</p> <p>56. Osnove taktike igre u paru</p> <p>57. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>58. Privikavanje na lopticu i reket (spužvasta loptica)</p> <p>59. Forhend (spužvasta loptica)</p> <p>60. Bekend (spužvasta loptica)</p> <p>61. Igra (taktika i suđenje)</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njezine provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (opći razvoj i održavanje)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primjena vijače (redukcija potkožnoga masnog tkiva) 2. Primjena medicinke (razvoj mišićne mase) 3. Primjena elastičnih traka (razvoj mišićne mase)

	<p>4. Primjena bučica (razvoj mišićne mase)</p> <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje fleksibilnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statičko aktivno istezanje (pretklon raznožno) 2. Statičko pasivno istezanje (prednoženje u ležećem položaju uz potisak partnera) 3. Dinamičko istezanje (dinamičko prednoženje u stojećem položaju) 4. PNF istezanje (istezanje, kontrakcija, relaksacija) 5. Balističko istezanje (prednoženje i zanoženje maksimalnom amplitudom u stojećem položaju) <p>(razvoj i održavanje koordinacijskih svojstava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biotički načini svladavanja prostora (hodanja, trčanja, puzanja, valjanja) 2. Biotički načini svladavanja prepreka (preskoci, penjanja, provlačenja, obilaženja) 3. Biotički načini svladavanja otpora (dizanja, nošenja, potiskivanja, vučenja) 4. Biotički načini svladavanja baratanja predmetima (dodavanja, bacanja, vođenja, žongliranja) 5. Vježbe pravovremenosti – timing (kretanje i zaustavljanje u zadanim uvjetima) 6. Vježbe ritma (prelazak podnih ljestava niskim skipom) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje aerobnih sposobnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Standardna metoda (trčanje 20' intenzitetom 50 %) 2. Varijabilna metoda (trčanje 20' s izmjenama intenziteta 2' 40 % i 2' 60 %) 3. Intervalna metoda (trčanje maksimalnim intenzitetom 6 x 20" s odmorom 10")
<p>Kineziološki postupci unapređenja zdravlja</p>	<p>Nastavne teme iz ovog skupa ishoda učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina obrazovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka za unaprjeđenje zdravlja navedeni su u poglavlju „Ostalo“ koje se nalazi na kraju programa četvrtoga razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena</p>

	<p>VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisu nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Opće napomene</p> <p>Različitost materijalnih uvjeta srednjih strukovnih škola utječe na provedivost nastavnih tema te je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>Svaka nastavna tema mora biti primjerena dobi i spolu polaznika, indicirano usmjerena prema strukovnoj kvalifikaciji te omogućiti sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika.</p> <p>Tako je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje nije moguće provesti te onih koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezana skupa ishoda učenja. To su: 1) Kineziološka teorijska znanja, 2) Kineziološke aktivnosti, 3) Transformacija kinantropoloških obilježja i 4) Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama, jer su određeni mjerljivi skupovi ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave mora obvezno naučiti na primjerenoj razini. Na takav način skupna učinkovitost svih skupova ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovoga odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti za sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradbu izvedbenoga nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima te pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.</p> <p>Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava u srednjim strukovnim školama, kako sa znanstvenih, tako i sa stručnih spoznaja, mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.</p> <p>Posebne napomene</p> <p>Nastavni predmet Tjelesna i zdravstvena kultura ima veliki broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u izvedbeni nastavni plan i program treba uvrstiti međusobno povezane i nastavne teme koje su određene svim skupovima ishoda

	<p>učenja</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika • vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima • nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće organizirati na drugi način.
Ostalo	
	<p>Primjeri nastavnih tema za skup ishoda učenja:</p> <p>KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPRJEĐENJA ZDRAVLJA</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma</p> <p>VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>Statičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor 2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor. <p>Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. glavom izvoditi pokret naprijed-natrag 2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu 3. podizati ramena gore i polako ih spuštati 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra. <p>Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice</p> <p>Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. stopala pogrčiti i zadržati položaj 2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu 3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor 4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor 5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor. <p>Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. upiranje o podlogu nožnim prstima do potpunog opružanja koljena 2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu 3. s rukama u uzručenju po podlozi istovremeno istezati obje ruke i obje noge

4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom nogom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručenju doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima (ruke u priručenju, s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema van i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutom uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručenju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu (stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice):

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje
2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

1. stisnuti prste šake te opružiti
2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste
3. pomicanje palca u njegovu korijenskom zglobu, uz izvedbu što većeg kruga
4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog
5. ruku koja je položena na rukohvat stolca ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje
6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore, pa prema dolje, a da pri tome ne pomicati lakat
7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući
8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom
9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom.

IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena

VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA

Ležeći na leđima:

1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja
2. s jastukom ispod koljena, naizmjenično opružati noge s pogrčenim stopalom gurajući jastuk u pod
3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom
4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene, stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju
5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati ju u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu
6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenu od podloge, odizati koljeno i natkoljenu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju
7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj
8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuka, zadržati u tom položaju te vratiti

	<p>u početni položaj.</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA Sjedeći položaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti ga u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti ih u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna te druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir.
Metode i oblici rada:	<p>Metode: prikazivanja – metoda usmenoga izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja.</p> <p>Oblici: jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni) složeniji (paralelno izmjenični, sukcesivno izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski).</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva tri razreda.</p>
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Kineziološka teorijska znanja</p>	<p>Za ovaj skup ishoda učenja izvedbeno je predviđen broj sati do 10 % ukupnog broja sati. Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim skupovima ishoda učenja u svakom razredu. Također, dopušteno je osmišljavanje drukčijih teorijskih tema koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olimpizam 2. Tjelesno vježbanje kao čimbenik kulture življenja 3. Sastav kinantropoloških obilježja i postupci razvoja 4. Izračun indeksa tjelesne mase (ITM) u funkciji redukcije masnog tkiva i povećanja mišićne mase 5. Utjecaj tjelesnog vježbanja na pojedine organske sustave (lokomotorni, neurološki) sa stajališta pojedinog zanimanja 6. Obilježja morfološkog, motoričkog i funkcionalnog razvoja polaznika u adolescenciji Energetske vrijednosti prehrambenih namirnica (vitamini, minerali, voda – postupci prehidratacije, hidratacije i rehidratacije, dodatci prehrani)
<p>Kineziološke aktivnosti</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja naveden je veći broj nastavnih tema kako bi se omogućio izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa.</p> <p>I. ATLETIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnika brzog hodanja 2. Kros ili standardna ciklička kretanja različitim tempom do 10 min 3. Trčanje dionica 150 – 200 m 4. Trčanje – motoričko postignuće 5. Skokovi odrazom svaki treći korak 6. Skok uvis prekoračnom tehnikom L i D nogom pojedinačno sa zbrojem preskočenih visina – motoričko postignuće 7. Sunožno preskakivanje prepreka različitih visina (20 – 50 cm) 8. Bacanje Vortexa u cilj na tlu 9. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) <p>II. SPORTSKA GIMNASTIKA - POLAZNICI</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Leteći kolut 11. Raznoška uzduž sprave (kozlič) 12. Salto na povišenje od mekih strunjača uz pomoć odraznog pomagala <p>III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Stoj na rukama u kolut naprijed 14. Ljuljanja na karikama – saskok u zaljuljaju

15. Klimom premah raznožni
 16. Upor prednji na nižoj pritki, kovrtljaj naprijed
 17. Naskok premahom jedne noge odnožno do upora jašućeg; polkin korak, "tupfer", "vaga", saskok "jelenji"
- IV. RITMIČKA GIMNASTIKA
18. Skokovi s udarcem noge o nogu
 19. Kotrljanje lopte po tlu i tijelu
 20. Bacanje i hvatanje lopte u kombinaciji s tjelesnim elementima
 21. Otvoreni – zatvoreni poskok na mjestu i u kretanju
 22. Preskakivanje vijače naprijed i natragd križanjem ruku
 23. "Leteći" skok vijačom
 24. Skok "škare" povezano naprijed-natrag
- V. PLES I AEROBIKA
25. Rock plesovi
 26. Rumba (okreti, wisq, promenada)
 27. Samba (okreti, wisq, promenada)
 28. „New body“ aerobika (aerobika s bučicama)
- VI. BORILAČKI SPORTOVI
29. Okreti za bacanja – mae mawari sabaki, ushiro mawari sabaki
 30. Bočno bacanje tsuri goshi
 31. Nožno bacanje de ashi braai u kretanju
 32. Poluga juji gatame i gušenje hadaka jime
- VII. KOŠARKA
33. Ubacivanje lopte u koš jednom rukom preko glave – horog (nakon vođenja i na dodanu loptu)
 34. Obrambeni skok i zagrađivanje
 35. Oduzimanje lopte (presijecanjem ili izbijanjem iz posjeda)
 36. Slobodna bacanja
 37. Zonska obrana
 38. Igra (taktika i suđenje)
- VIII. NOGOMET
39. Dinamičko dodavanje i primanje lopte različitim dijelovima stopala (primopredaja lopte u suradnji dvojice polaznika)
 40. Udarci na vrata nakon dodane lopte
 41. Dupli pas u suradnji dvojice polaznika (osnovna struktura suradnje)
 42. Dupli pas u suradnji dvojice polaznika s udarcem na vrata 2 : 1 (+ vratar)
 43. Slobodna igra 5 + 1 : 5 + 1 (taktika i suđenje)
- IX. ODBOJKA
44. Vršno odbijanje preko glave
 45. Niski odbojkaški stav i obrana «oštrih» lopti poluupijačem
 46. Povaljka u stranu i odbijanje čekićem
 47. Obrana u prednjoj liniji – pojedinačni i grupni blok
 48. Igra 6 : 6, zaštita vlastitog smeča 2 : 3 (2 polaznika u prednjoj zoni, 3 polaznika u stražnjoj zoni, suđenje)

	<p>X. RUKOMET</p> <p>49. Zaustavljanje lopte s dvije i jednom rukom u različitim visinama</p> <p>50. Šutiranje sa zemlje otklonom u suprotnu stranu u odnosu na šutersku ruku „ polueret“</p> <p>51. Povratna lopta – dupli pas</p> <p>52. Poučavanje zonske obrane 5 : 1</p> <p>53. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XI. BADMINTON</p> <p>54. Smeč udarac</p> <p>55. Obrana nakon smeč udarca (paralela i dijagonala, forhend i bekend)</p> <p>56. Forhend i bekend visoki (lift) udarac s mreže (dugi udarac s mreže zamahom reketa ispod struka)</p> <p>57. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>58. Forhend i bekend s obzirom na vrste rotacija (ravni, spin)</p> <p>59. Ravni servis</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>U ovom skupu ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (razvoj i održavanje mobilnosti lokomotornog sustava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe za mobilnost gležnja (dinamička dorzalna fleksija u stojećem položaju) 2. Vježbe za mobilnost kuka (dinamičko istezanje pregibača natkoljenice u iskoraku) 3. Vježbe torakalne mobilnosti (zasuci) 4. Vježbe mobilnosti ramena (kruženje rukom uz imitaciju dodavanja) 5. Primjeri vježbanja za razvoj i održavanje mobilnosti lokomotornog sustava 6. Pilates s malim loptama <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje jakosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe relativne jakosti (sklek) 2. Vježbe repetitivne jakosti (potisak s ravne klupe, 3 serije po 8 – 10 ponavljanja) 3. Vježbe maksimalne jakosti (potisak s ravne klupe, 5 serija po 1 – 3 ponavljanja) 4. Vježbe elastične jakosti (potisak s ravne klupe s naglašenom brzinom u obje faze) 5. Vježbe eksplozivne jakosti (bacanje medicine iz sjeda, samo koncentričkim načinom) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI (sadržaji za razvoj i održavanje anaerobne izdržljivosti)</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intervalna standardna metoda fosfagene izdržljivosti (trčanje 10 x 50 m, maksimalni intenzitet, odmor 2') 2. Intervalna varijabilna metoda fosfagene izdržljivosti (trčanje 10 x 50 m, maksimalni intenzitet, a između ponavljanja vrlo sporo trčanje 2') 3. Intervalna standardna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 6 x 400 m, intenzitet 80 – 90 %, odmor 4') 4. Intervalna varijabilna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 3 x 6', 30" maksimalni intenzitet, 30" 50 %, odmor 5') 5. Kontinuirana varijabilna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 12', 1' maksimalni intenzitet, 1' 50 %)
Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja	<p>Nastavne teme iz ovog skupa ishoda učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina obrazovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka unaprjeđenja zdravlja navedeni su u poglavlju <i>Ostalo</i> koje se nalazi na kraju programa četvrtog razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
Napomene:	<p>Opće napomene</p> <p>Različitost materijalnih uvjeta srednjih strukovnih škola utječe na provedivost nastavnih tema te je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>Svaka nastavna tema mora biti primjerena dobi i spolu polaznika, indicirano usmjerena prema strukovnoj kvalifikaciji te omogućiti sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika.</p> <p>Tako je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje nije moguće provesti te onih koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezana skupa ishoda učenja. To su: 1) Kineziološka teorijska znanja, 2) Kineziološke aktivnosti, 3) Transformacija kinantropoloških obilježja i 4) Kineziološki postupci unaprjeđenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave</p>

	<p>tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određeni mjerljivi skupovi ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave mora obvezno naučiti na primjerenom razini. Na takav način skupna učinkovitost svih skupova ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovoga odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti za sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradbu izvedbenoga nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima te pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.</p> <p>Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava u srednjim strukovnim školama, kako sa znanstvenih, tako i sa stručnih spoznaja, mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.</p> <p>Posebne napomene</p> <p>Nastavni predmet Tjelesna i zdravstvena kultura ima velik broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u izvedbeni nastavni plan i program treba uvrstiti međusobno povezane nastavne teme koje su određene svim skupovima ishoda učenja • zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika • vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima • nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće organizirati na drugi način.
Ostalo	
	<p>Primjeri nastavnih tema za skup ishoda učenja:</p> <p>KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPRJEĐENJA ZDRAVLJA</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma</p> <p>VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>Statičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor 2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu

prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice:

1. glavom izvoditi pokret naprijed-natrag
2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu
3. podizati ramena gore i polako ih spuštati
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra.

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. upiranje o podlogu nožnim prstima do potpunog opružanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju po podlozi istezati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom nogom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručenju doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju, naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima (ruke u priručenju, s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema van i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutom uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručenju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu (stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice):

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje
2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

Vježbe su sljedeće:

1. stisnuti prste šake te opružiti
2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste
3. pomicanje palca u njegovu korijenskom zglobu, uz izvedbu što većeg kruga
4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog
5. ruku koja je položena na rukohvat stolca ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje
6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore, pa prema dolje, a pri tome ne pomicati lakat
7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući
8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom
9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom.

IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja

	<p>mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena</p> <p>VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>Ležeći na leđima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja 2. s jastukom ispod koljena naizmjenično opružati noge s pogrčenim stopalom, gurajući jastuk u pod 3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom 4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene, stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju 5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati ju u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu 6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju 7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj 8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuka, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj. <p>V.Prevenција razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinutinožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti ga u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti ih u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna pa druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir.
Metode i oblici	Metode:

rada:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prikazivanja – metoda usmenoga izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije ▪ vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja ▪ sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije ▪ nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja. <p>Oblici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni) ▪ složeniji (paralelno izmjenični, sukcesivno izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski). <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupan napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva tri razreda.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Kineziološka teorijska znanja	<p>Za ovaj skup ishoda učenja izvedbeno je predviđen broj sati do 10 % ukupnog broja sati. Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim skupovima ishoda učenja u svakom razredu. Također, dopušteno je osmišljavanje drukčijih teorijskih tema koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj tjelesnog vježbanja i sporta u Hrvatskoj 2. Uzroci ozljeđivanja u izabranom zanimanju 3. Indicirane i kontraindicirane vrste kinezioloških aktivnosti sa stajališta izabranog zanimanja 4. Određivanje volumena opterećenja tijekom tjelesnog vježbanja 5. Osobitosti spolova i tjelesno vježbanje 6. Rehabilitacija pokretom i kretanjem nakon profesionalnih ozljeda 7. Cjeloživotni utjecaj kinezioloških tjeleovježbenih podražaja na zdravlje polaznika
Kineziološke aktivnosti	<p>U ovom skupu ishoda učenja naveden je veći broj nastavnih tema kako bi se omogućio izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa.</p> <p>I. ATLETIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kros i standardna ciklička kretanja različitim tempom do 12 min 2. Trčanje dionica 40, 60, 80 m 3. Trčanje dionica 200 – 300 m 4. Trčanje – motoričko postignuće 5. Trokok s mjesta 6. Jednonožni skokovi po označenom prostoru (ili sa strunjače na strunjaču) 7. Skok uvis leđnom ili prekoračnom tehnikom – motoričko postignuće 8. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) <p>II. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICI</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Sastav po izboru polaznika (tlo) <p>III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Sastav po izboru polaznika (tlo) 11. Sastav po izboru polaznika (greda) <p>IV. RITMIČKA GIMNASTIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. „Jelenji“ skok 13. Vrtnje obruča oko šake i dijelova tijela

14. Kotrljanje obruča po tlu u kombinaciji s tjelesnim elementima
15. Bacanje i hvatanje obruča povezano s plesnim koracima
16. Vodoravni krug vijačom jednom rukom iznad glave i povezano vodoravni krug s preskokom ("osmica") u mjestu i kretanju
17. Preskakivanje vijače "škarama" pogrčeno
18. Preskakivanje vijače plesnim koracima (galop naprijed, polka)
19. Sastav (vijača) – sastav prema izboru polaznica
20. Sastav (obruč) – sastav prema izboru polaznica

V. PLES I AEROBIKA

21. Cha-cha-cha
22. Salsa
23. Polka, Western polka (okreti, wisq, promenada)
24. Step aerobika

VI. BORILAČKI SPORTOVI

25. Poluga ude garami
26. Udarac rukom naprijed pravocrtni
27. Udarac nogom naprijed pravocrtni
28. Donji, unutarnji i vanjski blok

VII. KOŠARKA

29. Otvaranje za prijem lopte
30. Razvijanje protunapada – dolazak u prijem lopte, otvaranje prvog dodavanja i tranzicija
31. Presing čovjek na čovjeka na polovici i cijelom igralištu
32. Napad na presing čovjek na čovjeka
33. Igra (taktika i suđenje)

VIII. NOGOMET

34. Driblinzi i fintiranja 1 : 1
35. Driblinzi i fintiranja 1 : 1 s udarcima na vrata (vratar)
36. Oduzimanja lopte 1 : 1 i 2 : 2
37. Suradnja dvojice polaznika (otkrivanja, primopredaja lopte, driblinzi i fintiranja) 2 : 1 i 2: 2 s udarcima na vrata (vratar), te oduzimanja lopte
38. Igra 4 + 1 : 4 + 1 (taktika i suđenje)

IX. ODBOJKA

39. Smeč iz zaleta varkom «kuhanjem» iza bloka
40. Povaljka u stranu odbijanje jednom rukom
41. Vršno odbijanje u skoku
42. Taktika igre (napad trećom loptom)

X. RUKOMET

43. Finta – varka s presvlačenjem
44. Skok šut s otklonom tijela u suprotnu stranu u odnosu na šutersku ruku „ skokšut polueret“
45. Kombinirani sustav obrane – varijanta 5 + 1
46. Igra (taktika i suđenje)

XI. BADMINTON

47. Rezani forhend drop
48. Bekend dugi udarac (clear)

	<p>49. Kretanja po terenu s naglaskom na centralnu poziciju (obrambena i napadačka)</p> <p>50. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>51. Forhend volej (spužvasta loptica)</p> <p>52. Bekend volej (spužvasta loptica)</p> <p>53. Smeč (spužvasta loptica)</p> <p>54. Igra (taktika i suđenje)</p>
Transformacija kinantropoloških obilježja	<p>U ovom skupu ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (razvoj i održavanje stabilnosti lokomotornog sustava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe stabilnosti stopala (podizanje na prste) 2. Vježbe stabilnosti koljena (ravni naizmjenični iskorak) 3. Vježbe stabilnosti lumbalno-sakralnog dijela trupa (prednji izdržaj 40") 4. Vježbe stabilnosti lopatice (vanjska rotacija u ramenu s elastičnom trakom) 5. Primjer vježbanja za stabilnost lokomotornoga sustava u funkciji zanimanja 6. Pilates s velikim loptama <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje brzinsko eksplozivnih svojstava)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe za razvoj i održavanje brzine (10 ustajanja iz raznih položaja s reakcijom na zvučni podražaj) 2. Vježbe za razvoj i održavanje agilnosti (trčanje naprijed i natraške 6 x 5 m) 3. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa skoka (preskoci preko švedske klupe) 4. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa sprinta (10 x 5 m, odmor 30") 5. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa udarca (izvođenje različitih udaraca specifičnih za pojedine sportove) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI (optimizacija sastava tijela - smanjenje potkožnoga masnog tkiva)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metode aerobnog vježbanja (trčanje 30' niskim intenzitetom) 2. Metode anaerobnog vježbanja (trčanje 20', 2' visoki intenzitet, 2' 50 %) 3. Metode vježbanja s vanjskim opterećenjem (kružno vježbanje, 15 vježbovnih mjesta, vježbanje 60", a oporavak 20")
Kineziološki postupci unaprjeđenja	<p>Nastavne teme iz ovog skupa učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina obrazovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka unaprjeđenja zdravlja navedeni su u poglavlju <i>Ostalo</i> koje se nalazi na</p>

zdravlja	<p>kraju programa četvrtog razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
Napomene:	<p><u>Opće napomene</u></p> <p>Različitost materijalnih uvjeta srednjih strukovnih škola utječe na provedivost nastavnih tema te je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>Svaka nastavna tema mora biti primjerena dobi i spolu polaznika, indicirano usmjerena prema strukovnoj kvalifikaciji te omogućiti sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika.</p> <p>Tako je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje nije moguće provesti te onih koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezana skupa ishoda učenja. To su: 1) Kineziološka teorijska znanja, 2) Kineziološke aktivnosti, 3) Transformacija kinantropoloških obilježja i 4) Kineziološki postupci unapjeđenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određeni mjerljivi skupovi ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave mora obvezno naučiti na primjerenoj razini. Na takav način skupna učinkovitost svih skupova ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovoga odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po</p>

	<p>potrebi može koristiti za sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradbu izvedbenoga nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima te pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.</p> <p>Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava u srednjim strukovnim školama, kako sa znanstvenih, tako i sa stručnih spoznaja, mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.</p> <p>Posebne napomene</p> <p>Nastavni predmet Tjelesna i zdravstvena kultura ima velik broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u izvedbeni nastavni plan i program treba uvrstiti međusobno povezane nastavne teme koje su određene svim skupovima ishoda učenja • zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika • vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima • nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće organizirati na drugi način.
Ostalo	
	<p>Primjeri nastavnih tema za skup ishoda učenja: KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPRJEĐENJA ZDRAVLJA</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>Statičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor 2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor. <p>Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. glavom izvoditi pokret naprijed-natrag 2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu 3. podizati ramena gore i polako ih spuštati 4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra. <p>Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. stopala pogrčiti i zadržati položaj 2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu 3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz

- pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
- koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
 - koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

- upiranje o podlogu nožnim prstima do potpunog opružanja koljena
- s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
- s rukama u uzručenju po podlozi istezati obje ruke i obje noge
- s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor.

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

- plantarna fleksija
- pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom nogom
- pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
- koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
- koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

- pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
- pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
- pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

- nožnim se prstima upirati u podlogu do opružanja koljena
- naizmjenična fleksija potkoljenica
- istovremena fleksija potkoljenica
- s rukama u priručenju doći do položaja uzručenja
- s rukama u uzručenju naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima

(ruke u priručenju, s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

- podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
- rukama uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te s drugom rukom u drugu stranu
- s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema van i pritiskati šakama o podlogu
- laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutom uz

pritiskanje o podlogu

5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručnju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu

(stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice):

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje
2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartruze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

Vježbe su sljedeće:

1. stisnuti prste šake te opružiti
2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste
3. pomicati palac u korijenskom zglobu, uz izvedbu što većega kruga
4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog
5. ruku koja je položena na rukohvat stolca ili na stol savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje
6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore pa prema dolje, a pri tome ne pomicati lakat
7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući
8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom
9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom.

IV. Prevencija razvoja osteoartritisisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena

VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA

Ležeći na leđima:

1. rukama u priručnju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja
2. s jastukom ispod koljena naizmjenično opružati noge s pogrčenim stopalom,, gurajući jastuk u pod
3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom
4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene, stopala pogrčena,

	<p>između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati ju u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu 6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju 7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj 8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuka, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj. <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti ga u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti ih u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna te druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir.
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode:</p> <p>prikazivanja – metoda usmenoga izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije</p> <p>vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja</p> <p>sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije</p> <p>nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja.</p> <p>Oblici:</p> <p>jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni)</p> <p>složeniji (paralelno izmjenični, sukcesivno izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski).</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te</p>

	materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usvojiti temeljna matematička znanja, vještine i procese te uspostaviti i razumjeti matematičke odnose i veze ▪ biti osposobljeni za rješavanje matematičkih problema i primjenu matematike u različitim kontekstima uključujući i svijet rada ▪ razviti pozitivan odnos prema matematici, odgovornost za svoj uspjeh i napredak te svijest o svojim matematičkim postignućima ▪ prepoznati i razumjeti povijesnu i društvenu ulogu matematike u znanosti, kulturi, umjetnosti i tehnologiji te njezin potencijal za budućnost društva ▪ biti osposobljeni za apstraktno i prostorno mišljenje te logičko zaključivanje ▪ učinkovito primjenjivati matematička znanja, ideje i rezultate služeći se različitim prikazima ▪ učinkovito primjenjivati tehnologiju ▪ steći čvrste temelje za cjeloživotno učenje i nastavak obrazovanja.
<p>Opis predmeta:</p>	<p>U društvu temeljenom na informacijama i tehnologiji potrebno je kritički misliti o složenim temama, tumačiti dostupne informacije, analizirati nove situacije i prilagoditi im se, donositi utemeljene odluke u svakodnevnom životu, rješavati različite probleme, učinkovito primjenjivati tehnologiju te razmjenjivati ideje i mišljenja. Matematičko obrazovanje polaznicima omogućuje stjecanje znanja, vještina, sposobnosti, načina mišljenja i stavova nužnih za uspješno i korisno sudjelovanje u takvu društvu.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Brojevi <ol style="list-style-type: none">1. povezati skupove N, Z, Q i R2. rabiti apsolutnu vrijednost u algebarskom izrazu3. odrediti udaljenost točaka na brojevnom pravcu4. provoditi u skupu realnih brojeva osnovne računске operacije, potenciranje s cjelobrojnim eksponentom i korjenovanje5. procijeniti i prikazati vrijednost realnog broja na traženu točnost6. odrediti vrijednost trigonometrijskih funkcija šiljastog kuta zadanog u stupnjevima
	Algebra i funkcije <ol style="list-style-type: none">1. odrediti postotke, omjere i razmjere2. rabiti potencije s prirodnim eksponentom i kvadratni korijen3. računati elementarne algebarske izraze4. riješiti jednostavnije linearne jednadžbe, nejednadžbe i sustave jednadžbi te nacrtati graf linearne funkcije
	Oblik i prostor <ol style="list-style-type: none">1. nacrtati u koordinatnom sustavu točke zadane koordinatama i očitati koordinate nacrtanih točaka2. prepoznati osnovne geometrijske oblike u ravnini i njihova svojstva3. iskazati poučke o sukladnosti i sličnosti trokuta
	Mjerenje <ol style="list-style-type: none">1. odabrati odgovarajuće mjere i mjerne jedinice i pretvoriti ih u odgovarajuće vrijednosti veće ili manje mjerne jedinice2. rabiti formule za opseg i površinu osnovnih geometrijskih oblika u ravnini3. povezati Pitagorin poučak i pravokutni trokut u jednostavnijim zadacima iz planimetrije4. primijeniti proporcionalnost veličina i sličnost trokuta5. rabiti svojstva kutova6. rabiti trigonometriju pravokutnog trokuta
	Podatci <ol style="list-style-type: none">1. prikupiti podatke iz primarnih izvora2. klasificirati prikupljene podatke iz primarnih izvora3. predočiti prikupljene podatke pomoću linijskog i stupčastog

	dijagrama
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Brojevi	Skupovi N, Z, Q i R Računske operacije u skupu R (zbrajanje, oduzimanje, množenje, dijeljenje, potenciranje s cjelobrojnim eksponentom, korjenovanje) Apsolutna vrijednost realnog broja Brojevni pravac Vrijednosti sinusa, kosinusa i tangensa u pravokutnom trokutu Procjena i zaokruživanje
Algebra i funkcije	Postotci, omjeri i razmjeri Potencije i korijeni Algebarski izrazi i algebarski razlomci Linearne jednadžbe i sustavi jednadžbi Linearne nejednadžbe Linearna funkcija
Oblik i prostor	Pravokutni koordinatni sustav u ravnini Sukladnost i sličnost Geometrijski oblici u ravnini
Mjerenje	Mjerne jedinice Geometrijski oblici u ravnini – opseg i površina, Pitagorin poučak, poučak o obodnom i središnjem kutu, Talesov poučak i svojstva zbroja unutarnjih kutova trokuta, četverokuta i mnogokuta Trigonometrija pravokutnog trokuta
Podatci	Prikupljanje, obrada i predočavanje podataka
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline, već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, praktična nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Brojevi</p> <p>1. primijeniti definiciju logaritma i osnovna svojstva računskih operacija s logaritmima u računski jednostavnijim situacijama</p> <p>Algebra i funkcije</p> <p>1. riješiti jednostavnu kvadratnu jednadžbu i nejednadžbu te odrediti karakteristične točke kvadratne funkcije</p> <p>2. odrediti vrijednosti eksponencijalne funkcije i rješenja eksponencijalne jednadžbe</p> <p>Oblik i prostor</p> <p>1. prepoznati osnovne geometrijske oblike u prostoru i njihova svojstva</p> <p>Mjerenje</p> <p>1. primijeniti formule za oplošje i obujam geometrijskih oblika u prostoru</p> <p>Podatci</p> <p>1. objasniti prikupljene i prikazane podatke</p>
<p>Razrada Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Brojevi</p>	<p>Logaritam pozitivnog broja</p>
<p>Algebra i funkcije</p>	<p>Kvadratna jednadžba Kvadratna funkcija Kvadratna nejednadžba Eksponencijalna funkcija Eksponencijalna jednadžba</p>
<p>Oblik i prostor</p>	<p>Geometrija prostora</p>
<p>Mjerenje</p>	<p>Geometrijski oblici u prostoru – oplošje i obujam</p>
<p>Podatci</p>	<p>Analiza prikupljenih i obrađenih podataka</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline, već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda grafičkih radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, praktična nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:</p>	<p>Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.</p>

LiteraturaLiteratura za
polaznike:Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih
nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Brojevi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti vrijednost trigonometrijskih funkcija pomoću trigonometrijske kružnice ili džepnog računala 2. rabiti $n!$ (n faktorijela) u jednostavnijim algebarskim izrazima <p>Algebra i funkcije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti elemente kombinatorike <p>Oblik i prostor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nacrtati pravac u koordinatnom sustavu u ravnini 2. nacrtati u koordinatnom sustavu u ravnini kružnicu zadanu središnjom jednažbom 3. prikazati vektore u ravnini <p>Mjerenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rabiti trigonometriju pravokutnog i kosokutnog trokuta 2. odrediti skalarni umnožak vektora 3. rabiti koncept mjerenja pri rješavanju problemskih zadataka u svakodnevnim situacijama, drugim nastavnim predmetima i struci <p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti aritmetičku sredinu prikupljenih podataka 2. odrediti vjerojatnost elementarnog događaja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Brojevi	Trigonometrijska kružnica Faktorije
Algebra i funkcije	Permutacije, kombinacije i varijacije
Oblik i prostor	Vektori u ravnini Pravac u koordinatnom sustavu Kružnica u koordinatnom sustavu
Mjerenje	Trigonometrija kosokutnog trokuta Vektori u ravnini – skalarni umnožak vektora
Podatci	Vjerojatnost
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline, već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda grafičkih

	<p>radova, metoda demonstracije, istraživačka metoda.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, praktična nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, seminarski rad, projekt, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **OSNOVE INFORMATIKE**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ steći znanja i vještine te usvojiti procese i koncepte potrebne za korištenje računala ▪ obraditi i prikazati podatke i informacije korištenjem primjenskih programa ▪ usvojiti temeljna informatička znanja važna za razumijevanje rada računala ▪ komunicirati posredstvom različitih medija ▪ usvojiti postupke prikupljanja, organiziranja, analize i prezentacije podataka i informacija ▪ analizirati i kritički ocijeniti prikupljene informacije ▪ razviti logičke misaone procese ▪ razviti algoritamski način razmišljanja ▪ biti osposobljen za samostalno i timsko rješavanje jednostavnijih problema iz vlastitog života i odabrane struke primjenom informacijske i komunikacijske tehnologije ▪ steći osnovna znanja i vještine kako bi mogli usvojiti korištenje specifičnih računalnih programa iz područja struke ▪ poštovati autorska prava i u skladu s tim preuzimati i koristiti sadržaje s računalnih mreža ▪ steći temelje za cjeloživotno učenje i nastavak obrazovanja.
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Napredak današnjeg društva temelji se na novim znanstvenim otkrićima te njihovoj primjeni u svakodnevnom životu. Razvoj znanosti i njezinu primjenu danas ne možemo zamisliti bez kvalitetne primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije te algoritamskog pristupa rješavanju problema.</p> <p>U takvu društvu, temeljenom na informacijama i tehnologiji, gdje su računala sveprisutna u poslovnom i svakodnevnom životu, potrebno je djelotvorno koristiti informacijsku i komunikacijsku tehnologiju. Posebno je važno znati i moći prikupiti informacije i podatke te ih kritički vrjednovati, obraditi, sistematizirati, oblikovati i prikazati. Danas je konkurentnost na tržištu rada nezamisliva bez kvalitetne obrade i prezentacije podataka i rezultata svog rada.</p> <p>Umijeće korištenja računala, temeljna znanja i rješavanje problema tri su važne sastavnice informatičkog obrazovanja koje se nužno odvija uz samostalno korištenje računala. Rješavanje problema povezanih sa strukom temelji se na samostalnom i timskom radu koji će se razvijati u nastavnom predmetu.</p>

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **OSNOVE INFORMATIKE**

razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Poznavanje i korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija</p> <ol style="list-style-type: none">1. razlikovati mjerne jedinice količine podataka2. razlikovati osnovne logičke sklopove3. razlikovati i opisati komponente računalnog sustava (središnja jedinica, memorije, ulazno-izlazne jedinice)4. koristiti operacijski sustav računala i napraviti osnovnu prilagodbu svojim potrebama5. rukovati datotekama i mapama u grafičkom korisničkom sučelju <p>Računalne mreže i internet</p> <ol style="list-style-type: none">1. objasniti razloge umrežavanja računala i vrste mreža2. razlikovati načine spajanja na internet i pravila prijenosa podataka3. komunicirati elektroničkom poštom4. koristiti usluge interneta5. sigurno koristiti računalo, mrežu i internet <p>Obrada i prikaz podataka</p> <ol style="list-style-type: none">1. koristiti postupke za uređivanje i oblikovanje teksta na razini znaka, odlomka i stranice2. koristiti i primijeniti program kojim će se prilagoditi sliku, zvuk ili video potrebama korištenja u struci3. koristiti i primijeniti program za izradbu prezentacija te samostalno prikazati prezentaciju4. koristiti i primijeniti program za oblikovanje web stranica te oblikovanu stranicu postaviti na internet5. radom u timu modelirati problem iz struke i iz svakodnevnog života te uporabom stečenih vještina i mogućnosti određene aplikacije izraditi rješenje <p>Rješavanje problema pomoću računala</p> <ol style="list-style-type: none">1. koristiti i primijeniti program za tablično računanje za izradbu dokumenata koji sadrže oblikovane podatke, formule, funkcije i grafikone2. opisati postupak nastajanja programa3. objasniti pojam algoritma4. opisati pseudokod5. analizirati problem zapisan u pseudokodu
---	--

	6. osmisлити pseudokod koji rješava jednostavan problem
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Poznavanje i korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija	<p>Prikaz podataka u računalu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veza binarnog i dekadskog brojevnog sustava • pojam količine podataka • prikaz znakova standardnim ASCII kodom. <p>Građa računala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osnovni dijelovi računala • ulazni, izlazni, memorijski i komunikacijski uređaji i priključivanje vanjske memorije. <p>Operacijski sustav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grafičko sučelje • postavke korisničkog sučelja • rad s datotekama i mapama • osnovno uređivanje crteža.
Računalne mreže i internet	<p>Mreže računala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mreže računala (pojam i vrste) • dijelovi mreže računala • mrežni protokoli i brzina prijenosa podataka • internet • povezivanje na internet • usluge interneta. <p>Elektronička pošta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • e-mail klijent, webmail • komunikacija pomoću elektroničke pošte. <p>Usluga WWW-a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • web preglednik – korištenje • učinkovito pretraživanje i preuzimanje sadržaja s interneta • procjenjivanje kvalitete sadržaja na internetu. <p>Računalna sigurnost i etičnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sigurnost i zaštita osobnih podataka • štetni programi i zaštita • kultura ponašanja na internetu • autorska prava i njihova zaštita.
Obrada i prikaz podataka	<p>Obrada teksta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osnovna obilježja odabranog programa za obradu teksta • unos teksta i osnovna podešavanja stila pisanja • oblikovanje na razini znaka, odlomka i stranice • jezična provjera teksta i pretraživanje dokumenta • umetanje i oblikovanje tablice • umetanje i oblikovanje slika • oblikovanje cijelog dokumenta • priprema dokumenta za ispis • izradba zadanog dokumenta. <p>Obrada slike, zvuka i videa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • slika • zvuk • video. <p>Prezentacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • slajd, predložak, dizajn

	<ul style="list-style-type: none"> • korištenje slika, crteža, tablica, grafikona, zvuka u prezentaciji • efekti na slajdu i prezentaciji • izradba prezentacije na zadanu temu <p>Projektni zadatak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izradba projektnog zadatka • prezentiranje projektnog zadatka.
Rješavanje problema pomoću računala	<p>Program i algoritam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • algoritam – pojam i uloga • pseudokod • slijedna struktura • naredba grananja • analiza algoritma. <p>Tablično računanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osnovna obilježja odabranog programa za tablično računanje • unos i izmjena podataka • oblikovanje ćelija i tablica • adresiranje ćelija • formule i osnovne funkcije • izdvajanje podatka • grafikoni • priprema za ispis i ispis dokumenta. <p>Projektni zadatak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza problema • izradba projektnog zadatka • prezentiranje projektnog zadatka.
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, metoda demonstracije, istraživačka metoda, metoda praktičnih radova.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, projektna nastava, mentorska nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost.</p> <p>Oblici: individualno učenje, suradničko učenje, istraživačko učenje, projektni zadatak, seminarski rad, e-učenje, domaća zadaća.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

2.2.2. Obvezni strukovni moduli

Naziv modula	NABAVA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Nabava robe u prodavaonici Upravljanje zalihama robe Poslovanje prodavaonice Poznavane prehrambene robe
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ samostalno obavljati proces nabave robe u prodavaonici na temelju stečenih znanja glede ciljeva, politike i planiranja nabave robe ▪ korištenjem osnovnih pravila trgovačke struke kontinuirano pratiti i primijeniti zakonske odredbe glede osuvremenjivanja procesa trgovanja ▪ usvojiti znanja o robi i njenom porijeklu koristeći pritom stečena znanja o prirodnim, uporabnim i tržišnim svojstvima robe.
Opis modula:	Modul omogućuje polazniku razumijevanje značenja asortimana i zaliha u poslovanju prodavaonice, razvijanje umijeća prepoznavanja potreba potrošača, odlučivanja o nabavi robe i kriterijima za odabir dobavljača, računanje kalkulacije nabavne cijene robe. Također, polaznik će istraživati kako smanjiti troškove nabave robe (kao temeljni preduvjet konkurentnosti na tržištu), upoznati i uvježbati postupak naručivanja i preuzimanja robe, naučiti upravljati zalihama robe te obaviti skladištenje prema uputama proizvođača.
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Nabavno poslovanje (1. razred, 4 sata, 8,5 bodova) Poslovanje prodavaonice (1. razred, 1 sata, 3 boda) Poznavanje robe (1. razred, 3 sata, 6,5 bodova)

Nastavni predmeti po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **NABAVNO POSLOVANJE**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. odabrati način nabave robe prema vrsti i namjeni2. razlikovati asortiman prodavaonice prema vrsti robe i namjeni3. predložiti nadređenomu vrstu i količinu robe koju treba nabaviti4. provjeriti kvalitetu i količinu primljene robe s obzirom na način, mjesto iskrcaja i priloženu dokumentaciju5. upotrijebiti dokumente za nabavu prema vrsti robe6. provjeriti stanje robe u prodavaonici u skladu s količinom, vrstom i vremenom nabave7. identificirati razloge gubitaka na robi s obzirom na vrste troška i elemente kalkulacije8. izračunati troškove nabave trgovačke robe9. organizirati skladište prodavaonice u skladu s procesom poslovanja10. pripremiti robu za popis i popisati zalihe
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Trgovina	Pojam gospodarstva i gospodarskog subjekta Pojam tržišta Tržišne strukture Vrste tržišta Pojam, funkcije i vrste trgovine Trgovačka mreža Poslovne jedinice za trgovinu robom: prodavaonica, prodajni centri sa skladištem, otkupni centri, trgovačka predstavništva Proces nabave i prodaje robe u trgovačkome gospodarskom subjektu
Nabava	Pojam i ciljevi nabave Nabavna politika (kakvoća, zalihe, izvori nabave, cijena, plaćanje robe i usluga) Planiranje nabave Istraživanje tržišta nabave i izbor dobavljača Etika u nabavnom poslovanju Operativno poslovanje nabave Rizici u nabavi Elektronička nabava (primjena IT-ja u nabavi)
Asortiman	Pojam i značenje asortimana Dimenzije asortimana Čimbenici koji utječu na dimenzije asortimana
Upravljanje zalihama robe	Pojam, funkcije i vrste zaliha Gubitci na zalihama i načini sprječavanja gubitaka Obrtanje zaliha Optimalna količina naručene robe
Nabava u prodavaonici	Naručivanje robe Dokumenti pri naručivanju robe

	<p>Preuzimanje robe (grubo i detaljno) Oznake na ambalaži robe (za rukovanje) Komisijski zapisnik Reklamacija dobavljaču Dokumenti pri preuzimanju robe Označivanje robe (EAN crtični kod) Priprema robe za prodaju (odvajanje od ambalaže, čišćenje, dotjerivanje, kompletiranje, sortiranje, pretpakiranje, označivanje) Izlaganje robe u prodajnom prostoru i u izlogu</p>
Kalkulacija nabavne cijene	<p>Cijene i politika cijena u trgovini Pojam i vrste kalkulacije Elementi kalkulacije Izračun nabavne cijene robe</p>
Skladište	<p>Pojam i svrha skladišta Vrste skladišta Oprema i uređenje skladišta Skladištenje robe u trgovačkome gospodarskom subjektu Sustavi uskladištavanja robe (po određenom ili vezanom mjestu, po trenutno slobodnome mjestu, kombinirano) Osoblje skladišta Proces poslovanja u skladištu: preuzimanje robe, skladištenje, manipuliranje, komisioniranje, otprema Načini evidencije poslovanja u skladištu (ručna i elektronska obrada, prednosti primjene IT-ja) Evidencija ulaza robe u skladište Evidencija zaliha robe u skladištu Evidencija izlaza robe iz skladišta Popis robe (postupak, dokumenti)</p>
Napomene:	Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, audiovizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **POSLOVANJE PRODAVAONICE**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. protumačiti osnovna pravila trgovačke struke 2. primijeniti prodajne aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima 3. klasificirati prodavaonice i druge oblike prodaje robe na malo 4. primijeniti regulativnu politiku za zaštitu potrošača 5. pratiti ekološke novitete i standarde
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Osnovna pravila trgovačke struke	Zanimanje prodavač Osobna higijena i sanitarni nadzor Održavanje čistoće i higijene u prodavaonici Odnos prema radu, imovini prodavaonice i zaposlenicima Zaštita na radu u trgovačkoj djelatnosti
Obavljanje trgovačke djelatnosti	Trgovačko društvo Trgovački obrt Zakon o trgovini Zakon o radu
Klasifikacija prodavaonice i drugih oblika trgovine na malo	Prodavaonica Prodavaonica pretežito prehrambenih proizvoda Prodavaonica pretežito neprehrambenih proizvoda Ostali oblici prodaje
Zakonski propisi bitni za trgovačko poslovanje	Narodne novine Posebne uzance u trgovini na malo Porez na dodanu vrijednost Zaštita potrošača Elektronička trgovina Kolektivni ugovor za djelatnost trgovine
Ekologija u trgovini	Pojam i važnost ekologije u suvremenoj trgovini ISO – certifikati HACCP Ekološki proizvodi Ekološke oznake na ambalaži Zbrinjavanje ambalažnog otpada Racionalno korištenje energije Zaštita radnog okoliša
Napomene:	Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.) te individualnim radom: kratka izlaganja, seminarski radovi, izrada zbirke uzoraka, izrada mentalnih mapa i plakata.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja,

praćenja i vrjednovanja polaznika:	samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta: **POZNAVANJE ROBE**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti značenje robe i njenu podjelu 2. objasniti osnovne skupine prehrambenih proizvoda 3. obrazložiti proizvodnju i utjecaj duhanskih proizvoda na zdravlje 4. opisati podatke o funkciji ambalaže i deklaracije u prometu prehrambene robe 5. pravilno rukovati namirnicama biljnog i životinjskog porijekla tijekom manipulacije, transporta i skladištenja
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Osnovni pojmovi</p>	<p>Općenito o robi Propisi o prometu robom Osnovni kemijski i fizikalni pojmovi povezani s robom</p>
<p>Prehrambeni proizvodi i tržišnost hrane</p>	<p>Zakonski propisi Prehrana i zdravlje Sastojci hrane Kvarenje hrane Konzerviranje namirnica Otrovanje hranom Klasifikacija i proizvođači prehrambene robe</p>
<p>Osnovne skupine prehrambene robe u trgovini</p>	<p>Žitarice i njihove prerađevine Voće, povrće, gljive i prerađevine Šećer, med i umjetna sredstva za zaslađivanje Meso i mesne prerađevine Ribe i riblji proizvodi Rakovi, glavonošci, školjkaši Puževi, žabe i kornjače Ulja i masti Mlijeko i mliječni proizvodi Jaja i proizvodi od jaja Dijetalna hrana i dijetetske namirnice Uživala Alkoholna i bezalkoholna pića</p>
<p>Duhan i duhanske prerađevine</p>	<p>Proizvodnja i prerada duhana Duhanske prerađevine Duhan i zdravlje</p>
<p>Ambalaža i pakiranje</p>	<p>Pojam i vrste ambalaže Vrste i oblici ambalažnih materijala Osnovne funkcije ambalaže Ambalaža i prirodni okoliš Pakiranje robe</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.) te individualnim radom: kratka izlaganja, seminarski radovi, izrada zbirke uzoraka, izrada mentalnih mapa i plakata.</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici</p>	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode,</p>

rada:	<p>metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	PRODAJA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Prodaja robe u prodavaonici Poznavanje predmeta opće uporabe Poznavanje neprehrambene robe
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stjecati osnovna znanja o ciljevima, organizaciji, planiranju i pokazateljima uspješnosti prodaje robe ▪ ukazivati na važnost osnovnih karakteristika neprehrambene robe ▪ korištenjem znanja o prirodnim, uporabnim i tržišnim svojstvima robe identificirati različite skupine neprehrambene robe
Opis modula:	Modul Prodaja omogućuje polazniku stjecanje znanja i razvijanje vještina potrebnih za pripremu i izlaganje robe za prodaju u prodavaonici. Polaznik će naučiti odabrati i primijeniti različite metode i oblike prodaje te organizirati prodaju robe po posebnim uvjetima. Osim toga, polaznik će naučiti postupke i razvijati vještine mjerenja, obračunavanja, naplaćivanja, izdavanja i dostave robe kupcu, steći osnovna znanja o platnom prometu i blagajničkom poslovanju te provesti obračun i kontrolu blagajne na kraju radnog dana ili smjene.
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Prodajno poslovanje (2. razred, 3 sata, 6 bodova) Poznavanje robe (2. razred, 3 sata, 5 bodova) Poznavanje robe (3. razred, 2 sata, 4,5 boda)

Nastavni predmeti po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **PRODAJNO POSLOVANJE**Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. pripremiti i izložiti robu uzimajući u obzir specifičnosti prodajnog prostora i same robe 2. isplanirati prodaju robe po posebnim uvjetima 3. izračunati troškove prodaje trgovačke robe s obzirom na vrste troška i elemente kalkulacije 4. primijeniti različite metode prodaje 5. objasniti kupcu načine i mogućnosti plaćanja i dostave robe 6. provesti obračun, naplatu i izdavanje robe 7. provesti obračun blagajne nakon završetka smjene
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Prodaja	<p>Pojam i ciljevi prodaje Prodajna politika (asortiman, kakvoća, cijena, način prodaje, usluga u prodaji) Planiranje prodaje Tajno kupovanje (mystery shopping) Načini prodaje (osobna prodaja, prodaja na temelju uzoraka, prodaja telefonom, TV prodaja, katalogska prodaja, internetska prodaja, prodaja pomoću automata) Sustavi praćenja zadovoljstva kupaca (reklamacije, prijedlozi, paneli, ankete) Category management (ciljevi i procesi vođenja kategorija robe) Primjena ECR (uspješan odgovor kupcu) Elektronička prodaja (primjena IT-ja) Tipovi prodavatelja u elektroničkom poslovanju Posebni oblici prodaje (komisiona prodaja, prodaja robe u tranzitu, franšizing, lizing, prodaja iz carinskog skladišta, poslovi vezane trgovine)</p>
Ugovor o prodaji	<p>Pojam ugovora o prodaji robe Bitni i ostali sastojci ugovora Sredstva pojačanja ugovora Mijenjanje ili raskid ugovora</p>
Distribucija	<p>Pojam i zadatci distribucije Kanali distribucije Poslovna logistika i fizička distribucija Suvremeni oblici maloprodaje: robne kuće, supermarketi, hipermarketi Suvremeni oblici veleprodaje: veleprodaja iz skladišta proizvođača, sajam/velesajam, veleprodaja iz vozila, robna burza, veletržnica, 'cash and carry'</p>
Prijevoz i osiguranje robe	<p>Pojam i vrste prijevoza Prijevoz robe cestom (pojam, prednosti i nedostaci, vrste prijevoznih sredstava, dokumenti) Prijevoz robe zrakom (pojam, prednosti i nedostaci, vrste prijevoznih sredstava, dokumenti) Prijevoz robe željeznicom (pojam, prednosti i nedostaci, vrste</p>

	<p>prijevoznih sredstava, dokumenti) Plovidbeni prijevoz robe (pojam, prednosti i nedostaci, vrste prijevoznih sredstava, dokumenti) Poštanski promet, vrste poštanskih pošiljki i prateća dokumentacija Pojam i zadatci špedicije Uloga i zadatci špeditera Pojam i vrste osiguranja robe u prijevozu Osnovni pojmovi u osiguranju robe: ugovor o osiguranju, svota osiguranja, rizik, osigurani slučaj, premija osiguranja, polica osiguranja Naknada štete</p>
Prodaja u prodavaonici	<p>Načela i načini izlaganja robe u prodajnom prostoru Izlaganje robe u izlogu Metode prodaje (samoposluživanje, samoizbor, klasična prodaja) Sredstva i načini mjerenja robe Obračunavanje prodane robe Načini naplaćivanja robe (gotovina, debitna kartica, ček građana, plaćanje mobilnim telefonom, plaćanje internetom, predračunom, obročna otplata) Važnost i načini pakiranja i izdavanja robe Uputstvo za uporabu i jamstveni list Dostava robe kupcu Prodaja robe po posebnim uvjetima (roba s nedostacima, po sniženoj cijeni, po promotivnoj cijeni, po akcijskoj cijeni)</p>
Platni promet	<p>Pojam i vrste platnog prometa Organizacije ovlaštene za obavljanje platnog prometa Tiskanice platnog prometa</p>
Blagajničko poslovanje	<p>Pojam i poslovi blagajničkog poslovanja Svrha i dokumenti obračuna blagajne Kontrola blagajne (interna i eksterna)</p>
Kalkulacija prodajne cijene	<p>Cijene i politika cijena u trgovini Elementi kalkulacije Izračun prodajne cijene robe</p>
Napomene:	<p>Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.) te individualnim radom: kratka izlaganja, seminarski radovi, izrada zbirke uzoraka, izrada mentalnih mapa i plakata.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.</p>

Naziv nastavnog predmeta **POZNAVANJE ROBE**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti proizvode koji se koriste kao kućne potrepštine 2. izraziti važnost osobne higijene u svakodnevnom i poslovnom životu 3. objasniti papirnu konfekciju kao asortiman prodavaonice 4. nabrojiti glavne skupine kozmetičko-parfumerijske robe 5. objasniti kupcu mogućnosti uredskih strojeva za brz i konstruktivan rad u poslovnom komuniciranju 6. razlikovati tekstilne proizvode prema porijeklu, načinu dobivanja i svojstvima 7. razlikovati osobitosti kože i kožnih proizvoda 8. raščlaniti ponudu gumene robe u suvremenoj trgovini 9. objasniti važnost odgovornog zbrinjavanja ambalaže i proizvoda od plastičnih masa
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Kućne potrepštine</p>	<p>Sredstva za pranje i čišćenje u kućanstvu Pribor za pranje i čišćenje Ostale kućne potrepštine</p>
<p>Kozmetička, parfumerijska i drogerijska roba</p>	<p>Općenito o kozmetičko-parfumerijskoj robi Anatomija, kemijski sastav i tipovi kože Sredstva za higijenu tijela Sredstva za njegu lica Sredstva za njegu zuba i usne šupljine Sredstva za njegu kose Sredstva za njegu i zaštitu tijela Dječja kozmetika Mirisi Drogerijska roba (prirodna kozmetika, biljni preparati za očuvanje zdravlja, zdrava hrana, hrana za bebe, proizvodi za čišćenje i održavanje doma, modni nakit)</p>
<p>Papir, knjige i sredstva za pisanje</p>	<p>Sirovine za proizvodnju papira Osnove tehnologije proizvodnje papira Vrste papira u trgovini Papirna konfekcija Općenito o knjizi Podjela knjiga u trgovini Pribor za pisanje, likovno izražavanje i tehničko crtanje</p>
<p>Tekstilna roba</p>	<p>Tekstilije Pređa i konac Tkanine Pletivo Pozamanterija i netkani tekstil Konfekcija Posebni tekstilni proizvodi Označivanje kvalitete i održavanje tekstilnih proizvoda</p>

Koža, kožnata roba i krzno	Sirovine u kožarstvu Osnove tehnologije dobivanja kože Vrste prerađene (gotove) kože Kožnata roba Prirodna i umjetna krzna
Guma i gumena roba	Sirovine za proizvodnju gume Osnove tehnologije dobivanja gume Vrste gumene robe
Plastične mase – poliplasti	Općenito o plastičnim masama Sirovine za proizvodnju plastičnih masa Svojstva plastičnih masa i podjela Osnove tehnologije dobivanja plastičnih masa Proizvodi od plastičnih masa
Napomene:	Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.) te individualnim radom: kratka izlaganja, seminarski radovi, izrada zbirke uzoraka, izrada mentalnih mapa i plakata.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta **POZNAVANJE ROBE**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati prednosti i nedostatke tehnološkog napretka 2. identificirati važnost koju goriva imaju u svakodnevnom životu čovjeka 3. nabrojiti glavne skupine metalne robe i područje primjene 4. nabrojiti glavne skupine elektrotehničke robe i područje primjene 5. isplanirati prezentaciju i prodaju motornih vozila i njihovih dijelova 6. objasniti namjenu i sastav premaznih sredstava 7. prikazati specifičnosti prezentacije i prodaje staklene i keramičke robe 8. prepoznati funkciju osnovnih, vezivnih i izolacijskih građevinskih materijala 9. navesti specifičnosti prodaje kemijske robe za poljoprivredu 10. identificirati vrste namještaja i proizvode od drva
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Tehnologija, razvoj i ekologija</p>	<p>Tehnološki napredak, društveni razvoj i ekosustavi Ekološki prihvatljiv razvoj</p>
<p>Energetski izvori</p>	<p>Energija i njezini oblici Goriva Alternativni izvori energije</p>
<p>Metali i metalna roba</p>	<p>Općenito o metalima Tehnički važni metali Obradba i površinska zaštita metala Metalna roba</p>
<p>Elektrotehnička roba</p>	<p>Vodiči električne struje Elektroinstalacijski, potrošni i sitni elektromaterijal Električni kućanski aparati Elektronički i elektroakustički proizvodi</p>
<p>Motorna vozila i dijelovi</p>	<p>Općenito o motornim vozilima Sastavni dijelovi automobila Motocikli Auto-alat</p>
<p>Boje i lakovi</p>	<p>Osnovni pojmovi Sastav, podjela i vrste premaznih sredstava Primjena boja i lakova</p>
<p>Staklo i staklena roba</p>	<p>Općenito o staklu Proizvodnja stakla Staklena roba</p>
<p>Keramička roba</p>	<p>Općenito o keramičkoj robi Osnove tehnologije keramike Podjela keramičke robe</p>
<p>Građevni materijal</p>	<p>Osnovni ili konstrukcijski građevni materijali Veziva</p>

	Izolacijski materijali
Kemijska roba za poljoprivredu	Mineralna gnojiva Kemijska sredstva za zaštitu bilja
Poznavanje namještaja	Općenito o namještaju Osnove tehnologije namještaja Podjela namještaja prema načinu izradbe i namjeni
Glazbala, fotoaparati i fotomaterijali	Pojam i podjela glazbala Tipovi fotoaparata Fotografski filmovi i fotopapiri
Napomene:	Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.) te individualnim radom: kratka izlaganja, seminarski radovi, izrada zbirke uzoraka, izrada mentalnih mapa i plakata.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	POSLOVNA KOMUNIKACIJA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Komuniciranje u poslovnom okruženju Evidencija poslovanja prodavaonice
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijati vještine i tehnike komuniciranja s posebnim naglaskom na prodajnoj komunikaciji, stručnoj terminologiji, pravilima uljudbenoga poslovnog komuniciranja koji su nužni za uspješno odvijanje poslovne aktivnosti ▪ razvijati sposobnosti poslovnog komuniciranja ističući važnost uspješnog posredovanja informacija u pisanom obliku ▪ prenositi sporazumijevanjem informacije, poruke i iskustva ▪ uvježbavati prodajni stil, poslovni rječnik i bonton ▪ postupno razvijati individualnom vizualizacijom osobni stil u prodaji i komunikaciji.
Opis modula:	Modul polazniku omogućuje stjecanje vještina poslovnog komuniciranja. Polaznik će uvježbati prodajni stil, poslovni rječnik i bonton te individualnom vizualizacijom postupno razviti osobni stil u prodaji i komunikaciji, razviti sposobnost poslovnog komuniciranja te shvatiti važnost uspješnog posredovanja informacija u usmenom i pisanom obliku. Isto tako, polaznik će se upoznati s formalnom, sadržajnom i zakonskom stranom poslovne dokumentacije u trgovini na malo, razviti vještinu i tehniku komuniciranja s posebnim naglaskom na prodajnoj komunikaciji, stručnoj terminologiji, pravilima uljudbenoga poslovnog komuniciranja koji su nužni za uspješno odvijanje poslovne aktivnosti te osposobiti se za samostalnu prodajnu komunikaciju s kupcima.
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Prodajna komunikacija (1. razred, 2 sata, 6,5 bodova) Poslovna dokumentacija (3. razred, 1 sat, 3 boda)

Nastavni predmeti po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **PRODAJNA KOMUNIKACIJA**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati elemente učinkovitog komuniciranja u skladu s poslovnim bontonom 2. objasniti načine privlačenja i zadržavanja kupaca u prodajnom prostoru 3. demonstrirati prodajni razgovor s obzirom na potrošača i predmet prodaje 4. rješavati probleme u komunikaciji uvažavajući različite sudionike u poslovnom procesu 5. koristiti načela timskog rada u svakodnevnom poslovnom procesu
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Poslovni bonton	<p>Pojam i važnost uljudnog ponašanja u društvu Poslovna etika i moral u gospodarstvu Pravila etičnog ponašanja Pozdravljanje Upoznavanje Rukovanje Oslovljavanje Ponašanje u školi i na radnom mjestu Uljudno ponašanje u različitim dijelovima svijeta</p>
Timski rad u poslovanju	<p>Grupe i timovi – teorijske postavke Prednosti i problemi rada u timu Različiti tipovi osoba i uloge u timu Pravila timskog rada</p>
Prodajni razgovor	<p>Prodajni razgovor – teorijske postavke Priprema za prodajni razgovor Uspostavljanje kontakta s kupcem Ispitivanje potreba kupaca Prezentacija proizvoda Dopunska ponuda i zaključivanje prodajnog razgovora Poslijekupovno zadovoljstvo kupca</p>
Rješavanje sukoba – problemi u komunikaciji	<p>Problemi u komunikaciji s dobavljačima, poslodavcem i suradnicima Rješavanje prigovora kupaca tijekom prodajnog razgovora Rješavanje reklamacija kupaca Komunikacija s tržišnim, financijskim i sanitarnim inspektorima</p>
Napomene:	U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika. Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.) te individualnim radom: kratka izlaganja, seminarski radovi, izrada zbirke uzoraka, izradamentalnih mapa i plakata.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p>

	Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta **POSLOVNA DOKUMENTACIJA**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti hodogram dokumenata u trgovini na malo 2. ispuniti tiskanice za izradbu kalkulacije cijene prilikom nabave i prodaje robe 3. sastaviti i/ili popuniti nabavnu dokumentaciju 4. popuniti prodajnu dokumentaciju 5. primjenjivati suvremenu informatičku tehnologiju u komunikaciji
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Nabavna dokumentacija	Narudžbenica Otpremnica/dostavnica Komisijski zapisnik Reklamacija Račun-faktura
Prodajna dokumentacija	Paragon blok Ispis POS-blagajne Gotovinski račun Kartično poslovanje Predračun
Ostala dokumentacija prodavaonice	Nalog za plaćanje Specifikacija novca Primka – zaduženje Zapisnik o promjeni cijena Zapisnik o otpisu Inventurni list Knjiga popisa Uplatnica i isplatnica Blagajničko izvješće
Hodogram dokumenata u trgovačkom poslovanju	Shema kolanja dokumentacije između subjekata trgovačkog poslovanja
E-poslovanje u trgovini na malo	Internet trgovina Uvjeti on-line kupnje i prodaje robe Poslovanje putem webstranice Poslovanje putem e-pošte Poslovanje putem ostalih telekomunikacijskih veza
Napomene:	U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika. Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.) te individualnim radom: ispunjavanje tiskanica i poslovne dokumentacije i sl.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat

	određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	MARKETING U TRGOVINI
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Trgovina u marketinškom okruženju Ponašanje potrošača
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ temeljem marketinških aktivnosti uvjeravati potrošače da se neprestano skrbi o njegovim potrebama i željama te na taj način stječe lojalni potrošač ▪ promatranjem, istraživanjem i komuniciranjem s potrošačima razvijati vještine utjecaja na njihovo ponašanje te stjecati lojalnog potrošača.
Opis modula:	Marketing u trgovini omogućuje polazniku da razmišlja prema modernim tendencijama tržišta uvažavajući konkurenciju, prilagodi elemente procesa prodaje kupcu-potrošaču, istražuje i segmentira tržište radi poboljšanja prodaje u trgovini na malo te provodi aktivnosti pospješivanja prodaje u prodavaonici na kreativan i uspješan način. Polaznik će naučiti kako promatranjem, istraživanjem i komuniciranjem s potrošačima utjecati na njihovo ponašanje i stvoriti lojalnog potrošača.
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Osnove marketinga (2. razred, 2 sata, 4 boda) Ponašanje potrošača (3. razred, 1 sat, 2 boda)

Nastavni predmeti po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **OSNOVE MARKETINGA**Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti značenje marketinga kao poslovne aktivnosti 2. opisati funkcije marketinga i segmentiranje tržišta 3. istražiti potrebe kupaca i ponudu konkurencije 4. razlikovati promidžbene aktivnosti u poslovnoj komunikaciji 5. provoditi aktivnosti unaprjeđivanja prodaje 6. izvesti prezentaciju proizvoda uvažavajući tehnike planiranja, organiziranja i kontrole te koristeći prezentacijske vještine
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Marketing kao koncepcija poslovanja	Pojam marketinga Razvojne faze marketinga Globalni marketing Ekološki marketing
Funkcije marketinga	Funkcije marketinga Proizvod Cijena Distribucija Promidžba
Istraživanje tržišta nabave	Pojam istraživanja tržišta Proces istraživanja tržišta Metode istraživanja tržišta Posebna područja istraživanja tržišta
Segmentacija tržišta	Pojam segmentacije tržišta Segmentirani marketing Struktura potrošača Kriteriji segmentacije potrošača
Promidžbene aktivnosti u trgovini	Promocija – teorijske postavke Osobna prodaja Unaprjeđenje prodaje Ekonomska propaganda Publicitet Odnosi s javnošću Granične promocijske aktivnosti
Pospješivanje prodaje	Pojam i svrha pospješivanje prodaje Pospješivanje prodaje usmjereno na robu Pospješivanje prodaje usmjereno na prodajni prostor Pospješivanje prodaje usmjereno na kupca Pospješivanje prodaje usmjereno na prodavača Poslovna etika u promidžbi
Napomene:	U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika. Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode,

rada:	<p>metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta **PONAŠANJE POTROŠAČA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati čimbenike ponašanja potrošača 2. prilagoditi odnos prema potrošačima kako bi se utjecalo na njihovo ponašanje 3. objasniti faze procesa donošenja odluke o kupnji 4. objasniti kako kupci kupuju s obzirom na njihove demografske, psihografske i druge karakteristike 5. predviđati ponašanje potrošača u kontekstu tržišnog okruženja
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Čimbenici ponašanja potrošača</p>	<p>Ponašanje potrošača – teorijske postavke Model ponašanja potrošača Društveni čimbenici ponašanja potrošača (kultura, supkultura, društveni sloj, referentne grupe, obitelj, uloge i status) Osobni čimbenici ponašanja potrošača (životna dob, spol, zanimanje, ekonomske okolnosti, način života, osobnost, predodžba o samome sebi) Psihološki čimbenici ponašanja potrošača (motivacija, percepcija, učenje, uvjerenje i stavovi)</p>
<p>Proces donošenja odluke o kupnji</p>	<p>Zašto kupci kupuju Uloge u kupnji Vrste ponašanja u kupnji Faze procesa odlučivanja u kupnji (spoznaja potrebe, traženje informacija, ocjena alternativa, odluka o kupnji, ponašanje nakon kupnje) Ponašanje potrošača nakon kupnje – vrjednovanje kupljenog proizvoda</p>
<p>Predviđanje i utjecaj na ponašanje potrošača</p>	<p>Važnost promatranja i ispitivanja potrošača Razvijanje odnosa s potrošačima Novi koncepti marketinga usmjereni na potrošača Customer Relationship Management – upravljanje odnosima s potrošačima (definiranje CRM-a) Cilj upravljanja odnosom s potrošačima (svrha i nužnost razvijanja odnosa s potrošačima) Provedba CRM-a –upravljanja odnosom s potrošačima Stvaranje lojalnog potrošača</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja</p>	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni</p>

polaznika:	zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	TRGOVAČKA PRAKSA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Skladištenje robe Nabava i evidencija robe Ponuda i prodaja robe, obračun Naplata i izdavanja robe
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobljavati se za samostalno i sigurno obavljanje poslova i radnih zadataka za buduće zanimanje ▪ steći znanje, vještinu i navike korištenja osobnih zaštitnih sredstava, uvidjeti važnost mjera zaštite na radu ▪ razviti sposobnost obavljanja radnih zadataka na siguran način uz poštovanje zakonskih propisa ▪ razviti praktičnim radom osjećaj odgovornosti za obavljeni posao ▪ naučiti čuvati resurse kojima se koriste pri radu ▪ ocijeniti važnost osobne higijene ▪ razviti ekološku svijest ▪ uočiti mogućnost daljnjega profesionalnog razvoja u struci ▪ svladati radne procese i tehniku poslovanja u skladištu ▪ skladištiti robu na temelju različitih kriterija ▪ rukovati alatima i uređajima u skladištu ▪ spriječiti gubitke na robi i evidentirati promjene na zalihama ▪ svladati radne procese i tehniku poslovanja u prodavaonici ▪ upoznati postupke povezane s opskrbom prodavaonice robom ▪ riješiti probleme pri preuzimanju robe ▪ kalkulirati maloprodajne cijene ▪ popisati robu ▪ vježbati izračun maloprodajne cijene robe ▪ razviti vještine vođenja prodajnog razgovora ▪ uvažiti potrebe pojedinog kupca ▪ sudjelovati u estetskom oblikovanju prodajnog prostora ▪ osposobiti za samostalno i sigurno obavljanje poslova i radnih zadataka za buduće zanimanje ▪ steći znanja, vještina, navika i stavova radom u prodavaonici ▪ obaviti radne zadaće u zanimanju
Opis modula:	<p>Trgovačka praksa uključuje stecanje znanja, vještina, navika i stajališta radom u prodavaonici. Polazniku omogućuje da uz minimalno vrijeme uvođenja u rad samostalno obavlja radne zadaće, ovlada radnim procesima i tehnikama poslovanja prodavaonice, postupcima povezanim s opskrbom prodavaonice robom. Osim toga, polazniku omogućuje stjecanje vještina u procesu prodaje robe kupcu te znanja, vještina i navika prilikom korištenja osobnih zaštitnih sredstava, kao i osjeta važnosti mjera zaštite na radu. Polazniku omogućuje razvijanje sposobnosti obavljanja radnih zadataka na siguran način uz poštovanje zakonskih propisa i osjećaja odgovornosti za obavljeni posao te čuvanje resursa kojim se koristei pri radu. Također, omogućuje polazniku ocijeniti važnost osobne higijene, razviti ekološku svijest te uočiti mogućnost daljnjega profesionalnog razvoja u struci.</p>
Nastavni predmet koji se	Trgovačka praksa (1. razred, 4 sata, 11 bodova) Trgovačka praksa (2. razred, 7 sati, 17 bodova)

izvode u ovom
modulu:

Trgovačka praksa (3. razred, 14 sati, 24 boda)

Nastavni predmeti po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **TRGOVAČKA PRAKSA**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti pravila zaštite na radu 2. opisati robu koja se prodaje u prodavaonici (hrana) 3. navesti načela unaprjeđenja prodaje 4. pripremiti i izložiti robu za prodaju uzimajući u obzir alate upravljanja kategorijama (<i>Category Management</i>) 5. provoditi higijenske mjere u skladu sa zakonskim propisima
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Sigurnost na radu i zaštita okoliša	<p>Pojam i važnost zaštite na radu Zakonsko uređenje i pravila zaštite na radu Sigurnost i zaštita zdravlja pri radu u trgovini Opasnosti pri otvaranju i skidanju ambalaže Opasnosti pri prenošenju robe Opasnosti pri prijevozu robe Pravilno slaganje i sortiranje robe Opasnosti na površinama za kretanje Pravilno korištenje pribora pri posluživanju Pravilno rukovanje strojevima i uređajima pri radu Opasnosti pri pakiranju robe Opasnosti od boja, lakova i kemikalija Osobna zaštitna sredstva Ozljede na radu i profesionalne bolesti Pružanje prve pomoći ozlijeđenoj osobi Opasnosti od požara i eksplozija Opasnosti od električnog udara Znakovi sigurnosti</p>
Provođenje higijenskih mjera	<p>Higijena i urednost prodavača Zakonski propisi o higijeni Održavanje higijene i čistoće prodajnog prostora Održavanje higijene i čistoće skladišnog prostora Održavanje higijene i čistoće pomoćnih prostorija Tekuće čišćenje i čišćenje na kraju radnog vremena Zaštitna odjeća i pribor za održavanje čistoće Djelovanje sredstava za čišćenje na robu i opremu Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija</p>
Poznavanje prodavaonice	<p>Vanjske oznake i uređenje prodavaonice Unutrašnje uređenje prodavaonice Osoblje u prodavaonici i njihove radne zadaće Radno mjesto i zadaće polaznika u prodavaonici Odgovoran odnos prema radu i radnim obvezama Savjestan odnos prema robi i opremi prodavaonice Korektan odnos prema ostalim djelatnicima prodavaonice</p>
Korištenje i održavanje aparata, strojeva i uređaja u prodavaonici	<p>Način rada i mogućnosti korištenja aparata prodavaonice Način rada i mogućnosti korištenja strojeva prodavaonice Način rada i mogućnosti korištenja uređaja prodavaonice Pravilno rukovanje aparatima, strojevima i uređajima Čišćenje i održavanje aparata, strojeva i uređaja</p>

	Redovita provjera i održavanje sprava za mjerenje robe
Poznavanje prehrambene robe*	Poznavanje robe prema svojstvima i namjeni Poznavanje i obrazloženje svih ambalažnih oznaka na robi Poznavanje naziva, cijene, količine i kakvoće robe Poznavanje načina uporabe robe Poznavanje i primjena propisa o zdravstvenom nadzoru nad namirnicama
Izlaganje robe	Odvajanje robe od transportne ambalaže Čišćenje i dotjerivanje primljene robe Razvrstavanje i kompletiranje primljene robe Označivanje robe oznakom cijene, kakvoće i podrijetla Sortiranje robe prema vrstama ili srodstvu Sortiranje robe prema namjeni i povezanosti u uporabi Slaganje robe prema rokovima valjanosti Slaganje robe prema količini i kvaliteti Izlaganje robe s posebnim svojstvima Smještaj robe na police i u rashladne vitrine Smještaj robe na ostala mjesta za izlaganje robe Opća pravila izlaganja robe u prodajnom prostoru Kombiniranje različitih načina izlaganja Poštivanje načela izlaganja robe Pričvršćivanje cijena na policu Lijepljenje cijena na robu Provođenje aktivnosti merchandisinga Primjena načela category managementa Izlaganje robe u izlogu korištenjem dekorativnih sredstava
Napomene:	Nastavni proces izvodi se praktičnom nastavom, a dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet ostalim tipovima prodavaonicama i veleprodajnim skladištima). Robne grupe koje je potrebno obraditi: mlinski i pekarski proizvodi; voće i voćne prerađevine; povrće i povrtno prerađevine; šećer, med i ostala sladila; konditorski proizvodi; meso i mesne prerađevine; riba i riblje prerađevine; ulja i masti; mlijeko i mliječne prerađevine; jaja; dijetetski proizvodi i funkcionalna hrana; kava, kavovine i čaj; začini i mirodije; voda; bezalkoholna gazirana pića; pivo; vino; jaka alkoholna pića.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: poslovna vještina (promatranje polaznika na praktičnom radu), strukovne vježbe (usmene i pisane praktične vježbe), odnos prema radu (pohađanje praktične nastave i izvršavanje zadataka). Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta **TRGOVAČKA PRAKSA**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prilagoditi mjesto za preuzimanje robe u skladištu s obzirom na vrstu robe i skladišni prostor 2. demonstrirati načine skladištenja robe prema vrsti i namjeni 3. provesti evidenciju robe u skladištu u skladu s evidencijom ulaza i izlaza 4. primijeniti pravila manipulacije robom u skladištu 5. organizirati otpremu robe iz skladišta 6. utvrditi stanje zaliha robe 7. naručiti robu u prodavaonici u skladu s pravilima poslovnog komuniciranja 8. preuzeti naručenu robu prema prispjeloj dokumentaciji 9. izračunati nabavnu cijenu 10. evidentirati promjenu stanja na zalihama 11. provoditi popis robe – inventuru
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Skladištenje robe</p>	<p>Alati i uređaji za skladištenje robe Postupci pri skladištenju robe Komisioniranje robe Slaganje robe na paletu Utjecaj mikroklimatskih uvjeta na postojanost robe Skladištenje robe s obzirom na vanjske utjecaje Skladištenje robe prema roku valjanosti Skladištenje robe s obzirom na vrstu i količinu Skladištenje robe na police i palete Skladištenje robe u hladnjače i komore Istovar robe u prodavaonici Korištenje sredstava unutrašnje otpreme Način praćenja zaliha robe u skladištu Korištenje podataka iz skladišne evidencije Vrste šteta koje mogu nastati na robi u skladištu Sprječavanje gubitaka na robi u skladištu</p>
<p>Inventura robe</p>	<p>Važnost inventure i kontrole poslovanja Vrste popisivanja robe i propisna dokumentacija Pripremanje prodavaonice i robe za inventuru Rad povjerenstva za inventuru Obavljanje popisa robe – inventure Popisivanje ambalaže Popunjavanje inventurne liste Objašnjenje utvrđenog viška ili manjka pri inventuri</p>
<p>Poznavanje predmeta opće uporabe**</p>	<p>Poznavanje robe prema svojstvima i namjeni Poznavanje i obrazloženje svih ambalažnih oznaka na robi Poznavanje naziva, cijene, količine i kakvoće robe Poznavanje načina uporabe robe Poznavanje i primjena propisa o zdravstvenom nadzoru nad</p>

	predmetima opće uporabe
Naručivanje robe	Prikupljanje ponuda i izbor najpovoljnijeg dobavljača Vođenje evidencije o dobavljačima i naručenoj robi Korištenje podataka iz nabavne dokumentacije
Preuzimanje robe	Priprema prostora za smještaj naručene robe Uporaba sredstava za unutrašnje prenošenje robe Preuzimanje robe po količini i kakvoći Korištenje podataka iz prispjele dokumentacije Postupanje u slučaju problema pri preuzimanju robe
Dokumentacija nabave	Narudžbenica Otpremnica i dostavnica Komisijski zapisnik Reklamacija Zapisnik o promjeni cijene Zapisnik o otpisu
Kalkulacija cijene	Elementi kalkulacije cijena u prodavaonici Izračun maloprodajne cijene Korištenje podataka iz kalkulacije cijena Sastavljanje cjenika i postavljanje u prodavaonici Zakonske obveze u vezi s označivanjem robe cijenom
Napomene:	Nastavni proces izvodi se kroz praktične vježbe u radnom procesu i sadržaje koje nameće pružanje trgovačke usluge. Potrebno je što više povezivati teorijska i praktična znanja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: poslovna vještina (promatranje polaznika na praktičnom radu), strukovne vježbe (usmene i pisane praktične vježbe), odnos prema radu (pohađanje praktične nastave i izvršavanje zadataka). Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv nastavnog predmeta **TRGOVAČKA PRAKSA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. izračunati maloprodajnu cijenu robe s obzirom na porezne propise i ambalažne naknade 2. pripremiti i izložiti robu prema načelima izlaganja robe 3. opisati robu koja se prodaje u prodavaonici 4. provoditi prodajni razgovor uvažavajući potrebe kupca 5. posluživati kupca uvažavajući predmet prodaje 6. identificirati elemente estetskog oblikovanja prodavaonice 7. koristiti POSblagajnu prilikom obračuna i naplate robe 8. objasniti kupcu načine plaćanja i dostave robe 9. primijeniti pravila pakiranja robe prema željama kupca 10. provesti izdavanje i organizirati dostavu robe u svrhu stvaranja pozitivnog poslijekupovnog raspoloženja 11. provesti obračun blagajne nakon završetka smjene
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Savjetovanje i posluživanje kupaca</p>	<p>Utvrđivanje želje kupca u vezi s robom koju želi kupiti Davanje kupcu podataka o robi (vrsta, naziv, cijena...) Davanje kupcu dopunskih obavijesti o robi koju traži Davanje kupcu dopunskih obavijesti o robi koju ne traži (a mogla bi zadovoljiti kupčeve potrebe) Prodaja robe kupcu u prodavaonici/na odjelu klasičnog tipa Prodaja robe kupcu pri samoizboru Prodaja robe kupcu pri samoposluživanju Prodajna prezentacija, mjerenje i obračunavanje robe Pakiranje i izdavanje robe kupcu Usluge koje prodavač može učiniti kupcu u granicama uobičajenih i dopuštenih normi</p>
<p>Prodajni razgovor</p>	<p>Ponašanje prodavača prema kupcu (doček, uljudnost, uslužnost, taktičnost, optimizam, prijaznost, ispraćaj) Razlikovanje tipova kupaca Prodajni razgovor s kupcem Ispravno reagiranje na kupčeve prigovore Dopunska ponuda i prodaja Način očuvanja stalnih kupaca i stjecanje novih kupaca Vrste reklamacija kupaca Način ponašanja prodavača prilikom primanja reklamacije Utvrđivanje opravdanosti reklamacije kupca Rješavanje reklamacija</p>
<p>Promidžbene aktivnosti u prodavaonici</p>	<p>Pospješivanje prodaje u prodavaonici Organizacija i provođene degustacije Povećanje prometa robe putem demonstracija Upućivanje kupaca u pogodnosti iz akcijskog kataloga Razlozi i vrste prigodnih prodaja Priprema robe i mjesta za prigodnu prodaju</p>
<p>Estetsko</p>	<p>Izradba natpisa s uputama i cijenama robe</p>

oblikovanje prodavaonice	Uređivanje prostora za izlaganje robe ili izloga Pomagala i tehnika estetskog oblikovanja prodavaonice Uređivanje prodavaonice za posebne prigode Čišćenje robe i zaštita robe u izlogu Održavanje ritma promjene i zanimljivosti izloga
Poznavanje neprehrambene robe**	Poznavanje robe prema svojstvima i namjeni Poznavanje i obrazloženje svih ambalažnih oznaka na robi Poznavanje naziva, cijene, količine i kakvoće robe Poznavanje načina uporabe robe Specifičnosti svojstava i načina prodaje robe
Obračun i naplata prodane robe – rad na POS-blagajni	Načini plaćanja u maloprodaji Ponašanje prodavača-blagajnika pri naplati robe Plaćanje robe gotovim novcem Plaćanje robe debitnom i kreditnom karticom Prodaja robe na predračun Prodaja robe na malo s obročnom otplatom Rad na POSblagajni Rad na EFT-POS sustavu Obračun blagajne
Dokumentacija prodaje	Račun-isječak vrpce Paragon-blok Gotovinski račun Račun R-1 i R-2 Nalog za plaćanje i specifikacija novca Blagajničko izvješće
Pakiranje i izdavanje robe kupcu	Materijali za pakiranje Tehnike pakiranja ovisno o vrsti robe Slaganje i zamatanje prodane robe Izdavanje robe kupcu
Aranžiranje robe	Prigodno pakiranje robe Skupno pakiranje robe Pomagala i tehnika aranžiranja robe Pakiranje i uljepšavanje poklona
Napomene:	Nastavni proces izvodi se kroz praktične vježbe u radnom procesu i sadržaje koje nameće pružanje trgovačke usluge. Potrebno je što više povezivati teorijska i praktična znanja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: poslovna vještina (promatranje polaznika na praktičnom radu), strukovne vježbe (usmene i pisane praktične vježbe), odnos prema radu (pohađanje praktične nastave i izvršavanje zadataka). Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

2.2.3. Izborni strukovni moduli

Naziv modula	EKOLOGIJA I ODRŽIVI RAZVOJ
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Ekologija i održivi razvoj
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uočavati važnosti prirodnog potencijala Zemlje i odnosa čovjeka prema prirodi ▪ odabrati ekološke standarde primjenjive u životnoj i radnoj sredini
Opis modula:	<p>Ekologija i održivi razvoj upoznaje polaznika s ekologijom kao biološkom znanstvenom disciplinom koja se bavi proučavanjem međusobnih odnosa živih bića te njihova odnosa prema okolišu u kojemu se nalaze, definira osnovne pojmove ekologije i ulogu samoregulacijskih procesa u biosferi te ističe važnost prirodnog potencijala Zemlje i odnosa čovjeka prema prirodi. Polaznik će spoznati uzroke i posljedice prekomjernog iskorištavanja prirodnih bogatstava, objasniti dosadašnji tehnološki razvoj koji karakterizira jednosmjernan tijek proizvodnih aktivnosti i zabrinjavajuće onečišćenje okoliša, objasniti pojam i ciljeve održivog ili ekološki prihvatljivog razvoja na globalnom i nacionalnom planu te značajke transfera tehnologija, upoznati se sa zakonskim propisima o zaštiti okoliša te mogućnostima primjene ekoloških standarda u životnoj i radnoj sredini te objasniti institucionalni sustav dodjele znaka zaštite okoliša nekom proizvodu u robnoj skupini te ekološku prihvatljivost kao dodatnu kvalitetu proizvoda.</p>
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Ekologija i održivi razvoj (1. razred, 2 sata, 2 boda)

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **EKOLOGIJA I ODRŽIVI RAZVOJ**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati ekologiju kao biološku i interdisciplinarnu znanost 2. objasniti značenje ekoloških čimbenika i njihov utjecaj na živi svijet 3. objasniti povezanost ekologije i tehnološkog razvoja 4. opisati osnovne elemente zaštite prirode i primjenu ekoloških standarda 5. prepoznati tržišne instrumente u svrhu zaštite okoliša – ekološki porez
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Ekologija kao znanost	Definicija i razvoj ekologije Osnovni pojmovi ekologije
Ekološki čimbenici	Abiotički ekološki čimbenici Biotički ekološki čimbenici Ekološka valencija
Ekosustavi	Vodeni ekosustavi Kopneni ekosustavi Kruženje tvari i protok energije u ekosustavu Utjecaj čovjeka na biosferu Stanje svjetskog ekosustava
Ekologija i tehnološki razvoj	Općenito o tehnologiji Tehnološki procesi Tehnološki razvoj i ekosustavi Ekološka globalizacija
Ekološko prihvatljiv ili održivi razvoj	Pojam i osnovne značajke održivog razvoja Agenda 21, povijesni dokument UN o održivom razvoju u 21. stoljeću Ciljevi ekološko prihvatljivog razvoja Integralna zaštita okoliša Transfer tehnologije u funkciji zaštite okoliša Održivi razvoj i trgovina Ekološka politika i primjeri poslovanja prema načelima održivog razvoja u RH
Zakonodavstvo u zaštiti okoliša, standardi i znak zaštite okoliša	Međunarodne konvencije o zaštiti okoliša Zakonska regulativa u RH Međunarodne norme ISO 14 000 Internet u zaštiti okoliša Znak zaštite okoliša Provedba zakonskih propisa u radnoj sredini Provođenje tržišnih instrumenata u svrhu očuvanja okoliša
Napomene:	Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (komunalna poduzeća, tehnološki parkovi, institucije za ekologiju i sl.). Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.

	<p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	KREATIVNOST U POSLOVANJU
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Kreativnost u poslovanju
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stvarati samopouzdanje u osobnu kreativnost, razmatranje izazova i prednosti kreativnog ponašanja.
Opis modula:	<p>Modul Kretivnost u poslovanju omogućuje polazniku razvijanje samopouzdanja te osobne kreativnosti, razmatranje izazova i prednosti kreativnog ponašanja te istraživanje svoje osobne mentalne preferencije. Polaznik će naučiti cijeniti sinergijski učinak timske ili organizacijske kreativnosti, spoznati uobičajene mentalne blokove koji sprječavaju kreativno reagiranje i tehnike njihova otklanjanja, primijeniti specifične tehnike za poticanje kreativnih ideja i rješenja, razviti strategije primjene kreativnih rješenja te razviti strategije stvaranja i održavanja kreativno-stimulativne klime.</p>
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Kreativnost u poslovanju (1. razred, 2 sata, 2 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **KREATIVNOST U POSLOVANJU**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti ulogu kreativnosti u poslovanju 2. opisati povezanost kreativnosti i inovativnosti 3. primijeniti tehnike za razvoj kreativnosti 4. rješavati poslovne situacije na kreativan način 5. identificirati zapreke u kreativnosti
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Kreativnost – uvodni pojmovi	Kreativnost – definicija Faze kreativnog procesa Kreativnost i inovativnost Važnost kreativnosti u poslovanju
Tehnike kreativnog razmišljanja	Tehnike kreativnog razmišljanja – definicija, primjena: brainstorming, metoda asocijacije, metoda metafore, mentalna mapa
Metode kreativnog djelovanja	Metode kreativnog djelovanja: demonstracija, vježbe, diskusija, individualni i grupni rad
Kreativnost u poslovanju	Kreativnost u poslovanju – vježba
Zapreke kreativnosti	Pogrješke u odabiru ideja Pogrješke u primjeni ideja (Ne)informiranost Međuljudski odnosi Neuspjeh Odbijanje Strah
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	ARANŽIRANJE I ESTETSKO OBLIKOVANJE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Aranžiranje i estetsko oblikovanje
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stjecati znanja i vještine za estetski usklađena i primjerena pakiranja i izlaganja robe ▪ unaprjeđivati način prodaje ▪ razvijati sposobnosti kreiranja vizualnog identiteta prodavaonice.
Opis modula:	Polaznik će ovladati praktičnim vještinama i usvojiti znanja o vrsti, svojstvima i načinu uporabe različitih materijala u svrhu što kvalitetnije usluge kupca, poticati na kreativnost, samostalnost, inicijativu, promišljati i planirati prostornu organizaciju svoga radnog mjesta, steći konkretna znanja i vještine koja će im uvelike olakšati poslovanje te nametnuti se na zahtjevnom i prenapučenom tržištu originalnim idejama, što će biti temelj za ostvarivanje uspješnoga prodajnog procesa.
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Aranžiranje i estetsko oblikovanje (2. razred, 2 sata, 2 boda)

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **ARANŽIRANJE I ESTETSKO OBLIKOVANJE**Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. izraziti važnost promotivne funkcije pakiranja 2. primijeniti tehnike pakiranja 3. provoditi aktivnosti usmjerene na stvaranje vanjskoga vizualnog identiteta prodavaonice 4. provoditi aktivnosti usmjerene na stvaranje unutarnjega vizualnog identiteta prodavaonice 5. promovirati vizualnu komunikaciju s potrošačima
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Elementi oblikovanja	Elementi oblikovanja Pribor i tehnička pomagala
Aranžiranje i estetsko oblikovanje prehrambenih proizvoda	Aranžiranje i oblikovanje prehrambene robe: voća i povrća, konditorskih proizvoda, slatkiša, mesnih proizvoda, ribljih proizvoda, mliječnih proizvoda... Pakiranje proizvoda
Aranžiranje i estetsko oblikovanje kozmetičkih proizvoda	Aranžiranje i oblikovanje kozmetičke robe: preparativne kozmetike, dekorativne kozmetike, parfema... Pakiranje proizvoda
Aranžiranje i estetsko oblikovanje papira, papirnih artikla, knjiga	Aranžiranje i estetsko oblikovanje papira, papirnih artikla, knjiga Pakiranje proizvoda
Aranžiranje i estetsko oblikovanje ženske, muške i dječje konfekcije	Aranžiranje i estetsko oblikovanje ženske, muške i dječje konfekcije Pakiranje proizvoda
Aranžiranje i estetsko oblikovanje staklenih, porculanskih i keramičkih proizvoda	Aranžiranje i estetsko oblikovanje staklenih, porculanskih i keramičkih proizvoda Pakiranje proizvoda
Aranžiranje i estetsko oblikovanje metalne robe i električnih aparata	Aranžiranje i estetsko oblikovanje metalne robe i električna robe u trgovini Pakiranje proizvoda
Uređenje izložbenog i	Izlog – vrste Oblikovanje izložbenog prostora – vježbe

prodajnog prostora	Suvremeni trendovi izlaganja robe Kreativna organizacija prostora: ambijent, interijer, ozračje, ulaz i izlaz Primijeniti znanje u praktičnim primjerima
Povijest aranžiranja, estetskog oblikovanja i uređenja prostora	Povijest aranžiranja i uređenja prostora Škole aranžiranja Stilovi aranžiranja
Napomene:	Dio sadržaja realizira se terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, sajmovima i sl.). Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	PREZENTACIJSKE VJEŠTINE
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Prezentacijske vještine
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upoznavati polaznike s temeljnim načelima koja određuju uspješan javni nastup ili prezentaciju.
Opis modula:	<p>Modul Prezentacijske vještine omogućit će polazniku upoznati temeljne činitelje koji određuju uspješan javni nastup ili prezentaciju. Polaznik će usvojiti pravila za uspješno izvođenje prezentacije, govor tijela, korištenje glasa i kontakt očima, stati ispred slušatelja i prenijeti mu poruku tako da zaživi u njegovim mislima, dobiti uvid u vlastite prednosti pri javnom nastupu, na koji način mogu unaprijediti i vještine prezentacije te steći osobno iskustvo te usavršiti vještine prezentacije.</p>
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Prezentacijske vještine (2. razred, 2 sata, 2 boda)

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **PREZENTACIJSKE VJEŠTINE**Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. planirati prezentaciju i procijeniti slušatelje 2. organizirati prezentaciju primjenjujući verbalnu i neverbalnu komunikaciju 3. prepoznati potrebe kupaca primjenom različitih tehnika komuniciranja 4. koristiti razne stilove vođenja prezentacije 5. prezentirati i kontrolirati izvedbu prezentacije
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Komunikacija i prezentacija – osnovni pojmovi	Komunikacija – pojam i vrste Verbalna komunikacija: jezik, formalnost jezika, jasnoća izražavanja Neverbalna komunikacija: vrste, funkcije, neverbalna izražajnost, nesklad između verbalne i neverbalne komunikacije
Prezentacija – osnovni pojmovi	Prezentacija – pojam, ciljevi, vrste Karakteristike prezentacije
Elementi prezentacije	Osnovni elementi prezentacije Publika, prostor, vrijeme, vizualna sredstva, prezentator
Prezentacijske vještine	Prezentacijske vještine – osobni pristup, govor tijela, glasovne sposobnosti Stilovi vođenja prezentacije Trema, strah, nelagoda – neprijatelji ili saveznici
Faze prezentacijskog procesa	Definiranje ciljeva i osnovne poruke Analiziranje publike i okolnosti Razvijanje logičke strukture Početak – tijelo – zaključak
Korištenje audiovizualnih pomagala	Audiovizualna pomagala – ploča, brošure, flip – chart, projektor, video, računalo, audioaparati
Prezentacija	Ključne točke strukture prezentacije Definiranje ciljeva Dojmljiv nastup Poznavanje slušatelja Efektno zaključivanje
Analiza prezentacije	Pitanja, primjedbe i napadi – kako reagirati? Analiza publike Uspješna i neuspješna prezentacija – analiza
Pogreške u prezentaciji	Pogreške u prezentaciji Uzroci loše prezentacije Karakteristike uspješne prezentacije
Izradba akcijskog plana	Izradba akcijskog plana poboljšanja
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.

	<p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	UPRAVLJANJE PRODAVAONICOM
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Upravljanje prodavaonicom
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upoznavati organizacijske vještine, vještine vođenja i kontrole te vođenja poslovne dokumentacije i standarda na razini prodavaonice.
Opis modula:	<p>Modul Upravljanje prodavaonicom polazniku omogućuje povezivanje odgovarajućih elemenata – poslovne politike gospodarskog subjekta u cjelini, susretljivost prema kupcima, vođenje brige o zaposlenicima, pravilno vođenje poslovne dokumentacije, kontrola i način upravljanja zalihama, naručivanje robe, kontrola kvalitativnog i kvantitativnog preuzimanja robe, pravilno označivanje prodajnih cijena i sigurnosti na radnom mjestu. Polaznik će provoditi i kontrolirati sve procedure vezane uz ISO standarde, a unutar prehrambenih prodavaonica i HACCP sustava, upoznati će se s organizacijskim vještinama, vještinama vođenja i kontroliranja, steći će znanja i vještine u vođenju poslovne dokumentacije u prodavaonici, poznavati će odgovarajuće standarde i sustave na razini prodavaonice te će posvetiti pozornost koordinaciji radnih zadataka u okviru izvršitelja posla, voditelja i neposrednog rukovoditelja.</p>
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Upravljanje prodavaonicom (3. razred, 2 sata, 2 boda)

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta **UPRAVLJANJE PRODAVAONICOM**Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. organizirati radne procese u prodavaonici u cilju pospješivanja poslovanja u cjelini 2. naručiti robu u skladu s kontrolom zaliha 3. provesti kontrolu preuzimanja, skladištenja i označivanja robe 4. provesti kontrolu poslovne dokumentacije prodavaonice 5. organizirati popis robe prema zakonskim propisima i tehnikama popisivanja 6. kontrolirati sve procese povezane s ISO standardima i HACCP sustavima
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Organizacija poslovanja u prodavaonici	<p>Pojam, elementi i ciljevi organizacije Radni zadatci u prodavaonici Koordinacija radnih zadataka u prodavaonici</p>
Vještine upravljanja i vođenja	<p>Osnovne postavke upravljanja ljudskim resursima Osnovne vještine vođenja Vještina motiviranja – faktori utjecaja na ponašanje zaposlenih; Strategija motiviranja Vještine komuniciranja – vještine ovladavanja problemima, rješavanje reklamacija kupaca Vještine razvoja podređenih – mentorstvo, metoda stimulacije...</p>
Poslovni procesi i evidencije u prodavaonici	<p>Postupak kontrole zaliha i naručivanje robe Postupak preuzimanja robe Evidencija primljene i preuzete robe Kontrola skladištenja robe Proces prodaje i naplate robe Evidencija prodane robe Evidencija povišenja i sniženja cijena Evidencija otpisa i povrata robe Knjiga popisa Kontrola poslovanja prodavaonice provođenjem popisa robe u prodavaonici Blagajničko poslovanje i kontrola blagajne</p>
Vještine kontroliranja	<p>Vrste vještina kontroliranja Pokazatelji aktivnosti – obrtaj zaliha, obrtaj tekuće aktive Kontrola nenaplaćenih potraživanja-obrtaj neto potraživanja Kontrola ostvarenja plana prodaje za prodavaonicu</p>
Sustavi upravljanja sigurnošću i kvalitetom	<p>ISO standardi Pojam i značenje certifikata HACCP sustav</p>
Napomene:	<p>Dio sadržaja realizira se posjetama prodavaonicama, edukacijskim centrima, a posebnu pozornost treba posvetiti rješavanju problema simulacijom konkretnih zadataka. Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika.</p>

Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini.</p> <p>Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Naziv modula	ODNOSI S KUPCIMA
Popis strukovnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Odnosi s kupcima
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijati sposobnosti samostalnog i uspješnog komuniciranja s kupcem.
Opis modula:	Odnosi s kupcima uključuju razvoj uspješne komunikacije s kupcem, poticanje kreativnog rješavanja problema te reagiranje na različite (pozitivne i negativne) situacije potičući pozitivan odnos prema sebi i okolini.
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Odnosi s kupcima (3. razred, 2 sata, 2 boda)

Nastavni predmet po razredu i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta **ODNOSI S KUPCIMA**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. razlikovati stilove komunikacije u poslovnom okruženju2. razviti pozitivno okruženje među sudionicima prodajnog procesa3. prepoznati potrebe i želje kupaca tijekom prodajnog razgovora4. razviti pozitivnu komunikaciju kako bi se uspostavio odnos povjerenja s kupcem5. demonstrirati tehnike reagiranja na nepredviđene situacije i nezadovoljne kupce
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Komunikacija	Komunikacija – pojam i značenje uspješne komunikacije Vrste komunikacije Pogrješke u komunikaciji
Odnos prema kupcu	Komuniciranje i odnos prema kupcu – uvod u program Potrebe kupaca u suvremenom prodajnom procesu Komunikacije s kupcima – prikupljanje informacija
Prodavač – izgled, nastup, očekivanja	Odnos prema samom sebi i okolini, izgled, stav, ponašanje Značaj prvog dojma Stvaranje ugodnog ozračja Aktivno slušanje Prezentiranje – osobni pristup, pristup profesor-polaznik, pristup partner-partner
Pogrješke u odnosu prema kupcima	Pogrješke u odnosu s kupcima Savladavanje gužve Problematicni kupci Upravljanje osjećajima Socijalna inteligencija
Napomene:	Pri realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u grupe od 10 do 14 polaznika. Dio sadržaja realizira se posjetama prodavaonicama, edukacijskim centrima, a posebnu pozornost treba posvetiti rješavanju problema simulacijom konkretnih zadataka.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode, vizualne metode, prakseološke metode, metode aktivnog učenja, metode učenja stvaranjem. Oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini. Napomena: Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja, primjena znanja, samostalnost u radu. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, seminarski rad, projektni zadatak, e-učenje.
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.

2.2.4. Završni rad

Provodi se temeljem *Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* (Narodne novine, broj 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010-isp., 90/2011, 16/2012, 86/2012, 94/2013, 152/2014 i 7/2017) i *Pravilnika o izradbi i obrani završnoga rada* (Narodne novine, broj 118/2009).

3. Okruženje za učenje

Ustanova za strukovno obrazovanje i prostori poslodavaca

4. Kadrovski uvjeti

Nastavni predmet	Nastavnik	Izobrazba*
Hrvatski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor hrvatskog jezika i književnosti ▪ profesor jugoslavenskih jezika i književnosti ▪ diplomirani kroatolog ▪ profesor hrvatske kulture ▪ diplomirani komparatist književnosti ili profesor komparativne književnosti (pod uvjetom da ima položen razlikovni ispit iz hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu) ▪ profesor jugoslavenskih jezika i književnosti sa smjerom animacija kulture (diplomirao na Pedagoškom fakultetu u Rijeci do 1991. Godine, pod uvjetom da ima položen razlikovni ispit iz hrvatskog jezika na tom fakultetu) ▪ magistar hrvatskog jezika i književnosti ▪ magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti ▪ magistar kroatologije ▪ magistar edukacije kroatologije ▪ magistar kroatistike i južnoslavenskih filologija
Engleski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor engleskog jezika i književnosti ▪ magistar edukacije (nastavnički smjer) engleskog jezika (i književnosti) ▪ magistar prevoditelj ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu ▪ magistar filolog ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu
Njemački jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor njemačkog jezika i književnosti ▪ magistar edukacije (nastavnički smjer) njemačkog jezika (i

		književnosti) <ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar prevoditelj ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu ▪ magistar filolog ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu
Povijest	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diplomirani povjesničar ▪ profesor povijesti ▪ magistar edukacije povijesti ▪ profesor geografije i povijesti ▪ magistar edukacije geografije i povijesti
Geografija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor geografije ▪ profesor geografije i povijesti ▪ profesor geografije i geologije ▪ diplomirani geograf ▪ profesor geografije i drugog predmeta ▪ magistar edukacije geografije ▪ magistar edukacije geografije i povijesti ▪ magistar edukacije geografije i drugog predmeta
Katolički vjeronauk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diplomirani vjeroučitelj ▪ diplomirani kateheta – profesor vjeronauka/magistar religiozne pedagogije i katehetike ▪ diplomirani teolog/magistar teologije
Etika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor filozofije ▪ magistar edukacije filozofije ▪ diplomirani filozof ▪ magistar filozofije ▪ profesor sociologije ▪ magistar sociologije ▪ diplomirani politolog ▪ magistar politologije ▪ diplomirani teolog ▪ magistar teologije ▪ diplomirani kateheta ▪ magistar religiozne pedagogije i katehetike ▪ profesor hrvatske kulture ▪ magistar edukacije kroatologije ▪ diplomirani kroatolog ▪ magistar kroatologije ▪ profesor religijske kulture ▪ magistar edukacije religijskih znanosti ▪ diplomirani religiolog

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar religijskih znanosti
Politika i gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor sociologije, magistar sociologije ▪ diplomirani politolog, magistar politologije ▪ diplomirani ekonomist, magistar ekonomije ▪ diplomirani pravnik, magistar prava
Tjelesna i zdravstvena kultura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar kineziologije ▪ profesor kineziologije ▪ profesor tjelesnog odgoja ▪ profesor fizičke kulture ▪ profesor fizičkog odgoja
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar edukacije matematike ▪ magistar matematike ▪ magistar edukacije matematike i informatike ▪ magistar računarstva i matematike ▪ magistar edukacije matematike i fizike ▪ magistar edukacije fizike i matematike ▪ profesor matematike ▪ diplomirani inženjer matematike ▪ profesor matematike i informatike ▪ diplomirani inženjer računarstva i matematike ▪ profesor matematike i fizike ▪ profesor fizike i matematike
Osnove informatike	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnog predmeta ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar inženjer elektrotehnike ▪ magistar inženjer elektrotehnike i informacijske tehnologije ▪ magistar inženjer elektronike i računalnog inženjerstva ▪ magistar inženjer računarstva ▪ magistar inženjer komunikacijske i informacijske tehnologije ▪ magistar inženjer automatike i sustava ▪ magistar profesor matematike i informatike ▪ magistar računarstva i matematike ▪ magistar informatike ▪ magistar edukacije informatike ▪ magistar edukacije informatike

		<ul style="list-style-type: none"> i tehnike ▪ magistar edukacije informatike i matematike ▪ magistar edukacije fizike i informatike ▪ magistar informacijskih znanosti ▪ stručni specijalist inženjer računarstva ▪ stručni specijalist inženjer elektrotehnike ▪ stručni specijalist inženjer informacijskih tehnologija ▪ diplomirani inženjer elektrotehnike ▪ diplomirani inženjer računarstva ▪ profesor matematike i informatike ▪ profesor informatike ▪ diplomirani informatičar ▪ profesor elektrotehnike ▪ stručni specijalist računarstva ▪ stručni specijalist poslovnih informacijskih sustava ▪ stručni specijalist inženjer informacijskih tehnologija ▪ sveučilišni prvostupnik inženjer elektrotehnike i informacijske tehnologije ▪ sveučilišni prvostupnik inženjer elektrotehnike ▪ sveučilišni prvostupnik inženjer računarstva ▪ stručni prvostupnik inženjer računarstva ▪ stručni prvostupnik inženjer elektrotehnike ▪ stručni prvostupnik inženjer informacijskih tehnologija ▪ stručni prvostupnik informatike ▪ inženjer elektrotehnike ▪ inženjer računarstva ▪ inženjer informatike
Nabavno poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Poslovanje prodavaonice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Poznavanje robe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar prehrambenog inženjerstva ▪ magistar inženjer kemijskog inženjerstva

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar inženjer tekstilne tehnologije i inženjerstva ▪ diplomirani ekonomist ▪ diplomirani inženjer prehrambenog inženjerstva ▪ diplomirani inženjer kemijskog inženjerstva ▪ diplomirani inženjer tekstilne tehnologije i inženjerstva
Prodajno poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Prodajna komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Poslovna dokumentacija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Osnove marketinga	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Ponašanje potrošača	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar psihologije ▪ diplomirani ekonomist ▪ profesor psihologije
Ekologija i održivi razvoj	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar inženjer biologije i kemije ▪ magistar inženjer ekoinženjerstva ▪ diplomirani ekonomist ▪ profesor ili diplomirani inženjer biologije i kemije ▪ diplomirani inženjer kemijske tehnologije
Kreativnost u poslovanju	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Aranžiranje i estetsko oblikovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar edukacije likovne kulture i likovnih umjetnosti ▪ magistar inženjer arhitekture ▪ magistar inženjer arhitekture i urbanizma ▪ diplomirani ekonomist ▪ profesor likovnih umjetnosti ▪ diplomirani inženjer arhitekture ▪ diplomirani inženjer arhitekture i urbanizma
Prezentacijske vještine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Upravljanje prodavaonicom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Odnosi s kupcima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Trgovačka praksa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist

* **Napomena:** Ako postoje dvojbe oko ispunjavanja propisanih uvjeta odgovarajuće vrste obrazovanja za izvođenje nastave iz pojedinoga nastavnog predmeta (promjena naziva nastavnog predmeta, akademskog ili stručnog naziva, nastavnog plana i programa/strukovnog kurikulumu, uvođenje novoga akademskog ili stručnog naziva i sl.), suglasnost o odgovarajućoj vrsti obrazovanja za izvođenje nastave iz pojedinoga nastavnog predmeta na zahtjev ustanove za strukovno obrazovanje može izdati ministarstvo nadležno za obrazovanje uz prethodno stručno mišljenje nadležne agencije.

5. Minimalni materijalni uvjeti

Nastavni predmet	Oprema	Prostor
Hrvatski jezik	grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica
Engleski jezik	računalo s pristupom internetu i potrebnom programskom potporom, projektor, zaslon, CD player, DVD player	standardna učionica, kabinet za strani jezik
Njemački jezik	računalo s pristupom internetu i potrebnom programskom potporom, projektor, zaslon, CD player, DVD player	standardna učionica, kabinet za strani jezik
Povijest	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica, kabinet za povijest
Geografija	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon, geografske karte svijeta, kontinenta i Republike Hrvatske, topografske karte (broj listova dostatan radu u paru), satelitske snimke, reljefni modeli, zbirke minerala i stijena, prozirnice, multimedijalne prezentacije, kompas, krivinomjer, GPS uređaj (broj kompasa, krivinomjera i gps uređaja minimalno dostatan za rad u skupinama), grafički prikazi, tekstualni materijal	specijalizirana učionica za geografiju ili kabinet za geografiju, školsko dvorište
Katolički vjeronauk	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica, kabinet za vjeronauk
Etika	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica, kabinet za etiku
Politika i gospodarstvo	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon	standardna učionica, informatička učionica – korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema
Tjelesna i zdravstvena kultura	nastavna sredstva i pomagala prema državnom pedagoškom standardu za opremanje sportskih igrališta, dvorana i ostalih pratećih prostora	otvoreni i zatvoreni sportski prostori s pratećim higijenskim prostorijama (sportska dvorana, teretana, igrališta, plivalište...), prema državnom pedagoškom standardu
Matematika	pametna ploča, kreda u boji i	standardna učionica, kabinet

	geometrijski pribor, modeli geometrijskih tijela, računalo s pristupom internetu i potrebnim matematičkim softverom, projektor i zaslon	za matematiku, specijalizirana informatička učionica – korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema
Osnove informatike	projektor, zaslon, računalo za nastavnika s instaliranom potrebnom programskom potporom (operacijski sustav, antivirusna zaštita, primjenski programi, programsko okruženje odabranog programskog jezika), pristupom internetu i lokalnoj mreži, minimalno 14 umreženih računala za polaznike s pristupom internetu i instaliranom potrebnom programskom potporom, programska potpora za upravljanje učionicom (CMS), pislač	informatička učionica
Nabavno poslovanje	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon, memory stick, grafoskop, flip-chart, udžbenik, stručna literatura slike, grafikoni, uzorci, prozirnice, tiskalice, videosnimke, računalni programi, plakati	standardna učionica
Poslovanje prodavaonice	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon, memory stick, grafoskop, flip-chart, udžbenik, stručna literatura slike, grafikoni, uzorci, prozirnice, tiskalice, videosnimke, računalni programi, plakati	standardna učionica
Poznavanje robe	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon, memory stick, grafoskop, flip-chart, udžbenik, stručna literatura slike, grafikoni, uzorci, prozirnice, tiskalice, videosnimke, računalni programi, plakati	standardna učionica
Prodajno poslovanje	računalo s pristupom internetu, projektor, zaslon, memory stick, grafoskop, flip-chart, udžbenik, stručna literatura slike, grafikoni, uzorci, prozirnice, tiskalice,	standardna učionica

	videosnimke, računalni programi, plakati	
Prodajna komunikacija	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoskop, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum
Poslovna dokumentacija	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoskop, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum
Osnove marketinga	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoskop, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum
Ponašanje potrošača	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafo-projektor, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum
Ekologija i održivi razvoj	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoskop, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum

Kreativnost u poslovanju	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoskop, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum
Aranžiranje i estetsko oblikovanje	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoskop, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum
Prezentacijske vještine	projektor, zaslon, računalo za nastavnika s instaliranom potrebnom programskom potporom (operacijski sustav, antivirusna zaštita, primjenski programi, programsko okruženje odabranoga programskog jezika), pristupom internetu i lokalnoj mreži, minimalno 14 umreženih računala za polaznike s pristupom internetu i instaliranom potrebnom programskom potporom, programska potpora za upravljanje učionicom (CMS), pisač	informatička učionica
Upravljanje prodavaonicom	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe sa i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoskop, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum

Odnosi s kupcima	prodajni prostor (trgovačka klupa, police, hladnjak, mjerni uređaji, različite vrste robe s i bez ambalaže, blagajna, informatička oprema, kartični uređaji, dokumentacija i dr.), računalo, projektor, pisač, grafoprojektor, uzorci različite robe, slike, grafikoni, CD i sl.	praktikum
Trgovačka praksa	standardna prodavaonica s opremom	praktikum, specijalizirana učionica

6. Reference dokumenta

6.1. Referentni brojevi

Kod standarda kvalifikacije: **SK-0902/11-01-41/11-01**

Naziv sektora: Ekonomija, trgovina i poslovna administracija

Šifra sektora: 09

6.2. Članovi radne skupine koji su sudjelovali u izradbi strukovnog kurikuluma

6.2.1. Općeobrazovni dio

I. Jezično-komunikacijsko područje:

Ivana Lekić, prof., AZOO, Split – voditeljica

Jelena Matković, prof., ASOO, Zagreb

Vesna Hrvoj-Šic, prof., MZO, Zagreb

Hrvatski jezik

dr. sc. Sanja Fulgosi, NCVVO, Zagreb

Božica Jelaković, prof., XV. gimnazija, Zagreb

dr. sc. Srećko Listeš, AZOO, Split

Tanja Marčan, prof., Hotelijersko-turistička škola Opatija, Opatija

Melita Rabak, prof., Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci, Rijeka

Linda Grubišić Belina, prof., AZOO, Rijeka

Engleski i njemački jezik

Izabela Potnar Mijić, prof., AZOO, Osijek

Ana Crkvenčić, prof., AZOO, Zagreb

Dubravka Kovačević, prof., AZOO, Zagreb

Ninočka Truck-Biljan, prof., Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek

Vlasta Svalina, prof., Ekonomska i upravna škola, Osijek

Livija Pribanić Katarinić, prof., Srednja strukovna škola Vinkovci, Vinkovci

Dragana Jurilj Prgomet, prof., Druga srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir

Cvjetanka Božanić, prof., X. gimnazija „Ivan Supek“, Zagreb

II. Matematičko područje:

Matematika

Neda Lesar, prof., AZOO, Zagreb – voditeljica

Nada Gvozdrenović, dipl. ing., ASOO, Zagreb

Mirjana Ilijić, prof., Tehnička škola Ruđera Boškovića, Zagreb

Draga Dolenc Gashi, prof., Grafička škola u Zagrebu, Zagreb

Zlatko Zadelj, prof., NCVVO, Zagreb

Darko Belović, MZO, Zagreb

III. Prirodoslovno područje:

mr. sc. Diana Garašić, AZOO, Zagreb – voditeljica
Nada Gvozdrenović, dipl. ing., ASOO, Zagreb
Andreja Uroić Landekić, MZO, Zagreb

Geografija

Sonja Burčar, prof., AZOO, Osijek
dr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Zagreb

IV. Tehničko i informatičko područje:

Osnove informatike

Željka Knezović, prof., AZOO, Split – voditeljica
Biljana Šoda, prof., ASOO, Zagreb
Višnja Maranić-Uremović, MZO, Zagreb
Zlatka Markučić, dipl. ing., XV. gimnazija, Zagreb
Predrag Brođanac, prof., V. gimnazija, Zagreb
Latinka Križnik, prof., Škola za medicinske sestre Vrapče, Zagreb
Natalija Stjepanek, prof., Ekonomska i upravna škola, Osijek
Stjepan Šalković, prof., Srednja škola Krapina, Krapina

V. Društveno–humanističko područje:

Ankica Mlinarić, dipl. teolog, AZOO, Osijek – voditeljica
Mateja Mandić, prof., ASOO, Zagreb
Ivana Pilko, dipl. fonetičar i lingvist, MZO, Zagreb

Katolički vjeronauk

prof. dr. sc. Ana Thea Filipović, Katolički bogoslovni fakultet, Zagreb
Gordana Barudžija, dipl. teolog, AZOO, Zagreb
Dejan Čaplar, dipl. teolog, Gimnazija Beli Manastir, Beli Manastir

Etika

Milana Funduk, prof., Klasična gimnazija, Zagreb
dr. sc. Dijana Lozić-Leko, Gimnazija A. G. Matoša, Zabok

Povijest

mr. sc. Marijana Marinović, AZOO, Rijeka
dr. sc. Željko Holjevac, Filozofski fakultet, Zagreb
Lobert Simičić, dipl. sociolog i dipl. povjesničar, Medicinska škola, Rijeka
Mladen Stojić, prof., Srednja škola za elektrotehniku i računalstvo, Rijeka
Miroslav Šašić, prof., Prirodoslovna škola Vladimira Preloga, Zagreb

Politika i gospodarstvo

Martina Preglej, prof., Športska gimnazija, Zagreb
Zlata Paštar, prof., Prva gimnazija, Zagreb

VI. Tjelesno i zdravstveno područje:

Tjelesna i zdravstvena kultura

Željko Štefanac, prof., AZOO, Zagreb – voditelj

Biljana Šoda, prof., ASOO, Zagreb
Višnja Maranić-Uremović, MZO, Zagreb
prof. dr. sc. Boris Neljak, Kineziološki fakultet, Zagreb
dr. sc. Dario Novak, Kineziološki fakultet, Zagreb
dr. sc. Vilko Petrić, Kineziološki fakultet, Zagreb
Ana Matković, prof., Škola za primalje, Zagreb

6.2.2. Strukovni dio

Andrija Alpeza, Trgovačko-ugostiteljski obrt Alpeza, Zagreb
mr. sc. Sandra Brajnović, Trgovačka i komercijalna škola „Davor Milas“, Osijek
Štefanija Brigljević, pravnik, INTERSPORT H d.o.o., Zagreb
Antonija Bukša, dipl. oec., Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci, Rijeka
Elisabetta Fortunato, mag. oec., ASOO, Zagreb
Jasenka Rašetina, dipl. oec., Komercijalna i trgovačka škola, Split
Tamara Sapanjoš, dipl. oec., Gospodarska škola Buje – Istituto professionale Buie, Buje
Dejan Tomić, dipl. oec., Agrokor d.d., Zagreb
Nenad Vakanjac, dipl. oec., nezavisni stručnjak, Zagreb
Nella Vujević, dipl. oec., Trgovačka škola Zagreb, Zagreb

6.3. Predlagatelj strukovnog kurikulumu

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih